

Projekt

z dnia 21 stycznia 2026 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY LUBASZ**

z dnia 3 lutego 2026 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Na podstawie art.18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025r., poz.1153 ze zm.) oraz art.16b ust.1 i 2 i art.17 ust.1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025r., poz.1214 ze zm.) Rada Gminy Lubasz uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Realizację Strategii powierza się Wójtowi Gminy Lubasz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH DLA
GMINY LUBASZ
NA LATA **2026-2033**

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Spis treści

Wykaz skrótów.....	4
Wprowadzenie.....	6
Metodologia opracowania Strategii.....	8
Podstawy prawne.....	10
Spójność z dokumentami strategicznymi.....	12
Dokumenty krajowe.....	12
Dokumenty regionalne.....	13
Metodologia badań społecznych.....	14
Wybór metod i technik badawczych.....	14
Dobór próby i narzędzie badawcze.....	15
Charakterystyka Gminy Lubasz.....	16
Położenie.....	16
Sytuacja demograficzna.....	17
Rynek pracy i sytuacja gospodarcza.....	18
Sytuacja mieszkaniowa.....	20
Edukacja i wychowanie.....	22
Kultura, sport i rekreacja.....	25
Opieka zdrowotna.....	29
Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej.....	31
Gminny system pomocy społecznej.....	38
Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.....	43
Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Gminy Lubasz	
45	
Struktura badanej próby.....	45
Problemy społeczne.....	47
Problem alkoholowy.....	49
Problem nikotynowy.....	51
Problem narkotykowy.....	52
Problem przemocy.....	53
Korzystanie z urzędów elektronicznych.....	58

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Uczestnictwo w grach hazardowych.....	59
Inne uzależnienia behawioralne.....	60
Rynek pracy.....	61
Ubóstwo i wykluczenie społeczne.....	62
Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.....	63
Zdrowie psychiczne.....	65
Sytuacja dzieci i młodzieży.....	67
Sytuacja społeczna Gminy Lubasz.....	69
Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.....	69
Wsparcie osób z niepełnosprawnością.....	75
Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień.....	79
Przeciwdziałanie przemocy domowej.....	85
Aktywność i integracja społeczna seniorów.....	88
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.....	91
Wsparcie osób z problemem ubóstwa.....	94
Zdrowie psychiczne.....	98
Wnioski ze spotkania konsultacyjnego.....	99
Część programowa.....	102
Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych.....	102
Kierunki rozwiązywania problemów społecznych.....	103
Cel strategiczny nr 1.....	105
Cel strategiczny nr 2.....	111
Cel strategiczny nr 3.....	116
Cel strategiczny nr 4.....	122
Cel strategiczny nr 5.....	126
Cel strategiczny nr 6.....	131
Ramy finansowe Strategii.....	133
System wdrażania Strategii.....	134
System aktualizacji Strategii.....	135
Komunikacja społeczna i promocja Strategii.....	136
Monitoring i ewaluacja.....	137

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Wnioski i podsumowanie.....	140
Spis rysunków, wykresów i tabel.....	143
Bibliografia.....	147

Wykaz skrótów

b.d. – brak danych

DPS – Dom Pomocy Społecznej

GUS – Główny Urząd Statystyczny

GZOSiP – Gminny Zespół Obsługi Szkół i Przedszkoli w Lubaszu

GOK – Gminny Ośrodek Kultury

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KDR – Karta Dużej Rodziny

KPP – Komenda Powiatowa Policji

GKRPA – Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GBP – Gminna Biblioteka Publiczna

LTK – Lubaskie Towarzystwo Kulturalne

NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia

NGO (ang. non-government organization) – organizacja pozarządowa

NK – procedura „Niebieska Karta”

OIK – Ośrodek Interwencji Kryzysowej

OPW – Osoba Potrzebująca Wsparcia

ORE – Ośrodek Rozwoju Edukacji

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PES – Podmioty Ekonomii Społecznej

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PIK – Punkt Informacyjno-Konsultacyjny

PIKr – Punkt Interwencji Kryzysowej

POZ – Podstawowa Opieka Zdrowotna

PO PŻ – Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa

PZOON – Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

pp. – punkt procentowy

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

SUO – Specjalistyczne Usługi Opiekuńcze

UG – Urząd Gminy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

UKS – Uczniowski Klub Sportowy

UTW – Uniwersytet Trzeciego Wieku

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

ZZOZ – Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czarnkowie

ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Wprowadzenie

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonają się w ostatnich latach są przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego. Doprowadzają do zmiany starych i powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów polityki społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Konsekwencje pojawienia się wirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez niego choroby COVID-19 spowodowały konieczność zredefiniowania zaplanowanych działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze oraz społeczne pandemii będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej, uwydatniając stare i generując nowe ryzyka socjalne. Na poziomie lokalnym można do nich zaliczyć kryzys gospodarczy skutkujący, m.in. poważnymi skutkami dla rynku pracy, rozwarstwienie społeczne pociągające za sobą ryzyko wzrostu liczby osób wykluczonych ze społeczeństwa, zwiększenie skali ubóstwa, ujawnianie się nowych konfliktów społecznych, wzrost zachowań indywidualistycznych w miejsce zachowań wspólnotowych, wpływających negatywnie na jakość kapitału społecznego i więzi społecznych, czy problem organizacji i zarządzania czasem osób starszych. To tylko część z wielu negatywnych konsekwencji jakie może za sobą pociągać pandemia koronawirusa².

---

¹ Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.

² N. G. Pikuła, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa, Kraków 2020, s. 9-16.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Obecnie polityka socjalna naszego kraju stoi przed kolejnym wyzwaniem, jakim jest konflikt rosyjsko-ukraiński i związany z nim napływ uchodźców. Migracje wojenne mogą mieć charakter długotrwały, co będzie wpływało bezpośrednio nie tylko na migrantów, ale całe społeczeństwo polskie i wymagało korekt polityk społecznych. Kryzys wywołany przez wojnę w Ukrainie musi skłonić Polskę do modernizacji systemu usług społecznych w sposób adekwatny do nowej sytuacji³.

Polityka społeczna w czasie kryzysu wymaga specjalnej uwagi i planowania, wykorzystując przy tym swoje instrumenty zarówno interwencyjne – w perspektywie krótkoterminowej, jak i w okresie długoterminowym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033⁴ jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mające na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Gminy. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych.

Strategia będzie służyć osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach. W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, lokalna polityka społeczna wymaga od jej realizatorów strategicznego podejścia. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033 zawiera kilka części składowych: charakterystykę Gminy, diagnozę sytuacji społecznej oraz część programową obejmującą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, ramy finansowe, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację.

---

³ E. Bendyk, P. Buras, Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie Zadania na nowy czas, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022, s. 1-7.

⁴ Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033” stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia”.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej,
- wsparcie osób z niepełnosprawnością,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- przeciwdziałanie przemocy domowej,
- aktywność i integracja społeczna seniorów,
- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- wsparcie osób z problemem ubóstwa,
- zdrowie psychiczne.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033 określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów oraz pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych, co pozwoli na zapewnienie mieszkańcom dogodnych warunków do rozwoju i przyczyni się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa społecznego.

Metodologia opracowania Strategii

Podstawowe elementy Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien precyzować główne działania Gminy w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat. Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, Program Wspierania Rodziny czy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Poniżej zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Lp.	Etap	Charakterystyka
1.	Analiza strategiczna	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Gminie Lubasz. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemach i potrzebach jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych oraz trendów społecznych. Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej. Informacji w tym zakresie dostarczają również przeprowadzone na terenie Gminy badania społeczne.
2.	Sformułowanie misji i wizji Strategii	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Gmina za sprawą realizacji celów w niej wskazanych, natomiast misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.
3.	Określenie celów priorytetowych i zadań	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie głównych obszarów problemowych występujących na terenie Gminy. Ich identyfikacja i określenie kompleksowych działań minimalizujących ich skalę zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.
4.	Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu, zgodnie z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji, jak i sprawozdawczość mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego w trakcie i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Podstawy prawne

Opracowana całościowa, spójna i wieloletnia koncepcja rozwiązywania problemów społecznych gminy lub powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest uwarunkowana prawnie. Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 ze zm.) do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy „*opracowanie oraz realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka*”.

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Najistotniejsze ustawy kompetencyjne, nakładające na administrację rządową i samorządową określone obowiązki to m.in.:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
2. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024r. poz. 1568 ze zm.),
3. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691),
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338 ze zm.),
5. ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176 ze zm.),
6. ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).

Akty prawne dotyczące wsparcia rodziny i dziecka:

1. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49),
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 1576 ze zm.),

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2024 r. poz. 1829),
4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U z 2024 r. poz. 1512),
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1208 ze zm.),
6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2025 r. poz. 438 ze zm.),
7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 ze zm.),
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673),
9. ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2025 poz. 789 ze zm.),
10. ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 978 ze zm.).

Akty prawne dotyczące ochrony zdrowia oraz przeciwdziałaniu uzależnieniom:

1. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.),
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.),
3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 450 ze zm.),
4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917).

Akty prawne dotyczące oświaty, zatrudnienia oraz wsparcia socjalnego:

1. ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913 ze zm.),
2. ustawa z dnia 20 marca 2025 o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620 ze zm.),

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

3. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ,
4. ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043 ze zm.),
5. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881 ze zm.),
6. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U z 2025 r. poz. 1718),
7. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 304 ze zm),
8. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1335),
9. ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 953 ze zm.),
10. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz.350 ze zm.) ,
11. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz. U z 2023 r. poz. 725),
12. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1749 ze zm.),
13. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U z 2025 r. poz.1461 ze zm.) ,
14. uchwała Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 (M.P z 2023 r. poz.881),
15. ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1411 ze zm.).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Akty prawne normujące aspekty finansowe:

1. ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 1572 ze zm.),
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 ze zm.),
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.),
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338 ze zm.),
5. ustawa z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320 ze zm.).

Akty prawne normujące pobyt cudzoziemców na terenie kraju:

1. ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2025 r. poz. 1079 ze zm.),
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1105 ze zm.),
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2025 r. poz. 223 ze zm.),
4. ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. u. z 2025 r. poz. 337 ze zm.).

Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),** będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

stanowi obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski, w zakresie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

- **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, której celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia⁵.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowiąca kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków.

Ponadto wymienić należy również dokumenty mające wpływ na kształtowanie polityki społecznej, takie jak:

- Strategia Demograficzna 2040.
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027 z perspektywą do roku 2030.
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030.
- Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 roku).

Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami strategicznymi dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033 są:

1. Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku.
2. Strategia Polityki Społecznej dla Wielkopolski do 2030 roku.
3. Wielkopolski Program Wspierania Osób z Ograniczoną Sprawnością 2026-2030.
4. Wielkopolski Program Rozwoju Ekonomii Społecznej 2023-2027.

---

⁵ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.

Metodologia badań społecznych

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Celem takiej diagnozy jest poznanie problemów, a przedmiotem są różne zjawiska społeczne. O diagnozie społecznej w węższym znaczeniu mówimy, gdy badania dotyczą rozpoznawania zdarzeń i sytuacji społecznych ze względu na ich dotkliwość i potrzebę zmian. Zgodnie z tą definicją, przedmiotem badania są zdarzenia i sytuacje społecznie dotkliwe, celem – zmiana społeczna, efektem zaś – przede wszystkim wnioski i zalecenia dla praktyki⁶.

Niniejsza diagnoza realizowana przez Gminę Lubasz ma na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych występujących wśród dorosłych mieszkańców Gminy.

Wybór metod i technik badawczych

W celu poznania opinii oraz postaw mieszkańców Gminy Lubasz zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań. Przez metodę badawczą rozumie się na ogół system założeń i reguł pozwalających na takie uporządkowanie praktycznej lub teoretycznej działalności, aby można było osiągnąć cel, do jakiego się świadomie zmierza⁷. Wyróżnia się metody ilościowe i jakościowe. Zarówno jedno, jak i drugie są użyteczne w prowadzeniu badań socjologicznych. Badania wśród dorosłych mieszkańców zostały wykonane zgodnie z metodą ilościową za pomocą techniki CAWI (ang. Computer Assisted Web Interview), zakładającej przeprowadzenie badań za pomocą kwestionariuszy ankiet udostępnianych drogą elektroniczną. Pozwala ona na anonimowość, dzięki czemu osoby biorące udział w badaniu czują się swobodnie. Dodatkowo, część badań została przeprowadzona z wykorzystaniem tradycyjnej, papierowej formy kwestionariusza, umożliwiającej wypełnienie ankiety w sposób bezpośredni (PAPI – ang. *Paper and Pencil Interview*).

---

⁶ Szatur – Jaworska B., *Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej*, s. 109.

⁷ Sztumski J., *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, s. 60.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

W ramach przeprowadzonych badań, wykorzystano również analizę danych zastanych (ang. *Desk Research*), czyli technikę badawczą polegającą na kompilacji, analizowaniu oraz przetwarzaniu danych i informacji pochodzących z istniejących źródeł, a następnie formułowaniu na ich podstawie wniosków dotyczących badanego problemu. Analizie poddane zostały dane z Głównego Urzędu Statystycznego oraz wszystkie programy wykonawcze, raporty, sprawozdania i analizy w zakresie polityki społecznej prowadzonej w Gminie Lubasz.

Dobór próby i narzędzie badawcze

Najczęściej badana zbiorowość jest zbyt liczna, aby objąć działaniami jej wszystkich członków, dlatego wybiera się grupę reprezentatywną. Wykorzystany w diagnozie losowy dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie Gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk. Badania zostały przeprowadzone na przestrzeni 3 miesięcy – lipca, sierpnia i września 2025 roku i wzięło w nich udział 203 dorosłych mieszkańców z terenu Gminy Lubasz. Kwestionariusze ankiety użyte do zebrania danych, składały się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru.

W niniejszym dokumencie przedstawiono wyniki badań w ujęciu procentowym, które zaokrąglono do wartości dziesiętnych. Z uwagi na to, suma procentowego udziału odpowiedzi w danym pytaniu może odbiegać o +/- 1,0 pp. od 100%.

Charakterystyka Gminy Lubasz

Położenie

Gmina Lubasz leży w północnej części województwa wielkopolskiego, w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim. Siedzibą władz jest miejscowość Lubasz, położona ok. 7 km na południowy zachód od Czarnkowa i ok. 57 km na północny zachód od Poznania. Powierzchnia gminy wynosi ok. 167,6 km². Sąsiaduje z miastem Czarnków oraz gminami: Czarnków, Obrzycko, Połajewo, Wieleń i Wronki. Na terenie Gminy znajdują się m.in. Jezioro Duże (Jezioro Lubaskie) w Lubaszu oraz Jezioro Kruteckie, przez które przepływa rzeka Miąła. Obszar ten bywa określany jako część „Szwajcarii Czarnkowskiej”, popularny dla rekreacji i turystyki. Część Gminy Lubasz znajduje się w granicach dwóch obszarów chronionego krajobrazu: Puszcza Notecka i Dolina Noteci. Użytki rolne zajmują powierzchnię 7 714 ha, a więc 46% powierzchni Gminy, z czego 83% stanowią grunty rolne, 2% sady, 8% łąki trwałe, a 7% pastwiska trwałe.

Rysunek 1. Położenie Gminy Lubasz

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Sytuacja demograficzna

W 2024 roku Gminę Lubasz zamieszkiwało 7 519 osób, z czego 3 721 to kobiety, a 3 798 to mężczyźni. Analizując sytuację demograficzną Gminy, w omawianym okresie zauważalne są nieznaczne wahania liczby mieszkańców. Biorąc pod uwagę podział na płeć, w omawianym okresie widoczna jest niewielka przewaga liczby mężczyzn nad liczbą kobiet.

Tabela 2. Struktura ludności Gminy Lubasz wg płci na lata 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
kobiety	3 720	3 714	3 721
mężczyźni	3 798	3 806	3 798
ogółem	7 518	7 520	7 519

Źródło: Raport o stanie Gminy Lubasz - lata 2022, 2023, 2024.

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W Gminie Lubasz w 2024 roku przyrost naturalny na 1 000 ludności kształtował się na poziomie -2,66 co oznacza, że przyjmował niższą wartość w porównaniu do województwa wielkopolskiego (-2,80), i względem powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego (-4,46). Na przestrzeni ostatnich lat w Gminie i Powiecie przyrost naturalny na 1 000 ulegał wahaniom. W przypadku Województwa wskaźnik ten z roku na rok ten systematycznie spadał. Szczegółowe wyniki przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w Gminie Lubasz w porównaniu do powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego i województwa wielkopolskiego na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
Gmina Lubasz	-3,85	-2,13	-2,66
powiat czarnkowsko-trzcianecki	-5,03	-4,23	-4,46
województwo wielkopolskie	-2,16	-2,18	-2,80

Źródło: www.bdl.stat.gov.pl

Struktura ludności w Gminie Lubasz według ekonomicznych grup wieku w roku 2024 przedstawiała się następująco:

- 21,0% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia;
- 60,2% mieszkańców Gminy Lubasz było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia;
- 18,8% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Na przestrzeni analizowanych lat dostrzec można niewielki spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności. Niewielka tendencja wzrostowa widoczna jest w przypadku odsetka osób w wieku produkcyjnym, a różnica wynosi 0,3 pp. Zauważalny jest także systematyczny wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym, który na przestrzeni analizowanych lat wyniósł 0,5 pp. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w Gminie Lubasz prezentuje się na podobnym poziomie w odniesieniu do wskaźników w województwie wielkopolskim. W 2024 roku w Województwie było to 19,1% osób w wieku przedprodukcyjnym, 58,7% w wieku produkcyjnym oraz 18,8% w wieku poprodukcyjnym. Taki rozkład wiekowy świadczy o umiarkowanym potencjale rozwojowym, ale także o rosnących potrzebach w zakresie opieki społecznej i zdrowotnej dla seniorów.

Tabela 4. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności Gminy Lubasz w latach 2022-2024 (w procentach)

wyszczególnienie	2022	2023	2024
wiek przedprodukcyjny	21,8	21,3	21,0
wiek produkcyjny	59,9	60,2	60,2
wiek poprodukcyjny	18,3	18,4	18,8

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rynek pracy i sytuacja gospodarcza

Istotnym miernikiem stanu rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która wyraża procentowy udział liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy w ogólnej liczbie ludności aktywnej zawodowo. Wskaźnik ten pozwala na ocenę skali problemu bezrobocia w danej społeczności oraz identyfikację obszarów wymagających interwencji w zakresie polityki zatrudnienia i aktywizacji zawodowej.

Dane dotyczące stopy bezrobocia na poziomie gmin nie są dostępne, w związku z tym wskaźnik przedstawia dane dla powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego.

Według stanu na 31 grudnia 2022 stopa bezrobocia w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim wyniosła 4,5%. Stopa bezrobocia dla Województwa wyniosła 2,9%. Stopa bezrobocia w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim pod koniec 2023 roku wyniosła 4,8 % i była wyższa o 0,3% od stopy bezrobocia na koniec 2022 roku. W tym samym czasie stopa bezrobocia dla Województwa wyniosła 3,0%. W 2024 stopa bezrobocia w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim wyniosła 5,0% i była ona wyższa o 0,2% od stopy bezrobocia

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

na koniec 2023 roku. Stopa bezrobocia dla Polski wyniosła z kolei 5,1%. Szczegółowe dane znajdują się na poniższej tabeli.

Wykres 1. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim na przestrzeni lat 2022-2024 w porównaniu do województwa wielkopolskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W Gminie Lubasz stopa bezrobocia na koniec 2024 roku wyniosła 1,8% (na koniec 2023 roku – 1,1%, 2022 rok -1,3%). Na koniec roku zarejestrowanych było 77 bezrobotnych, przy 55 na koniec roku 2023. Bezrobocie rejestrowane w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim na koniec grudnia 2024 roku kształtuje się na poziomie 1 436 osób przy 1 403 osobach w 2023 roku – jest to o 2,3%, czyli 33 osoby więcej niż w grudniu poprzedniego roku. W Gminie Lubasz niski poziom bezrobocia utrzymuje się już od kilku lat⁸.

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W Gminie Lubasz na koniec 2024 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 769 podmiotów gospodarki narodowej, w tym większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w liczbie 616. Podobnie sytuacja wyglądała w latach poprzednich. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w Gminie Lubasz ulegała wahaniom. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Gminie Lubasz na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej, w tym:	761	749	769
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	623	608	616

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

⁸ Raport o stanie gminy Lubasz za rok 2024

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Największa liczba podmiotów gospodarczych działających w Gminie Lubasz według klas wielkości to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – jest ich 746 (stan na koniec 2024 roku). Działalność prowadzi również 21 małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników oraz 2 średnie przedsiębiorstwa z liczbą od 50 do 249 pracowników. Na terenie Gminy nie ma przedsiębiorstw, w których pracuje od 250 do 999 osób.

Podsumowując, rynek pracy w Gminie Lubasz w 2024 roku był stosunkowo stabilny, z dominacją gospodarki opartej na rolnictwie i leśnictwie, uzupełnianej przez wydobywanie kruszywa, lekki przemysł w małych i średnich firmach oraz usługi turystyczno-rekreacyjne nad jeziorami.

Sytuacja mieszkaniowa

Z dostępnych danych GUS wynika, że całkowite zasoby mieszkaniowe w Gminie Lubasz to łącznie 2 359 nieruchomości (stan na koniec 2024 roku). Liczba ta w omawianym okresie ulegała systematycznemu wzrostowi. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w Gminie w latach 2022-2024 utrzymywała się na względnie stałym poziomie, a w 2024 roku było to 108 m². Na terenie Gminy Lubasz w 2024 roku znajdowało się 11 lokali komunalnych.

Tabela 6. Zasoby mieszkaniowe Gminy Lubasz na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba mieszkań	2280	2 321	2 359
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m ²]	107,2	107,6	108
liczba lokali komunalnych	11	b.d.	11

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Zgodnie z dostępnymi danymi, liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców w Gminie Lubasz (313,7) w 2024 roku była mniejsza w porównaniu z ich liczbą w powiecie (352,9) oraz w województwie wielkopolskim (399,8). W latach 2022-2024 można zauważyć, że liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców systematycznie wzrastała. Podobne tendencje dostrzegalne są w przypadku Województwa i Powiatu. Szczegółowe dane przedstawia kolejny wykres.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Wykres 2. Mieszkania na 1 000 mieszkańców w Gminie Lubasz, powiecie czarnkowsko-trzcianeckim i województwie wielkopolskim w latach 2022-2024

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Analizie poddano również infrastrukturę techniczną na terenie Gminy, stanowiącą jeden z ważniejszych elementów poprawy warunków życia mieszkańców. W Gminie Lubasz w 2024 roku mieszkania wyposażone w instalacje stanowiły 98,4% ogółu mieszkań, co stanowi wyższą wartość do tej określonej dla Powiatu (97,6%) oraz porównywalną do województwa wielkopolskiego (98,1%). Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 98,4% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 95,3% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 93,5% mieszkań posiada łazienkę, 84,7% korzysta z centralnego ogrzewania, a 6,5% z gazu sieciowego⁹.

Mieszkalnictwo w Gminie Lubasz ma charakter typowy dla obszarów wiejskich o rozproszonej strukturze osadniczej: dominuje zabudowa jednorodzinna i zagrodowa rozmieszczona w sołectwach, a większe skupiska mieszkań koncentrują się przy głównych trasach dojazdowych do Czarnkowa i Wronek. Krajobraz leśno-jeziorny przyciąga zarówno mieszkańców stałych, jak i sezonowych, co w ostatnich latach przekłada się na rosnący udział domów rekreacyjnych adaptowanych do całorocznego zamieszkania, zwłaszcza w rejonie jezior Lubaskiego i Kruteckiego. Zespół mieszkaniowy tworzą przede wszystkim domy prywatne, sukcesywnie modernizowane. Standard techniczny jest jednak zróżnicowany – obok nowych, energooszczędnych budynków wciąż występują starsze domy wymagające termomodernizacji, wymiany stolarki i instalacji. Uzbrojenie w media jest dobre w zakresie

⁹ https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Lubasz#nieruchomosci

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

wody i energii elektrycznej, natomiast kanalizacja i gaz nie są dostępne w każdej miejscowości, co oznacza, że część gospodarstw korzysta jeszcze z szamb lub przydomowych oczyszczalni oraz ze źródeł ciepła na paliwa stałe¹⁰.

Edukacja i wychowanie

Edukacja stanowi fundament rozwoju społeczności lokalnej, kształtując kompetencje i możliwości młodego pokolenia. Placówki oświatowe w Gminie Lubasz pełnią nie tylko funkcję edukacyjną, ale także wspierają rozwój społeczny i kulturalny uczniów. Współczesne wyzwania w obszarze edukacji wymagają efektywnego wykorzystania dostępnych zasobów, modernizacji infrastruktury oraz wdrażania nowoczesnych metod nauczania, aby zapewnić każdemu dziecku równy start i wsparcie w jego ścieżce rozwoju.

Trzon systemu oświaty w Gminie Lubasz tworzą cztery publiczne szkoły podstawowe i jedno publiczne przedszkole, zorganizowane i obsługiwane finansowo-administracyjnie przez Gminny Zespół Obsługi Szkół i Przedszkoli (GZOSiP).

W 2024 roku na analizowanym terenie funkcjonowały niżej wymienione publiczne jednostki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest Gmina Lubasz.

Szkoły podstawowe:

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. ppłk. Zdzisława Orłowskiego w Lubasz;
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Kruczu);
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Jędrzejewie;
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Dąbrowskiej w Miłkowie.

Szkoły niepubliczne:

- Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Ignacego Jana Paderewskiego w Lubasz, prowadzona przez spółkę „Edukacja Lubasz”.

Przedszkola publiczne:

- Przedszkole „Bajka" w Lubasz (oraz Oddział Krucz, Oddział Dębe, Oddział Kamionka I i II, Oddział Stajkowo, Oddział Miłkowo).

---

¹⁰ www.polskawliczbach.pl

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Niepubliczne szkoły ponadpodstawowe (prowadzone przez Edukacja Lubasz):

- Prywatne Liceum Ogólnokształcące im. I. J. Paderewskiego;
- Prywatne Technikum im. I. J. Paderewskiego;
- Branżowa Szkoła I stopnia im. I. J. Paderewskiego.

Bazując na powyższym zestawieniu, w Gminie Lubasz funkcjonuje stabilna sieć wychowania przedszkolnego oraz szkół podstawowych.

Szkoła podstawowa w Lubaszu jest największą i najbardziej wielofunkcyjną jednostką – oprócz typowej oferty kształcenia ogólnego prowadzi system dowozów i odwozów dla uczniów z okolicznych sołectw (informacje o planach dowozów publikuje na stronie szkoły). Placówka ma własne kanały komunikacji (e-dziennik, BIP) i szeroką ofertę zajęć dodatkowych, co w praktyce czyni ją lokalnym centrum edukacyjnym.

Publiczna Szkoła Podstawowa w Jędrzejewie obsługuje południowo-wschodnią część Gminy. Szkoła prowadzi własny serwis (wraz z BIP i informacjami o dostępności architektonicznej), co ułatwia rodzicom kontakt i dostęp do dokumentów. Z kolei szkoła w Miłkowie zabezpiecza potrzeby edukacyjne zachodniej części Gminy, a Szkoła w Kruczu zapewnia bliski dostęp do edukacji dla północno-zachodniej części Gminy.

Podsumowując, edukacja w Gminie jest zorganizowana „blisko domu”, w oparciu o kilka mniejszych szkół podstawowych i jedno centralne przedszkole, a logistykę kształcenia – od dowozów po administrowanie – koordynuje GZOSiP. Dzięki temu sieć placówek publicznych równomiernie pokrywa obszar Gminy, a niepubliczna szkoła przy ul. Chrobrego uzupełnia ją o ofertę alternatywną. W ujęciu operacyjnym pozwala to łączyć zalety lokalnej dostępności z możliwością wyboru innego modelu kształcenia przez rodziców – w zależności od potrzeb dziecka i preferencji wychowawczych¹¹.

Kolejna tabela przedstawia liczbę uczniów w placówkach oświatowych działających na terenie Gminy Lubasz. Z prezentowanych danych wynika, iż w roku szkolnym 2024/2025 do szkół uczęszczało ogółem 704 uczniów, z czego większość stanowili wychowankowie Publicznej Szkoły Podstawowej im. ppłk. Zdzisława Orłowskiego w Lubaszu (529).

W omawianym okresie łączna liczba uczniów ulegała niewielkim wahaniom, a największą wartość odnotowano w roku 2024/2025.

---

¹¹ www.lubasz.pl

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Tabela 7. Liczba uczniów w placówkach oświatowych w Gminie Lubasz w latach 2022-2024 (bez oddziałów przedszkolnych)

wyszczególnienie	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Publiczna Szkoła Podstawowa im. ppłk. Zdzisława Orłowskiego w Lubaszu	503	479	529
Publiczna Szkoła Podstawowa w Kruczu	20	21	22
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Jędrzejewie	22	28	32
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Dąbrowskiej w Miłkowie	139	125	143
SUMA	684	653	704

Źródło: Raport o stanie Gminy Lubasz za 2022, 2023 i 2024 rok.

W szkołach podstawowych utrzymują się małe liczebności oddziałów – około 22 uczniów na oddział w Lubasz (2024/2025) i między 7 a 17 uczniów w pozostałych szkołach. Sprzyja to bardziej indywidualnej pracy i wsparciu uczniów. Jest to poziom korzystniejszy niż zazwyczaj notowany w większych ośrodkach Wielkopolski.

W roku 2024/2025 nauczaniem przedszkolnym w Gminie Lubasz objętych było łącznie 299 dzieci, z czego zdecydowaną większość (168) stanowili wychowankowie Przedszkola „Bajka” w Lubasz.

Tabela 8. Liczba oddziałów przedszkolnych i szkolnych oraz uczęszczających dzieci w Gminie Lubasz w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Liczba dzieci	329	315	299
Liczba oddziałów	14	13	13

Źródło: Raport o stanie Gminy Lubasz za 2022, 2023 i 2024 rok.

W tabeli poniżej przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z Gminy Lubasz w odniesieniu do średniej dla powiatu czarnkowsko-trzcianieckiego oraz województwa wielkopolskiego. W porównaniu do Województwa, młodzi mieszkańcy uzyskali niższe wyniki z matematyki, języka polskiego oraz języka angielskiego. W porównaniu do uczniów z całego Powiatu lepiej poradzili sobie z matematyką, a gorzej z językiem polskim i angielskim. Szczegółowe dane przedstawiono poniżej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Tabela 9. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2025 roku uczniów z Gminy Lubasz, powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego i województwa wielkopolskiego (dane w %)

wyszczególnienie	język polski	matematyka	język angielski
Gmina	54,3	42,9	57,4
Powiat	57,2	40,3	59,6
Województwo	61,6	47,4	67,1

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

W przypadku wyników z egzaminu maturalnego – uczniowie osiągnęli niższe wyniki z każdego przedmiotu w porównaniu do średniej dla Powiatu i Województwa. Również wyniki dla uczniów z Powiatu kształtowały się na niższym poziomie niż wyniki uczniów z całego województwa wielkopolskiego. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższej tabeli.

Tabela 10. Wyniki egzaminu maturalnego w 2025 roku uczniów z Gminy Lubasz, powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego i województwa wielkopolskiego (dane w %)

wyszczególnienie	język polski	matematyka	język angielski
Gmina	57,4	39,8	46,9
Powiat	60,0	53,1	56,2
Województwo	76,6	58,9	60,2

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

Na tle trendu starzenia się populacji i malejących roczników szkolnych (widocznych w danych GUS i diagnozach powiatowych) można oczekiwać presji na optymalizację sieci oraz dalsze profilowanie oferty (języki, STEM, kompetencje cyfrowe, zawody techniczne). Jednocześnie duże nasycenie wychowaniem przedszkolnym oraz małe klasy w szkołach podstawowych tworzą dobre warunki do jakościowej pracy z uczniem i działań wyrównujących szanse.

Kultura, sport i rekreacja

Krzewieniem kultury na terenie Gminy zajmuje się Gminny Ośrodek Kultury w Lubaszu i działająca w strukturach GOK Biblioteka Publiczna Gminy im. ks. Antoniego Ludwiczaka.

Gminny Ośrodek Kultury w Lubaszu jest wielofunkcyjną instytucją kultury o charakterze środowiskowym. Odpowiada za organizację wielu imprez w Gminie Lubasz, w tym m.in. Dni Gminy Lubasza, Gminno-Parafialnych Dożynek, turniejów i konkursów, festiwali i warsztatów. Rokrocznie na terenie Gminy Lubasz odbywa się kilkadziesiąt różnorodnych imprez i wydarzeń kulturalnych, które w dużym stopniu budują jego atrakcyjność. Liczne imprezy kulturalne i sportowe są obok przyrody i zabytków, magnesem przyciągającym nie tylko mieszkańców, ale i turystów. W praktyce GOK pełni także rolę

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

lokalnego koordynatora życia sportowo-rekreacyjnego w Gminie, łącząc kulturę, sport amatorski i integrację międzypokoleniową w jednym programie. Wydarzenia cykliczne (np. Dni Lubasza, przeglądy zespołów śpiewaczych, imprezy patriotyczne, rodzinne pikniki i turnieje) są stałym elementem kalendarza, a oferta jest komunikowana przez stronę internetową i media społecznościowe.

Na styku kultury, sportu i turystyki Gmina wykorzystuje swoje walory przyrodnicze – przede wszystkim strefy nad Jeziorami Dużym i Kruteckim oraz zaplecze rekreacyjne zarządzane przez GOK (m.in. ośrodek/domki nad jeziorem). Sezon letni przynosi wzmożony ruch wydarzeń plenerowych, zawodów i programów rodzinnych; jesień i zima wypełniają imprezy halowe i kulturalne. Z perspektywy dostępności to atut Gminy: mieszkańcy mają „pod ręką” kulturę, sport i rekreację, a oferta łączy rekreację rodzinną z aktywnością dzieci i seniorów.

Biblioteka Publiczna Gminy Lubasz mieści się w budynku wspólnie z Bankiem Spółdzielczym i internatem EDUKACJI Lubasz. Biblioteka Publiczna Gminy Lubasz oferuje:

- literaturę piękną w wyborze dla dzieci, młodzieży i dorosłych, literaturę popularno-naukową, słowniki, encyklopedie, leksykony, atlasy geograficzne, czasopisma bieżące.
- zajęcia z dziećmi,
- spotkania z dorosłymi czytelnikami biblioteki,
- lekcje biblioteczne,
- darmowy dostęp do Internetu,
- wycieczki organizowane przy współpracy z Katolickim Lubaskim Towarzystwem Uniwersytetów Ludowych,
- uczestniczy w programie „Mała Książka – Wielki Człowiek”.

Biblioteka służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych i informacyjnych mieszkańców, upowszechnianiu wiedzy i nauki, rozwojowi kultury, dba o sprawne funkcjonowanie sieci bibliotecznej i systemu informacyjnego na terenie Gminy.

Do zadań Biblioteki należy:

- gromadzenie i opracowanie materiałów bibliotecznych, służących rozwijaniu czytelnictwa oraz zaspokajaniu potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i samokształceniowych,

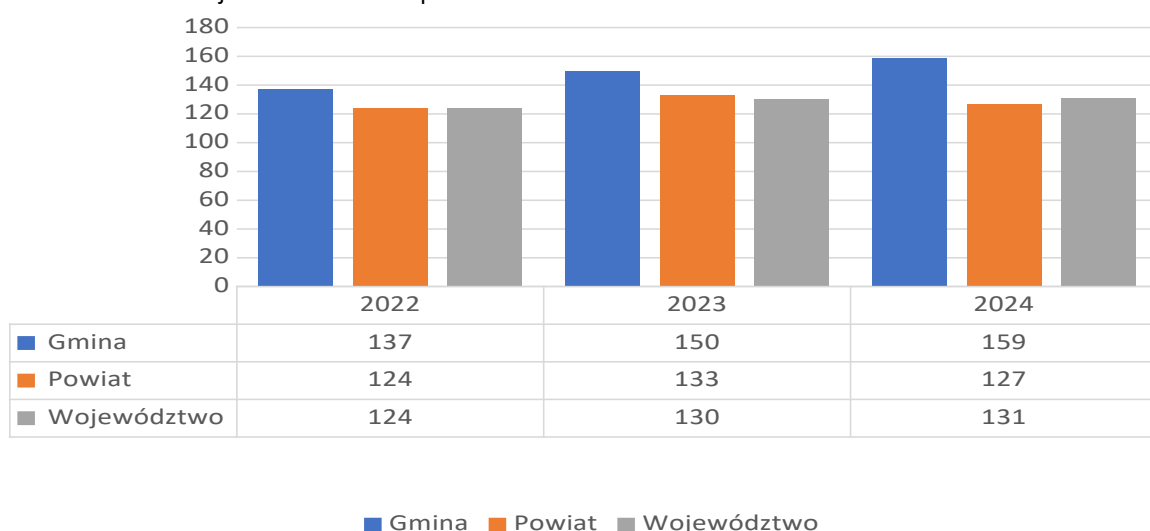
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

- udostępnianie zbiorów na miejscu, wypożyczanie na zewnątrz, prowadzenie wymiany międzybibliotecznej,
- organizowanie czytelnictwa i udostępnianie materiałów bibliotecznych ludziom chorym i z niepełnosprawnościami,
- tworzenie i udostępnianie własnych komputerowych baz danych: katalogowych, bibliograficznych i faktograficznych.

W Bibliotece Publicznej Gminy Lubasz w 2024 roku zarejestrowanych było 1 196 czytelników, którzy dokonali łącznie 19 785 wypożyczeń. Zarówno liczba zarejestrowanych czytelników, jak i liczba wypożyczeń systematycznie wzrasta¹².

Poniższy wykres prezentuje dostępne dane w zakresie liczby czytelników bibliotek publicznych na 1 000 ludności w Gminie Lubasz, powiecie czarnkowsko-trzcianeckim oraz województwie wielkopolskim w latach 2022-2024. Na podstawie danych statystycznych można dostrzec, że liczba czytelników w Gminie w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców na przestrzeni analizowanych systematycznie wzrastała. W porównaniu do Województwa i Powiatu, wskaźnik dla Gminy Lubasz przyjmował wyższe wartości w każdym analizowanym roku. Należy podkreślić, że Gmina Lubasz utrzymuje wskaźnik czytelnictwa na poziomie wyższym niż w 2022 roku, co świadczy o utrzymującym się zainteresowaniu ofertą Biblioteki i jej rosnącej roli w życiu kulturalnym mieszkańców.

Wykres 3. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w Gminie Lubasz, powiecie czarnkowsko-trzcianeckim oraz województwie wielkopolskim w latach 2022-2024

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

¹² Raport o stanie Gminy Lubasz za rok 2024

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na
lata 2026-2033**

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

W sporcie powszechnym największą rozpoznawalność ma GKS Radwan Lubasz – gminny klub piłkarski (rozgrywki seniorskie i młodzieżowe, szkolenie dzieci). Klub jest kotwicą lokalnego futbolu i ważnym miejscem integracji młodzieży. Poza piłką nożną rozwija się tenis stołowy – Uczniowski Klub Sportowy (UKS) Optimum Lubasz szkoli dzieci i młodzież w różnych kategoriach wiekowych, regularnie prowadząc treningi i udział w rozgrywkach. Te dwa środowiska – piłka i tenis stołowy – tworzą najbardziej widoczną, systematyczną ścieżkę sportu dzieci i młodzieży w Gminie.

Ważną rolę w animacji kultury i rekreacji pełnią stowarzyszenia lokalne. Lubaskie Towarzystwo Kulturalne współorganizuje wydarzenia, projekty i działania środowiskowe, a stowarzyszenia o profilu mieszanym (kultura–sport) oraz jednostki OSP wspierają organizacyjnie festyny, turnieje i imprezy rodzinne, często zapewniając zaplecze logistyczne i wolontariat. LTK pełni rolę społecznego partnera gminnych instytucji kultury (GOK, biblioteka), współorganizując przedsięwzięcia animacyjne, święta gminne, przeglądy oraz mniejsze projekty środowiskowe. Jako organizacja pozarządowa może aplikować o środki zewnętrzne (granty, dotacje celowe gminy/powiatu/województwa) i włączać wolontariuszy, uzupełniając ofertę instytucjonalną o działania „oddolne” i międzypokoleniowe. W praktyce oznacza to wsparcie przy wydarzeniach plenerowych, inicjatywach artystycznych, kołach zainteresowań czy akcjach promujących dziedzictwo lokalne — zwykle we współpracy z GOK w Lubasz, który jest naturalnym „węzłem” kultury w Gminie.

Rdzeń infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w Gminie Lubasz tworzą hala sportowa, stadion Radwana oraz rozbudowana strefa nad jeziorem (Orlik, skatepark, workout, kąpielisko i wypożyczalnia). Zaplecze uzupełniają boiska szkolne i siłownie plenerowe w sołectwach – co razem daje mieszkańcom pełne spektrum aktywności całorocznej i sezonowej.

Hala Widowiskowo-Sportowa to pełnowymiarowe boiska do gier zespołowych (siatkówka, koszykówka, piłka ręczna), futsal i tenis ziemny; obiekt wykorzystywany m.in. przez sekcje UKS Optimum (tenis stołowy). Stadion/boisko piłkarskie GKS Radwan Lubasz to z kolei główna arena piłkarska klubu (seniorzy i młodzież).

Kompleks nad Jeziorem Dużym (strefa GOK) zawiera kąpielisko z pomostami, dużą plażę, wypożyczalnię sprzętu pływającego, boiska Orlik, skatepark, workout park i amfiteatr. To tu odbywa się większość letnich imprez i zawodów rekreacyjnych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Gmina posiada boiska wielofunkcyjne przy szkołach. Nowoczesne boisko przy Szkole Podstawowej w Lubaszu uzupełnia ofertę treningową dla dzieci i młodzieży. Pozostałe boiska i strefy aktywności znajdują się m.in. w Kruczu (siłownia zewnętrzna) oraz Kuźnicy Czarnkowskiej i w obrębie Lubasza, gdzie Gmina organizuje wydarzenia sportowe (np. zawody OSP w Kruczu).

Opieka zdrowotna

Na terenie Gminy Lubasz funkcjonują 1 przychodnie, które tworzą lokalny system opieki zdrowotnej. Z danych GUS wynika, iż w Gminie Lubasz w 2024 roku w ramach podstawowej opieki zdrowotnej udzielono łącznie 16 177 porad. Oznacza to, że na 1 mieszkańca Gminy udzielono około 2 porad.

Tabela 11. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej Gminy Lubasz w porównaniu do powiatu czarnkowsko-trzecieckiego w 2024 roku

wyszczególnienie	Powiat	Gmina
przychodnie ogółem	50	2
liczba porad w ramach POZ	385 651	16 177

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Głównym podmiotem świadczącym usługi zdrowotne w Gminie Lubasz jest NZOZ Wen-Vita w Lubaszu. Dodatkowo, w Gminie funkcjonuje szereg prywatnych przychodni i centrów medycznych oferujących specjalistyczne konsultacje i rehabilitację:

- prywatny gabinet lekarski w Lubaszu – specjalista medycyny ogólnej oraz pulmonolog,
- prywatny gabinet lekarski w Lubaszu – lekarz ginekolog,
- prywatny gabinet lekarski w Lubaszu- lekarz reumatolog,
- 1 gabinet stomatologiczny w Lubaszu – oferuje leczenie w ramach NFZ
- prywatny gabinet fizjoterapii.

W Lubaszu funkcjonują gabinety oraz dwie apteki w ścisłym centrum miejscowości. W zakresie poradni specjalistycznych oraz leczenia szpitalnego mieszkańcy najczęściej korzystają z Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czarnkowie (Szpital Powiatowy i sieć poradni). Szpital publikuje wykaz poradni (m.in. chirurgia ogólna, ortopedia, , rehabilitacja/fizjoterapia) wraz z rejestracją i organizacją udzielania świadczeń.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Na poziomie lokalnym działania edukacyjne i profilaktyczne często organizowane są we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury – przykładowo Gmina promowała Europejski Tydzień Szczepień w komunikatach informacyjnych, a GOK prowadził akcje prozdrowotne i cykle wydarzeń popularyzujących zdrowy styl życia (np. „Zdrowy Tydzień”, warsztaty ruchowe, wydarzenia plenerowe łączące rekreację i edukację zdrowotną). Te aktywności wzmacniają świadomość mieszkańców i frekwencję w programach profilaktycznych.

W Lubaszu działa środowiskowa grupa Nordic Walking Lubasz – stałe wyjścia, szkolenia techniki i wydarzenia „Marsz po zdrowie” łączą ruch z edukacją (nawodnienie, regeneracja, planowanie wysiłku). Tego typu grupy są ważnym nośnikiem prewencji chorób sercowo-naczyniowych i otyłości, szczególnie dla osób 50+. Komunikaty o wyjściach i treningach pojawiają się w mediach społecznościowych Gminy i grupy.

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

Bezpieczeństwo publiczne w Gminie Lubasz opiera się na współdziałaniu kilku filarów: formacji państwowych (policja, Państwowa Straż Pożarna poprzez komendę powiatową), jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych działających na terenie Gminy, systemu zarządzania kryzysowego w Urzędzie Gminy oraz sieci instytucji lokalnych (szkoły, GOK, OPS) prowadzących profilaktykę i edukację. Specyfika Gminy – rozproszone osadnictwo, silna presja sezonowa w rejonie jezior i duży udział kompleksów leśnych – powoduje, że równolegle występują ryzyka drogowe, pożarowe (las/nieużytki), wodne i pogodowe, a także typowe dla środowisk wiejskich wyzwania społeczne (przemoc domowa, nadużywanie alkoholu, oszustwa internetowe i telefoniczne wobec seniorów).

Teren Gminy zabezpiecza Komenda Powiatowa Policji Czarnków poprzez Posterunek Policji w Lubaszu (jednostki patrolowe i dzielnicowi). W praktyce oznacza to stałe patrole w miejscowościach o największym ruchu, działania prewencyjne w rejonach szkół oraz sezonowe wzmocnienia w strefie jeziornej. Najczęstsze interwencje dotyczą wykroczeń drogowych (prędkość w terenie zabudowanym, nieustąpienie pierwszeństwa pieszym), zakłóceń porządku w weekendy, sporów sąsiedzkich oraz zdarzeń domowych. Policja

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

prowadzi również działania profilaktyczne – spotkania w szkołach (bezpieczna droga do szkoły, odpowiedzialność nieletnich), prelekcje dla seniorów oraz kontrole trzeźwości kierowców w godzinach porannych.

Pierwszą linię reagowania stanowią jednostki OSP z terenu Gminy (m.in. OSP Lubasz, OSP Krucz), dysponowane przez stanowisko kierowania PSP w Czarnkowie. Ochotnicy wyjeżdżają nie tylko do pożarów, ale też do wypadków drogowych, usuwania skutków wichur, podtopień, zabezpieczania miejsc zdarzeń i poszukiwań osób zaginionych.

Wójt Gminy koordynuje funkcjonowanie Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego na obszarze Gminy w zakresie ustalonym przez wojewodę. Zadanie to wykonywane jest przy pomocy komendanta gminnego OSP.

Na terenie Gminy działa 7 jednostek OSP: Lubasz, Sokołowo, Krucz, Jędrzejewo, Stajkowo, Prusinowo i Kamionka. Wysokość nakładów na ochronę przeciwpożarową wyniosła 196 528,07 zł w 2024 roku (w 2023 roku – 181 406,00 zł, w 2022 roku – 163 213,51 zł).

Ważnym komponentem bezpieczeństwa są działania miękkie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej koordynuje procedury „Niebieskie Karty” i współpracuje z Zespołem Interdyscyplinarnym (pedagog szkolny, policja, służba zdrowia) w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. Szkoły i GOK prowadzą programy profilaktyczne dotyczące używek (alkohol, narkotyki, dopalacze), agresji rówieśniczej i cyberprzemocy. Cyklicznie odbywają się szkolenia z pierwszej pomocy RKO/AED dla nauczycieli, uczniów i seniorów, a OSP wraz z ratownikami medycznymi organizuje warsztaty „Bezpieczny dom” (czujki czadu, gaśnice domowe, ewakuacja). Dla seniorów przygotowuje się prelekcje o oszustwach i bezpiecznym korzystaniu z bankowości internetowej.

Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej

Na przestrzeni dekad zmieniały się sposoby zarządzania w biznesie i administracji, a co za tym idzie – funkcja jednostki w wewnętrznym systemie. W wyniku koncentracji na wynikach, coraz mniejszą rolę w strukturach organizacyjnych pełnił człowiek, a w efekcie zwiększyła się skala wykluczenia społecznego. Wzrost nierówności społecznych przyczynił się do podejmowania inicjatyw oddolnych przez społeczności najbardziej nimi dotknięte. W odpowiedzi na te wyzwania narodził się ruch spółdzielczy, który umożliwiał grupom społecznym wspólne zaspokajanie podstawowych potrzeb. Kluczowe znaczenie miały

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

wówczas wartości takie jak podmiotowość jednostki i znaczenie indywidualnej pracy. Na tym gruncie ukształtowała się współczesna koncepcja ekonomii społecznej - ukierunkowanej na człowieka i oddziaływanie społeczne, opartej na partycypacyjnym zarządzaniu, gdzie główny nacisk kładzie się na realizację celów społecznych, a nie maksymalizację zysku¹³.

Współcześnie ekonomia społeczna funkcjonuje w ramach różnorodnych podmiotów, m.in. organizacji pozarządowych zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, takich jak stowarzyszenia, fundacje czy prowadzone przez nie jednostki reintegracyjne, a także podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ww. ustawy, np. spółdzielni socjalnych, spółek non profit czy stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego. Obecnie rozwijający się sektor ekonomii społecznej wpisuje się zarówno w politykę gospodarczą, poprzez wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców Gminy i powiatów oraz konkurencyjności lokalnych podmiotów, jak i politykę społeczną, gdyż odpowiednie wykorzystanie potencjału PES umożliwia aktywizację zawodową, rozwój turystyki, kultury czy mieszkalnictwa, a także reintegrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W ramach sektora ekonomii społecznej wyróżnia się tzw. podmioty ekonomii solidarnej, których działalność koncentruje się głównie na wspieraniu aktywizacji zawodowej oraz integracji społecznej. Szczególny nacisk kładą one na proces reintegracji osób narażonych na wykluczenie społeczne, jak również na działania związane z rehabilitacją zawodową i społeczną osób z niepełnosprawnościami.

Rysunek 2. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej

---

¹³ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej, str. 10

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

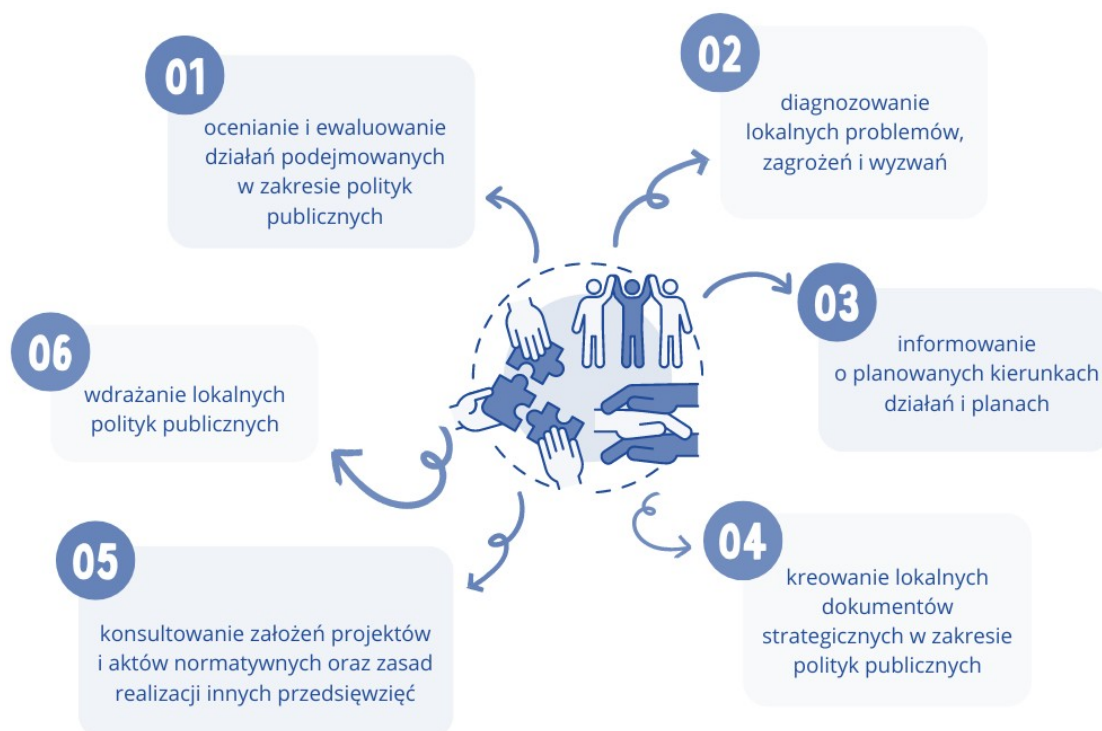

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. *Ekonomia Solidarności Społecznej*

Podmioty ekonomii społecznej odgrywają istotną rolę w działaniach na rzecz społeczności lokalnych oraz osób zagrożonych marginalizacją. Ich zaangażowanie w rozwiązywanie problemów społecznych przekłada się na umocnienie pozycji w procesie współtworzenia lokalnej polityki społecznej i współodpowiedzialność za jej kierunki. Dotychczas współpraca instytucji publicznych z tym sektorem opierała się głównie na zlecaniu zadań publicznych oraz realizacji usług społecznych przez fundacje i stowarzyszenia. Jednak wraz z rozwojem ekonomii społecznej pojawia się potrzeba szerszego włączania wszystkich jej przedstawicieli w procesy planowania, diagnozowania potrzeb, tworzenia dokumentów strategicznych, realizacji inicjatyw i monitorowania ich efektów.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Rysunek 3. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019

Zgodnie z zapisami ustawy o ekonomii społecznej poszerzono katalog zadań publicznych, które mogą być realizowane przez organizacje pozarządowe, umożliwiając im podejmowanie działań na rzecz podmiotów ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstw społecznych. Natomiast ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centra usług społecznych wprowadziła regulacje dotyczące zakresu usług, które mogą być powierzane podmiotom ekonomii społecznej w ramach otwartych konkursów ofert, małych grantów, jak również w oparciu o prawo zamówień publicznych. Korelacja ustawy o ekonomii społecznej, ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie kreuje obraz szerokiego spektrum działalności i inicjatyw możliwych do podjęcia przez PES w ramach realizacji zadań publicznych i usług społecznych, wśród których znajduje się 14 obszarów usług oraz 43 sfery zadań. Wskazane poniżej usługi społeczne ściśle nawiązują do katalogu zadań w ramach pożytku publicznego.

Tabela 12. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne

lp.	katalog usług społecznych z zakresu:	zadania publiczne w obszarze:

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

1.	Polityki prorodzinnej	• działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka
2.	Wspierania rodziny	• wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej • działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży
3.	Systemu pieczy zastępczej	• wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
4.	Pomocy społecznej	• pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób
5.	Promocji i ochrony zdrowia	• ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej
6.	Wspierania osób niepełnosprawnych	• działalności na rzecz osób niepełnosprawnych
7.	Edukacji publicznej	• nauki, edukacji, oświaty i wychowania
8.	Przeciwdziałania bezrobociu	• promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy
9.	Kultury	• kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
10	Kultury fizycznej i turystyki .	• wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, turystyki i krajoznawstwa
11	Pobudzania aktywności obywatelskiej .	• działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych • upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji • udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego • upowszechniania i ochrony praw konsumentów
12	Mieszkalnictwa .	• tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej
13	Ochrony środowiska .	• ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego
14	Reintegracji zawodowej i społecznej .	• działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym • działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości • rewitalizacji • działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 • działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Wśród zadań publicznych wskazanych do realizacji przez organizacje pozarządowe znajdują się dodatkowo działania w obszarze wzmacniania integralności społeczności lokalnej, zapewnienia bezpieczeństwa, wsparcia grup wykluczonych i mniejszościowych oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Ważnym aspektem rozróżniającym usługi społeczne od zadań publicznych realizowanych przez PES jest sposób, w jaki dany podmiot otrzymuje je do realizacji. W przypadku zadań publicznych rozróżnia się ich 5, w tym:

- otwarty konkurs ofert,
- „małe granty” (tryb pozakonkursowy),
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez organ administracji publicznej w razie wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej,
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez Prezesa Rady Ministrów ze względu na ważny interes społeczny lub publiczny,
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu na podstawie samodzielnie złożonej oferty.

Realizacja usług społecznych następuje poprzez zlecenie zadań w formie:

- zlecenia usług,
- zlecenia instytucji,
- bonu na aktywność (regranting),
- kooperacyjnego rozwiązywania problemów.

Gmina Lubasz wspiera działalność organizacji pozarządowych w różnoraki sposób określony w przyjmowanym corocznie programem współpracy z organizacjami pozarządowymi. Na terenie Gminy działalność prowadzą następujące organizacje pozarządowe:

- Europejska Fundacja Rozwoju Lokalnego i Przedsiębiorczości;
- Fundacja „Natura Działania”;
- Fundacja „Trzecia Przestrzeń”;
- Fundacja Akademia Przedsiębiorcy Przyszłości;
- Fundacja Ja, Nauczyciel;

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

- Fundacja Naturalnie Piękni;
- Fundacja Truskawkowe Pola;
- Gminny Klub Sportowy „Radwan” Lubasz;
- Klub Jeździecki „STAJNIA NOWINA”;
- Klub Seniora w Lubasz;
- Klub Sportowy „PCT Basket”;
- Koło Gospodyń Wiejskich w Jędrzejewie;
- Koło Gospodyń Wiejskich w Kamionce;
- Koło Gospodyń Wiejskich w Klempiczu;
- Koło Gospodyń Wiejskich w Kruczu;
- Koło Gospodyń Wiejskich w Lubasz - Lubaskie Jednorożce;
- Koło Gospodyń Wiejskich w Prusinowie;
- Koło Gospodyń Wiejskich w Sławnie;
- Koło Gospodyń Wiejskich w Sokołowie;
- Koło Gospodyń Wiejskich w Stajkowie;
- Lubaska Rada Senioralna;
- Lubaskie Katolickie Towarzystwo Uniwersytetów Ludowych;
- Nordic Walking Lubasz;
- Ochotnicza Straż Pożarna Jędrzejewo;
- Ochotnicza Straż Pożarna Kamionka;
- Ochotnicza Straż Pożarna Krucz;
- Ochotnicza Straż Pożarna Lubasz;
- Ochotnicza Straż Pożarna Prusinowo;
- Ochotnicza Straż Pożarna Sokołowo;
- Ochotnicza Straż Pożarna Stajkowo;
- Social Art - Laboratorium Społeczne;
- Stowarzyszenie „Bliżej Siebie i Natury”;
- Stowarzyszenie „Klamra”;
- Stowarzyszenie „Noteccy Łucznicy”;
- Stowarzyszenie Amazonek, osób chorych na raka, niepełnosprawnych i ich rodzin „Nadzieja”;
- Stowarzyszenie Barwy Pokoleń;
- Stowarzyszenie Inicjatyw Niezwykłych;
- Stowarzyszenie Kultury i Sportu Capoeira;
- Stowarzyszenie PCT Fiat 126p i Klasyki PRL;
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Serce Dziecka”;
- Stowarzyszenie Przyjaciół Przyrody „Zielony Krucz”;
- Towarzystwo Seniorów „SŁONECZKO”;
- Uczniowski Klub Sportowy „Edukacja Lubasz”;
- Uczniowski Klub Sportowy „OPTIMUM”.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

W Gminie Lubasz w 2024 roku zarejestrowanych było łącznie 769 podmiotów gospodarki narodowej, w tym 31 stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz 8 fundacji. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba fundacji wzrosła o 1, natomiast w przypadku stowarzyszeń i organizacji społecznych ich liczba wzrosła z 26 w 2022 roku do 27 w 2023 roku i do 31 w 2024 roku. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 13. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w Gminie Lubasz na przestrzeni lat 2022-2024

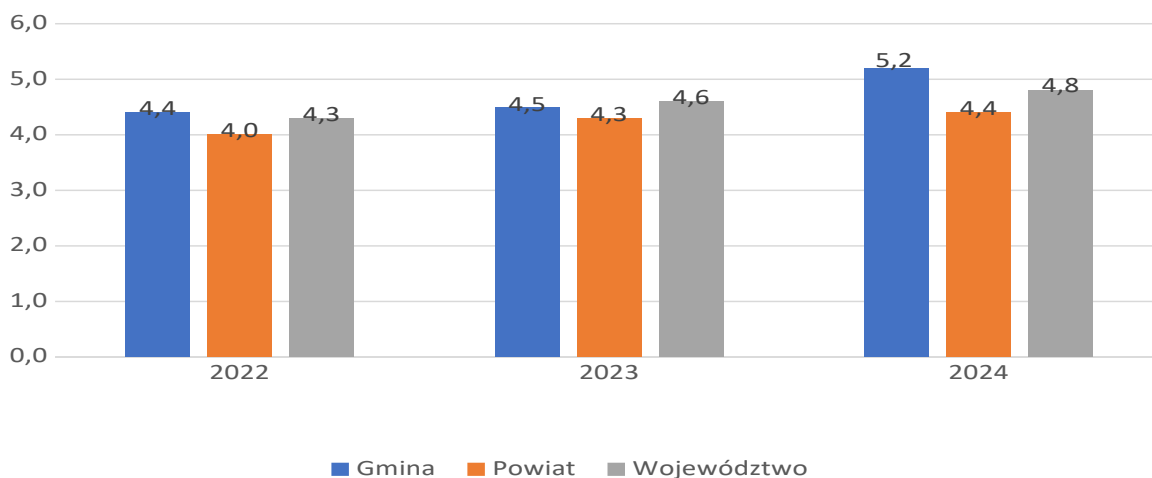
wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej, w tym:	761	749	769
fundacje	7	7	8
stowarzyszenia i organizacje społeczne	26	27	31

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejny wykres przedstawia liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców w Gminie Lubasz, powiecie czarnkowsko-trzcianeckim oraz województwie wielkopolskim w latach 2022-2024. Wskaźnik dla Gminy Lubasz w 2022 roku wyniósł 4,4 w 2023 roku – 4,5, z kolei w 2024 roku – 5,2. Wartości dla Gminy Lubasz były w większości wyższe względem Powiatu i Województwa. Rozpatrując dane uwarunkowania, zauważyć można stopniowy wzrost omawianego wskaźnika we wszystkich analizowanych jednostkach. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Wykres 4. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w Gminie Lubasz, powiecie czarnkowsko-trzcianeckim i województwie wielkopolskim na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Gminny system pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości¹⁴.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką budżetową, prowadzącą własną obsługę finansową, rachunkową i kadrową, powołaną do realizacji zadań własnych i zleconych Gminie w zakresie pomocy społecznej oraz zadań powierzonych Ośrodkowi na podstawie innych przepisów. Na podstawie ustawy o pomocy społecznej Kierownik Ośrodka składa Radzie Gminy informacje o zakresie i formach udzielonej pomocy przez GOPS; dodatkowym elementem w tej informacji jest analiza działalności Ośrodka, w związku z tym, że Ośrodek realizuje zadania wykraczające poza przepisy ustawy m.in. w zakresie realizacji specjalnych programów rządowych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną Gminy Lubasz powołaną do realizacji zadań w gminie wynikających z następujących przepisów:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych;
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;

¹⁴ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214)

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

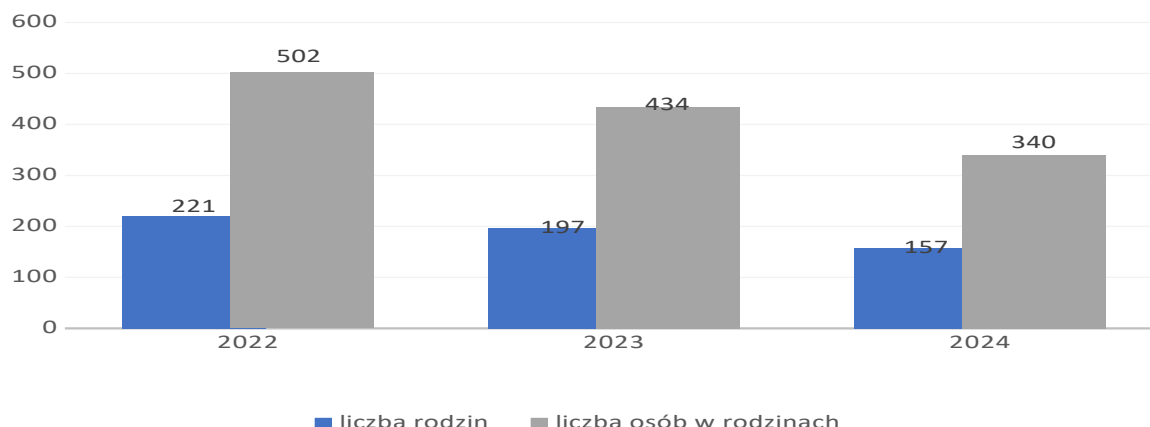
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny;
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku ośłonowym;
- Ustawa z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw.

Zakres działań GOPS obejmuje zarówno ustawową pomoc finansową, jak i usługi oraz aktywizację. W praktyce to m.in. zasiłki (stały, okresowy, celowy), dofinansowania posiłków i żywności („Posiłek w szkole i w domu” – organizowane lokalnie we współpracy ze szkołami), usługi opiekuńcze w środowisku, asystenturę rodziny i wsparcie w kryzysach bytowych, zdrowotnych i opiekuńczych. OPS prowadzi też przedsięwzięcia „miękkie” – poradnictwo, kierowanie do placówek ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych, a w ostatnim czasie wdraża projekty współfinansowane z Funduszy Europejskich na rzecz aktywnej integracji (zajęcia podnoszące kompetencje, doradztwo zawodowe, staże/przygotowanie do powrotu na rynek pracy). W 2025 roku Ośrodek informował o projekcie unijnym „Aktywna integracja w Gminie Lubasz – szansa na rozwój i zatrudnienie” (FEW 2021-2027), co pokazuje, że Gmina łączy bieżącą pomoc z długofalową reintegracją społeczną i zawodową.

W 2024 roku pomocą społeczną objętych było 157 rodzin, w 2023 roku było to 197 rodzin, natomiast w 2022 roku – 221 rodzin. W przypadku liczby osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej – w ostatnim roku poddanym analizie było to 340, w 2023 roku – 434 osób, natomiast w roku 2022 – 502. Zarówno liczba rodzin objęta pomocą jak i liczba osób w rodzinie korzystająca z pomocy społecznej zmniejszyła się na przestrzeni analizowanych lat.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

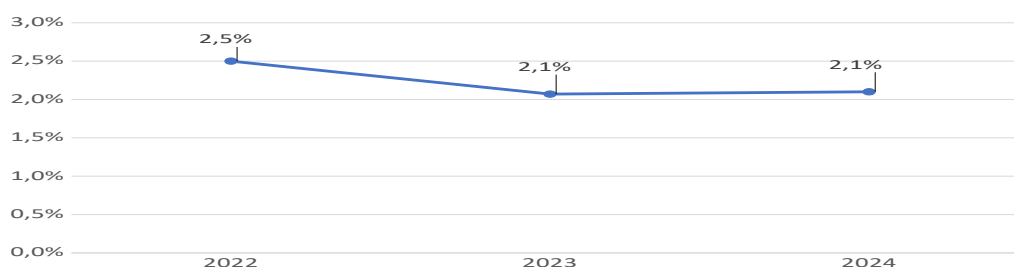
Wykres 5. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w Gminie Lubasz w latach 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Liczba osób pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprivacji lokalnej. Na przestrzeni lat 2022-2024 wartość tego wskaźnika w Gminie Lubasz początkowo uległa spadkowi, a następnie ustabilizowała się: w 2022 roku było to 2,5%, w 2023 roku – 2,1% i w ostatnim roku poddanym analizie również 2,1%.

Wykres 6. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2022, 2023 i 2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023, 2024 rok

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2024 roku z tego typu pomocy korzystały 64 osoby w wieku przedprodukcyjnym, 131 osób w wieku produkcyjnym oraz 29 osób w wieku poprodukcyjnym. Korzystających z pomocy społecznej mężczyzn było prawie tyle samo co kobiet (liczba mężczyzn – 110, liczba kobiet – 114). Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Tabela 14. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2022-2024

wiek	2022		2023		2024	
	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety
0-17	26	26	36	33	31	33
produkcyjny	78	83	70	67	69	62
poprodukcyjny	15	27	9	26	10	19
ogółem	119	136	115	126	110	114

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

W 2024 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone 120 mieszkańcom Gminy Lubasz, natomiast świadczenie niepieniężne 33 osobom. Na przestrzeni omawianych lat widoczny jest spadek liczby osób pobierających świadczenia pieniężne oraz stabilizację osób pobierających świadczenia niepieniężne. Dane statystyczne przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń niepieniężnych i pieniężnych w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
świadczenie niepieniężne	33	30	33
świadczenie pieniężne	154	129	120

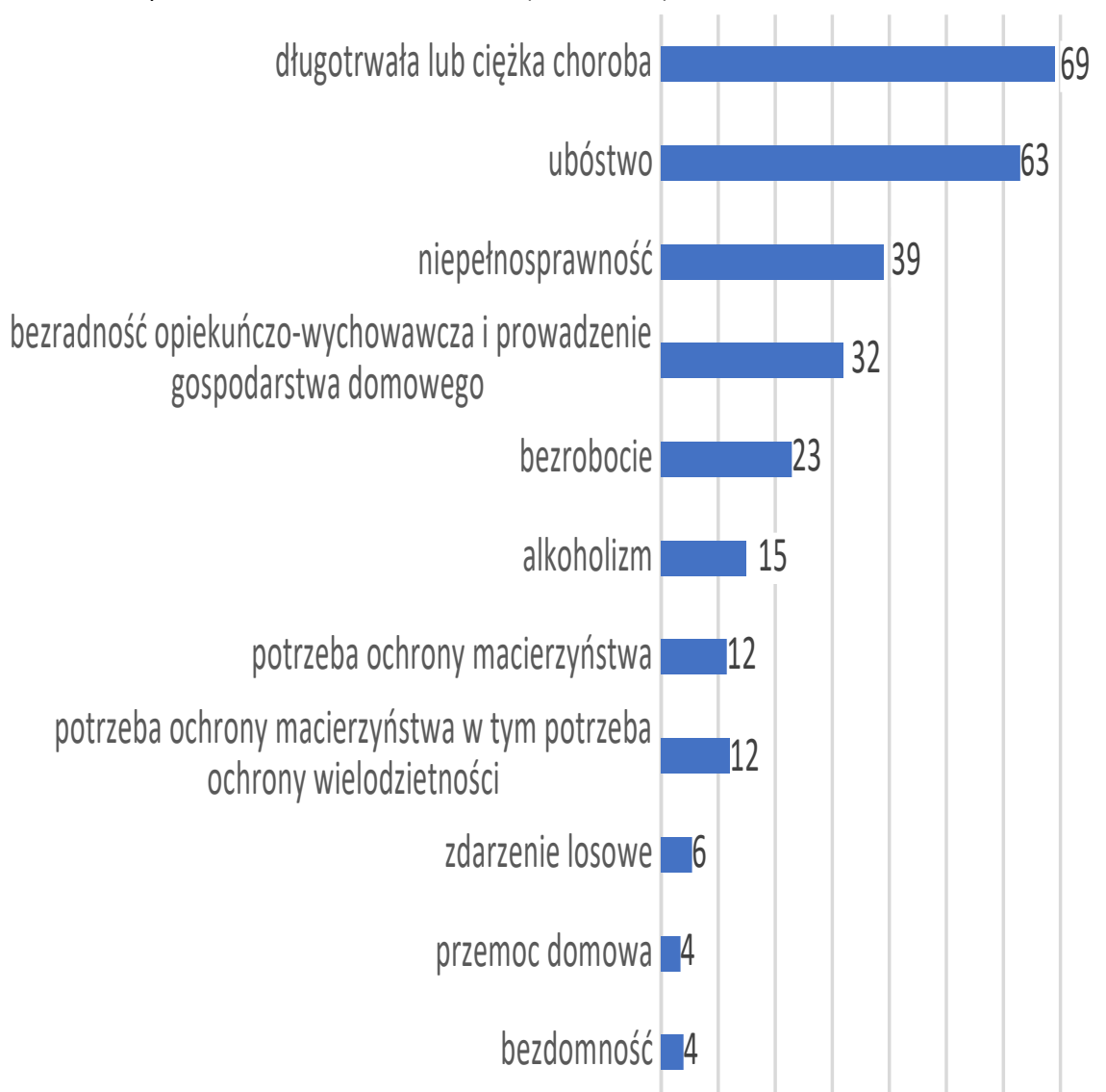
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

W 2024 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w Gminie Lubasz była długotrwała lub ciężka choroba – z tego powodu pomoc otrzymało 69 rodzin oraz ubóstwo – 63 rodziny. Na trzecim miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy społecznej znajdowała się niepełnosprawność (39 rodzin), natomiast na czwartym bezradność opiekuńczo-wychowawcza i prowadzenie gospodarstwa domowego ogółem

(32 rodziny). 23 rodziny skorzystały z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, a 20 – z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej i prowadzenia gospodarstwa domowego (rodziny niepełne). Szczegółowe dane znajdują się na wykresie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Wykres 7. Powody udzielania świadczeń w 2024 roku (liczba rodzin)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Podsumowując, gminny system pomocy społecznej w Lubaszu łączy dostępny GOPS (świadczenia, usługi, praca socjalna, projekty EFS+), skuteczny mechanizm przeciwdziałania przemocy (Zespół Interdyscyplinarny), profilaktykę uzależnień (GKRPA) oraz szybkie dojścia do zasobów powiatowych (PCPR – interwencja kryzysowa; ZZOZ). W efekcie mieszkańcy może liczyć zarówno na doraźne wsparcie materialne i usługowe, jak i na towarzyszenie w wychodzeniu z trudności – od kryzysu rodzinnego, przez zdrowie, po aktywizację i powrót na rynek pracy. To „splot” instytucji, który – przy dobrej komunikacji i partnerstwie z organizacjami społecznymi – pozwala reagować na bieżące problemy, a równocześnie wzmacniać samodzielność i bezpieczeństwo rodzin w Gminie.

Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej.

Sercem lokalnego systemu jest **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej** w Lubasz. To tu mieszkańiec przychodzi w sytuacji nagłej, bytowej czy opiekuńczej – i tu uzyskuje zarówno świadczenia (zasiłki stałe/okresowe/celowe, dożywianie w programie „Posiłek w szkole i w domu”), jak i usługi (praca socjalna, usługi opiekuńcze, asystentura rodziny, poradnictwo). GOPS koordynuje też projekty aktywizujące współfinansowane z funduszy UE (warsztaty kompetencji, doradztwo zawodowe, staże), których celem jest wyprowadzanie rodzin z długotrwałej zależności od świadczeń. Przy GOPS działa **Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej** – miejsce, w którym spotykają się przedstawiciele pomocy społecznej, oświaty, policji, ochrony zdrowia i organizacji społecznych, aby prowadzić procedurę „Niebieskie Karty”, planować bezpieczeństwo i monitorować rodziny dotknięte przemocą. Uzupełnieniem jest **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** – odpowiada za lokalny program profilaktyki, dofinansowuje terapię i prowadzi działania edukacyjne (w szkołach, w GOK, podczas wydarzeń gminnych).

Wsparcie specjalistyczne (poziom powiatu):

- **PCPR** (Trzcianka) – interwencja kryzysowa, praca z rodziną zastępczą, dofinansowania PFRON, wsparcie osób z niepełnosprawnościami (sprzęt, likwidacja barier), poradnictwo specjalistyczne.
- **Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności** – orzeczenia i ustalenia stopnia niepełnosprawności.
- **PUP** (Czarnków) – instrumenty rynku pracy: pośrednictwo, szkolenia, staże, dotacje na działalność, programy dla młodych i 50+.
- **ZZOZ w Czarnkowie** – poradnie specjalistyczne i leczenie szpitalne.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Na terenie Gminy działa kilkadziesiąt NGO (stowarzyszenia, fundacje, OSP, kluby sportowe). Lubaskie Towarzystwo Kulturalne, stowarzyszenia prozdrowotne (np. Amazonek), sportowe (Radwan, UKS Optimum), hobbystyczne i środowiskowe regularnie współorganizują wydarzenia, prowadzą małe projekty profilaktyczne, organizują wsparcie sąsiedzkie i animują wolontariat. OSP – poza działaniami ratowniczymi – realizują edukację bezpieczeństwa i pierwszej pomocy. NGO są także naturalnym wykonawcą zadań publicznych zleconych przez gminę (mikrodotacje, konkursy ofert).

W Gminie Lubasz funkcjonuje przychodnia POZ (lekarz rodzinny, pielęgniarka POZ, pediatra), apteki i gabinety (m.in. stomatologiczne). To zapewnia szybki dostęp do recept, bilansów i skierowań. Konsultacje specjalistyczne i leczenie szpitalne mieszkańcy realizują głównie w Czarnkowie (ZZOZ), a rehabilitację i wsparcie psychologiczne – w sieci powiatowej i prywatnej. Gmina wraz z GOK i szkołami nagłaśnia akcje profilaktyczne (mammobus, szczepienia, dni zdrowia), co ułatwia frekwencję w badaniach przesiewowych.

Za porządek i interwencje policyjne odpowiada Komenda Powiatowa Policji; w sytuacjach nagłych pierwszą linią reagowania w Gminie są jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych (pożary, wypadki, wichury, zdarzenia nad wodą). W Urzędzie działa zespół zarządzania kryzysowego – odpowiada za ostrzeganie mieszkańców (komunikaty, SMS), współpracę z PSP, policją, sanepidem i nadleśnictwem oraz organizację pomocy w razie dłuższych awarii (miejsca schronienia, woda, zasilanie awaryjne).

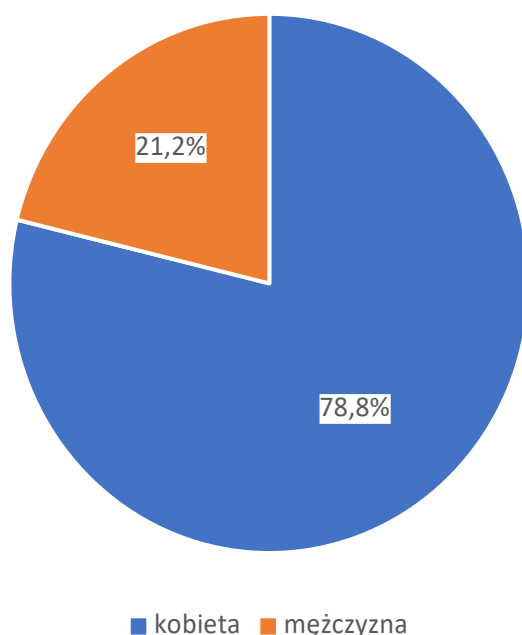
Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Gminy Lubasz

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnień z perspektywy dorosłych mieszkańców Gminy Lubasz, a także skala zjawiska przemocy. Dodatkowo zbadano takie kwestie jak rynek pracy, ubóstwo, wykluczenie społeczne, niepełnosprawność, zdrowie psychiczne oraz sytuacja osób starszych.

Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie Gminy Lubasz wzięło udział 203 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu zdecydowaną przewagę miały kobiety – stanowiły one 78,8% ogółu, zaś mężczyźni – 21,2%.

Wykres 8. Płeć: N¹⁵=203

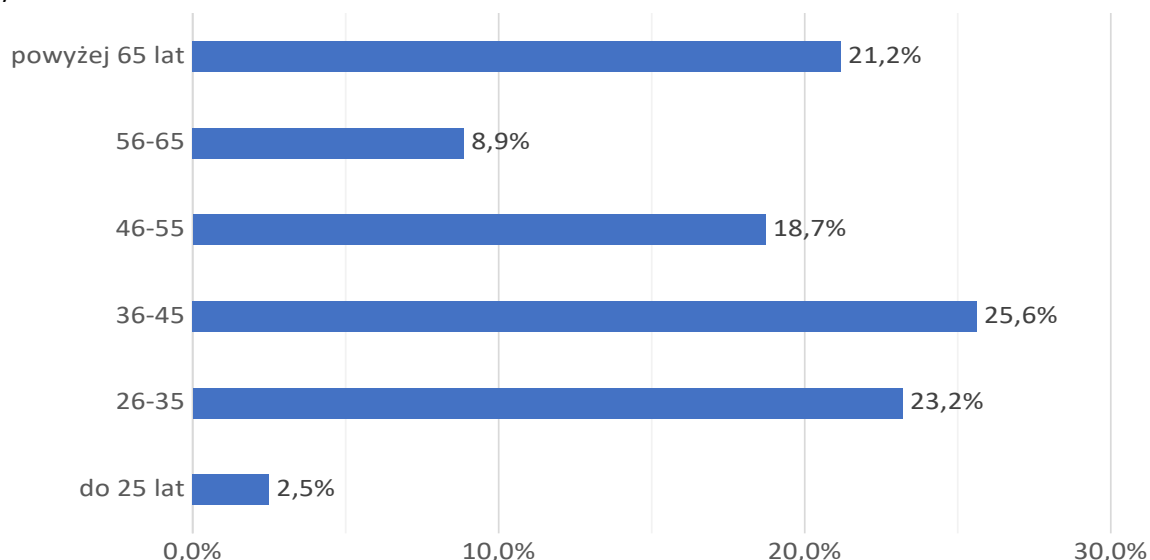

¹⁵ N oznacza wielkość próby badawczej, tzn. liczbę respondentów odpowiadających na pytanie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci byli zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 36-45 lat (25,6%) oraz 26-35 lat (23,2%). Wśród osób biorących udział w badaniu byli również mieszkańcy mający powyżej 65 lat (21,2%), 46-55 lat (18,7%) i osoby w wieku 56-65 lat (8,9%). Najmniejszą grupę badawczą stanowiły osoby do 25 roku życia (2,5%).

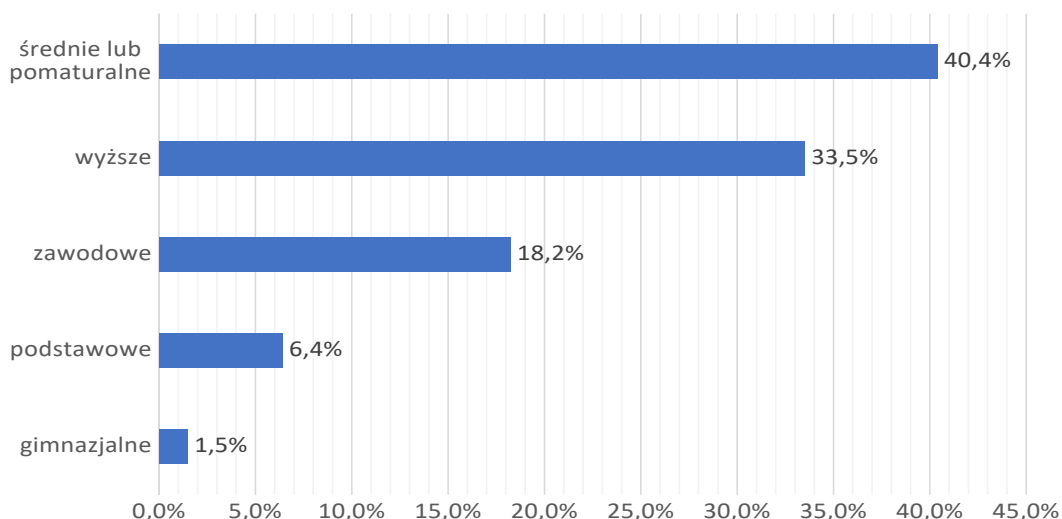
Wykres 9. Wiek: N=203

Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem średnim lub pomaturalnym (40,4%) oraz wyższym (33,5%), natomiast 18,2% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem zawodowym. Ponadto 6,4% osób biorących udział w badaniu zakończyło edukację na poziomie podstawowym i 1,5% na poziomie gimnazjalnym.

Wykres 10. Wykształcenie: N=203

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Problemy społeczne

Respondenci w pierwszej kolejności zostali poproszeni o wskazanie głównych problemów w sferze społecznej na obszarze Gminy Lubasz. Za najważniejsze problemy uznano: alkoholizm (48,2%), bezrobocie (28,6%) i samotność/izolację osób starszych (24,6%). Następnie badani wskazywali na sięganie po substancje psychoaktywne przez dzieci i młodzież (21,2%), a w opinii 17,2% uczestników badania takim problemem jest uzależnienie wśród osób dorosłych. Na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wskazało 15,8% respondentów, a niewiele mniej, bo 14,8%, jako problem zaznaczyło zaburzenia zdrowia psychicznego i fizycznego. Na przemoc domową i ubóstwo wskazało po 12,3% mieszkańców Gminy. Najmniej odpowiedzi padło na niepełnosprawność (11,3%) oraz bezdomność (4,9%). Wśród respondentów 6,9% nie posiada wiedzy w tym zakresie, 4,9% nie zauważa żadnych problemów wymienionych w kafeterii odpowiedzi, a 1,0% wymieniło inne problemy, takie jak brak dostępu do opieki pediatrycznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Wykres 11. Jakiego Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotyczą mieszkańców Gminy Lubasz? N=203

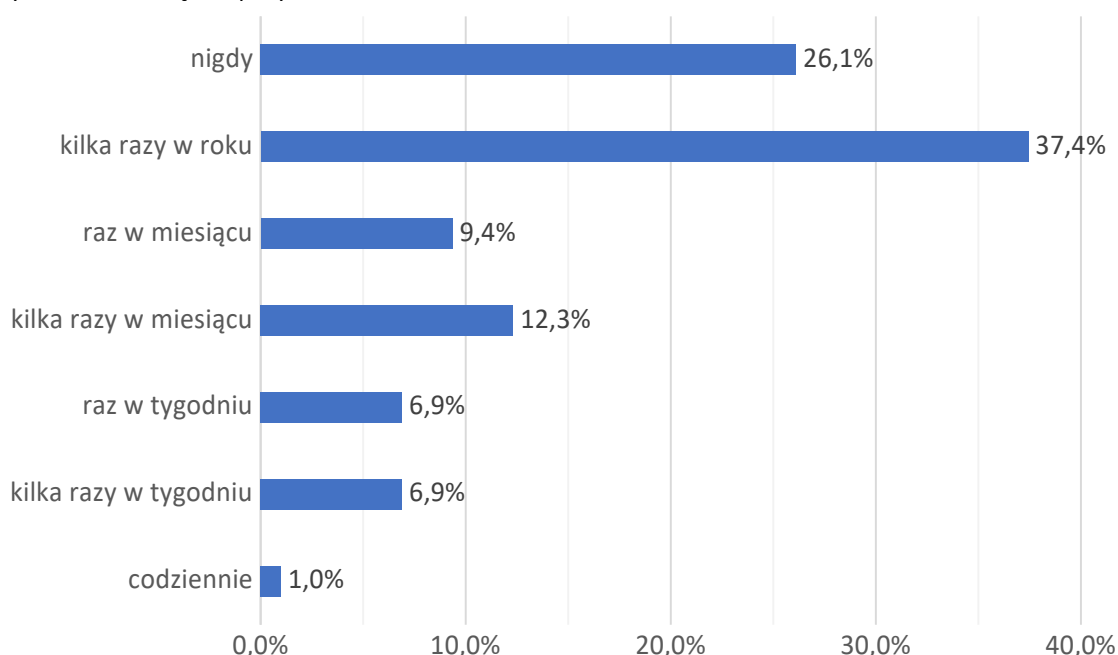

*Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%

Problem alkoholowy

W niniejszym bloku tematycznym dorosłych mieszkańców Gminy poproszono o określenie z jaką częstotliwością spożywają alkohol. Całkowitą abstynencję zadeklarowało 26,1% ankietowanych, natomiast 37,4% badanych sięga po alkohol okazjonalnie, czyli kilka razy w roku. 12,3% respondentów wskazało, że takie sytuacje mają miejsce kilka razy w miesiącu, 9,4% – raz w miesiącu, a 6,9% – raz w tygodniu. Ponadto kolejne 6,9% ankietowanych pije alkohol kilka razy w tygodniu, a 1,0% respondentów zadeklarowało, że spożywa alkohol codziennie.

Wykres 12. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=203

Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji, w której respondenci stracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu. Większość z nich podała, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie zdarzyło im się upić (119 osób, tj. 79,3%). 15 respondentów wskazało, że taka sytuacja wystąpiła 1 raz (10,0%), a 9 badanych, że 2-5 razy (6,0%). W przypadku 5 ankietowanych (3,3%) taka sytuacja miała miejsce powyżej 10 razy, z kolei 2 osobom zdarzyło się to 6-10 razy (1,3%).

Tabela 16. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=150

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1 raz	10,0	15
2-5 razy	6,0	9
6-10 razy	1,3	2

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

powyżej 10 razy	3,3	5
ani razu	79,3	119

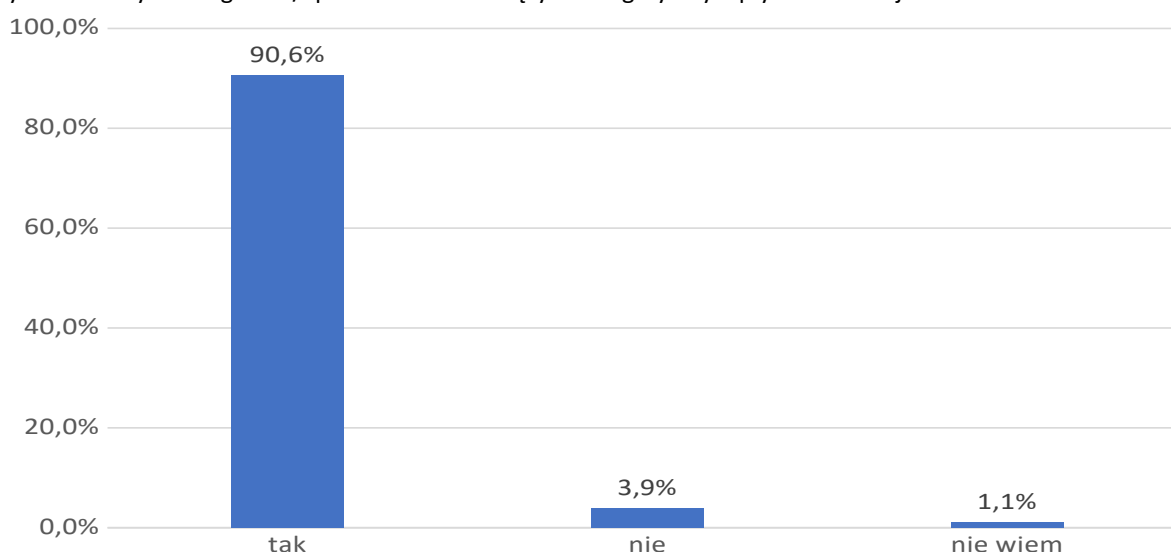
Ważnym elementem badania jest również określenie skali prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu na terenie Gminy. Wśród badanych 22 osoby przyznały, że nie posiadają prawa jazdy (14,7%), 120 respondentów zaprzeczyło, jakoby w ciągu ostatnich 30 dni prowadziło pojazd po spożyciu alkoholu (80,0%), z kolei jednej osobie przydarzyło się to raz (0,7%). 3 osoby zadeklarowały, że zdarzało im się to sporadycznie (2,0%), a 4, że zdarzało im się to często (2,7%).

Tabela 17. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=150

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zdarzyła mi się taka sytuacja	80,0	120
raz mi się to zdarzyło	0,7	1
zdarzało mi się to sporadycznie	2,0	3
zdarzało mi się to często	2,7	4
nie posiadam prawa jazdy	14,7	22

W jednym z pytań ankietowani zostali poproszeni o wyrażenie swojej opinii na temat wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Zebrany materiał badawczy wykazał, że zdecydowana większość jest świadoma negatywnych konsekwencji takiego zachowania (90,6%). Tylko nieliczni respondenci nie posiadają wiedzy w tym zakresie (1,1%), również pojedyncze osoby uznały, że picie alkoholu przez kobietę w ciąży nie ma wpływu na rozwój dziecka (3,9%).

Wykres 13. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=203

Problem nikotynowy

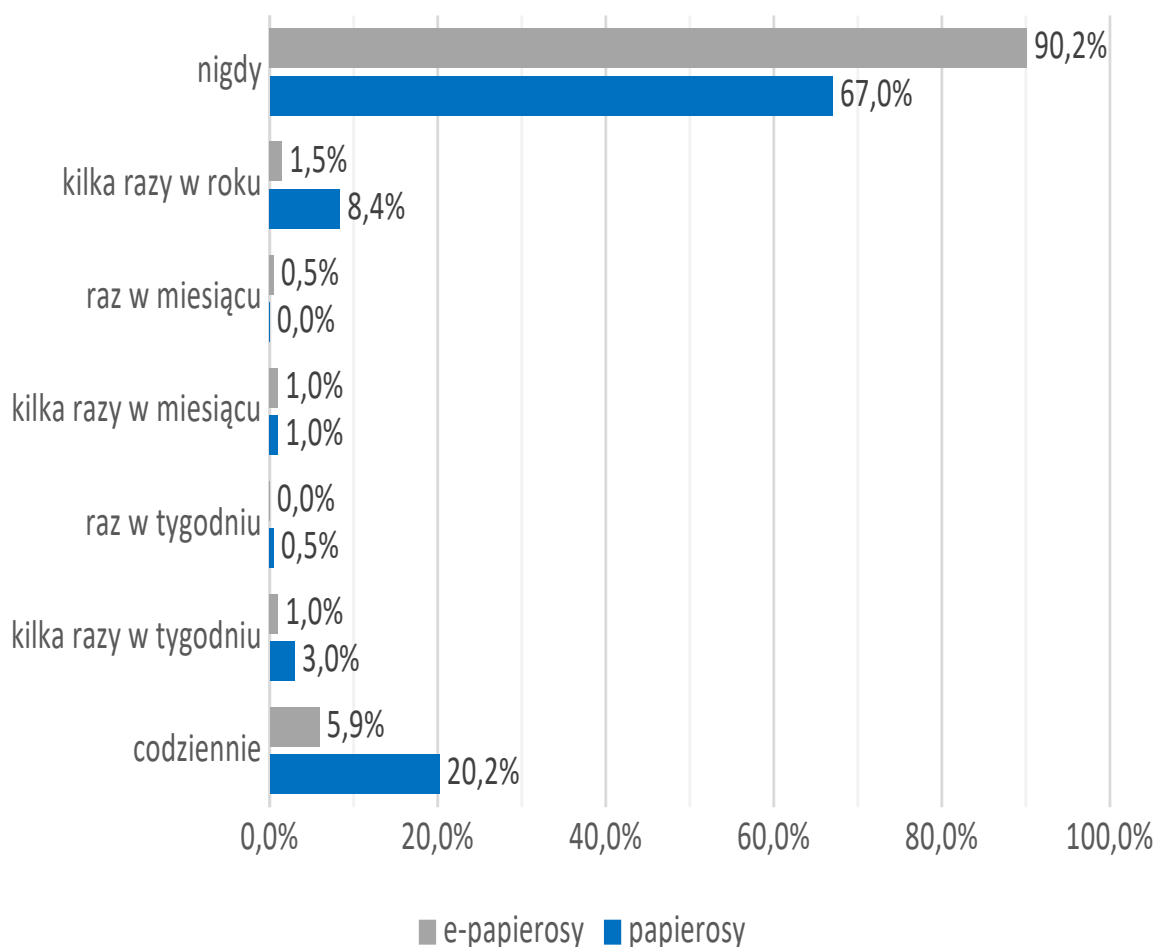
Kolejny analizowany obszar miał na celu określenie skali sięgania po wyroby nikotynowe przez dorosłych mieszkańców Gminy Lubasz.

Wśród respondentów palenie tradycyjnych papierosów jest wyraźnie częstsze niż używanie e-papierosów. Aż 90,2% respondentów deklaruje, że nigdy nie sięga po e-papierosy, podczas gdy w przypadku papierosów odsetek odpowiedzi „nigdy” wynosi 67,0%. Codziennie pali papierosy 20,2% badanych (co piąta osoba), a e-papierosy – 5,9%. Palenie okazjonalne jest również częstsze dla papierosów: łącznie 12,9% ankietowanych sięga po nie z różną częstotliwością od „kilka razy w roku” (8,4%) po „kilka razy w tygodniu” (3,0%), podczas gdy w przypadku e -papierosów analogiczne odpowiedzi stanowią 4,0%. Wyniki wskazują

więc,

że to papierosy tradycyjne pozostają głównym nałogiem tytoniowym.

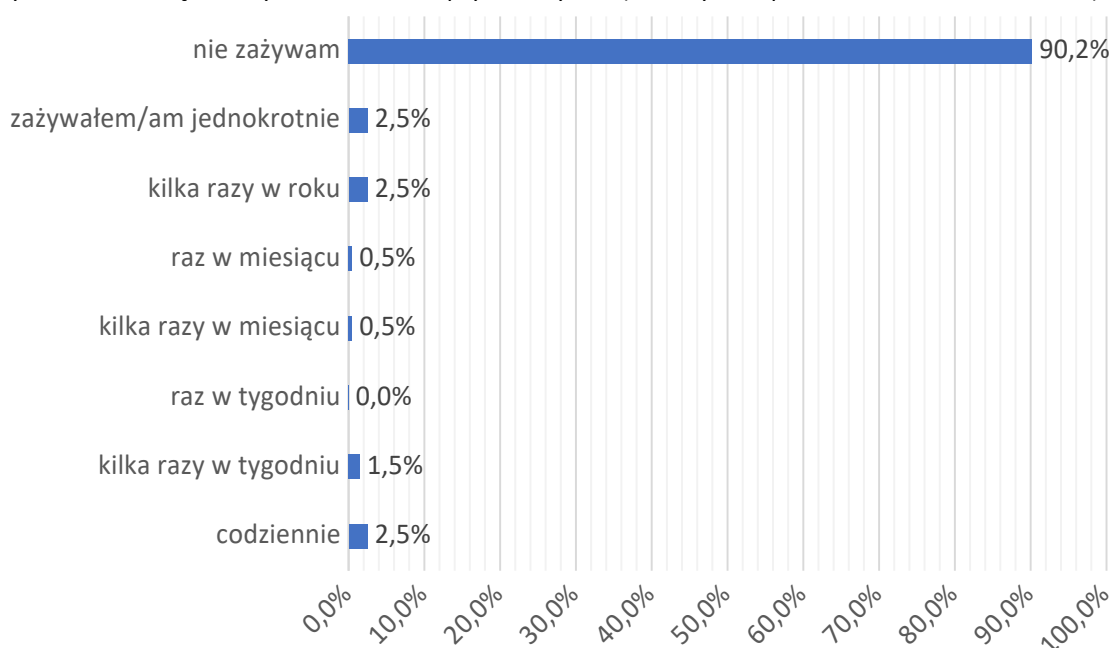
Wykres 14. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=203

Problem narkotykowy

Kolejna część badania miała na celu określenie rozpowszechnienia środków psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców Gminy Lubasz. Jak wynika z analizy materiału badawczego, zdecydowana większość ankietowanych nie zażywa narkotyków, dopalaczy lub leków w celu odurzenia (90,2%), natomiast po 2,5% badanych sięgnęło po tego typu substancje jednokrotnie lub kilka razy w roku. Po 0,5% badanych odpowiedziało, że robi to kilka razy w miesiącu lub raz w miesiącu. 2,5% respondentów przyznaje, że zażywa środki psychoaktywne codziennie, a 1,5% kilka razy w tygodniu.

Wykres 15. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=203

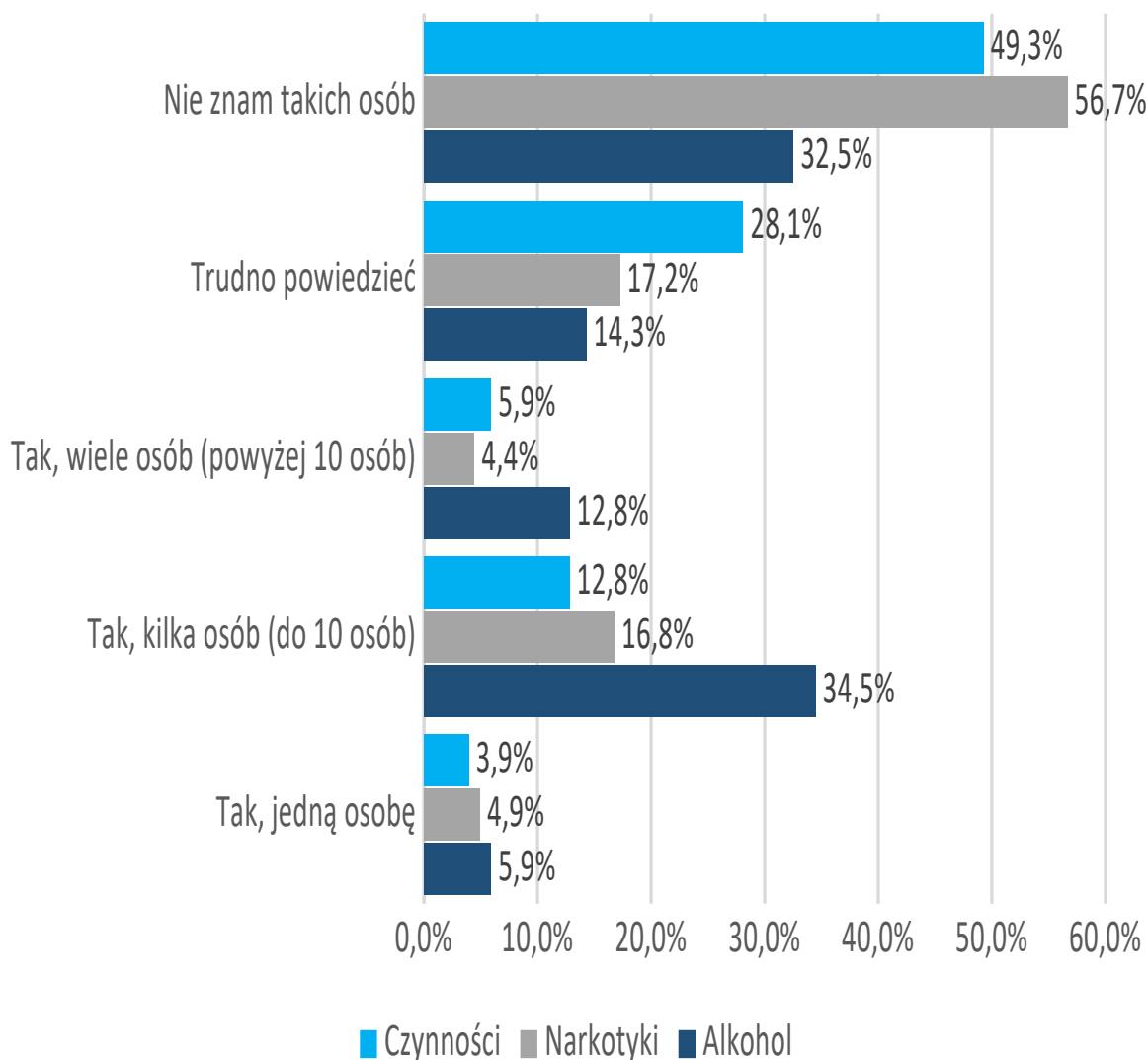

Badani mieszkańcy Gminy zostali w dalszej kolejności zapytani o skalę nadużywania alkoholu, narkotyków oraz nadmiernego podejmowania się czynności, przez osoby w ich otoczeniu. Jak wynika z odpowiedzi respondentów:

- 53,2% zna w swoim otoczeniu osoby nadużywające alkoholu, w tym 5,9% – jedną osobę, 34,5% – kilka takich osób, a 12,8% – wiele takich osób,
- 26,1% ankietowanych zna w swoim otoczeniu osoby nadużywające narkotyków, w tym 4,9% zna jedną taką osobę, 16,8% – kilka osób, a 4,4% – wiele takich osób,
- 22,6% badanych zna w swoim otoczeniu osoby podejmujące się nadmiernie różnego rodzaju czynności, w tym 3,9% – jedną taką osobę, 12,8% – kilka takich osób, a 5,9% – wiele takich osób.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Wykres 16. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=203

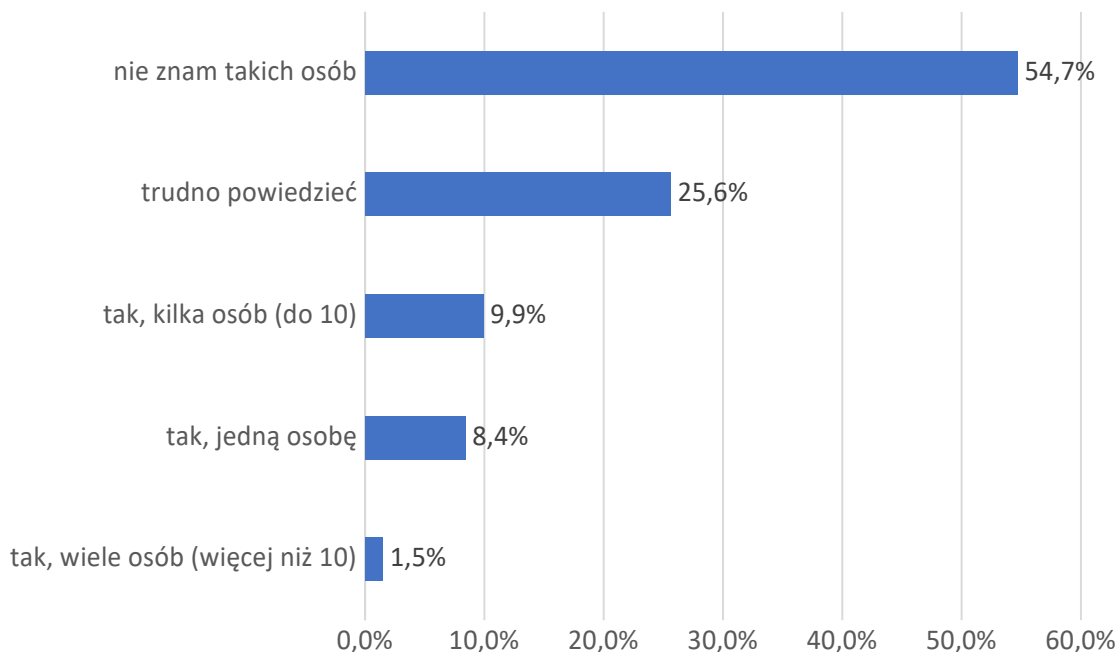

Problem przemocy

W kolejnej części raportu oszacowana została skala występowania problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców Gminy Lubasz. Respondenci zostali poproszeni o stwierdzenie, czy w swoim otoczeniu znają osoby, które doświadczają przemocy w swoim domu. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, znajomość takich osób potwierdziło 19,8% badanych, spośród których 8,4% stwierdziło, iż zna jedną taką osobę, 9,9% respondentów podało, że zna kilka osób dotkniętych przemocą domową (do 10 osób), a 1,5% badanych zna wiele takich osób (więcej niż 10 osób). Należy zauważyć, iż 25,6% uczestników badania nie jest pewnych, czy zna taką osobę, a jednoznacznie zaprzeczyło temu 54,7% badanych.

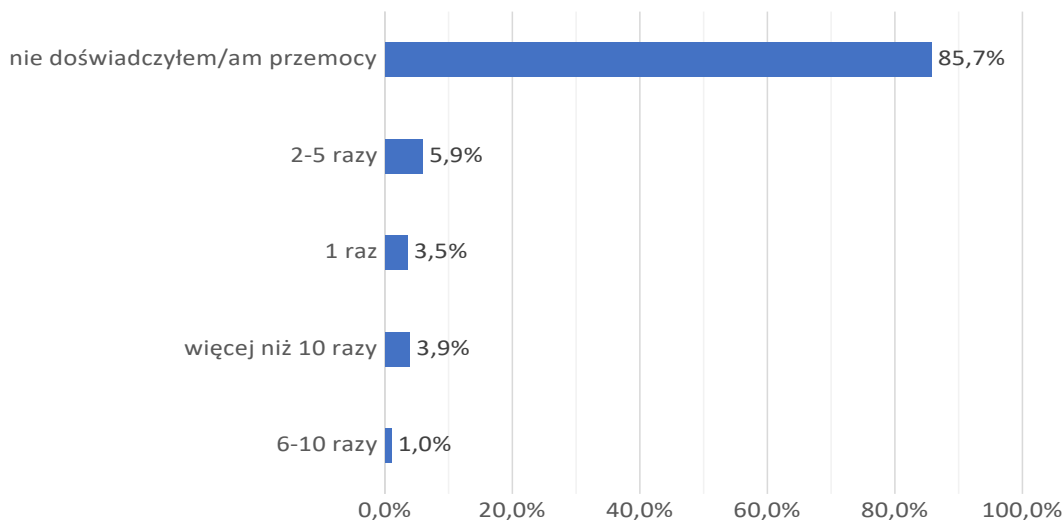
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Wykres 17. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy w swoim domu? N=203

Skala problemu przemocy na terenie Gminy została oszacowana również dzięki deklaracjom respondentów w zakresie doświadczania przez nich samych tego problemu. Analiza uzyskanych odpowiedzi wskazuje, że w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie przemocy doznało 14,3% dorosłych mieszkańców, spośród których 5,9% doświadczyło jej 2-5 razy, 3,9% – więcej niż 10 razy, 3,5% – raz. Wśród badanych 1,0% zadeklarowało doświadczenie przemocy od 6 do 10 razy, a 85,7% przyznało, że nigdy nie doświadczyło zjawiska przemocy.

Wykres 18. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=203

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że większość ankietowanych doświadczyła przemocy psychicznej (22 osoby, tj. 75,9%), z kolei na przemoc fizyczną wskazało 7 osób, tj. 24,1%. Przemocy ekonomicznej doświadczyło również 7 osób, czyli 24,1% badanych. Na przemoc seksualną wskazało 5 osób, czyli 17,2% respondentów, a zaniedbanie niewiele mniej, bo 4 osoby badane, tj. 20,7%.

Tabela 18. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=29

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	75,9	22
przemoc fizyczna	24,1	7
przemoc ekonomiczna	24,1	7
zaniedbanie	20,7	6
przemoc seksualna	17,2	5
nie wiem	13,8	4

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W dalszej części respondentów poproszono o wskazanie osób, które stosowały wobec nich przemoc. Spośród badanych aż 44,4% osób (12 respondentów) wskazało, że doświadczyło przemocy ze strony męża lub żony. Mniejszy odsetek tj. 22,2% przyznał, że osobami stosującymi przemoc byli inni członkowie rodziny oraz partner/partnerka. Na inne osoby wskazało 3 badanych, czyli 11,1% badanych mieszkańców Gminy. Najmniejszy odsetek respondentów jako stosujących przemoc wskazał rodziców – 2 osoby badane tj. 7,4% ankietowanych. 2 badane osoby nie udzieliły odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 19. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=27

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mąż/żona	44,4	12
inni członkowie rodziny	22,2	6
partner/partnerka	22,2	6
inne osoby	11,1	3
rodzice	7,4	2

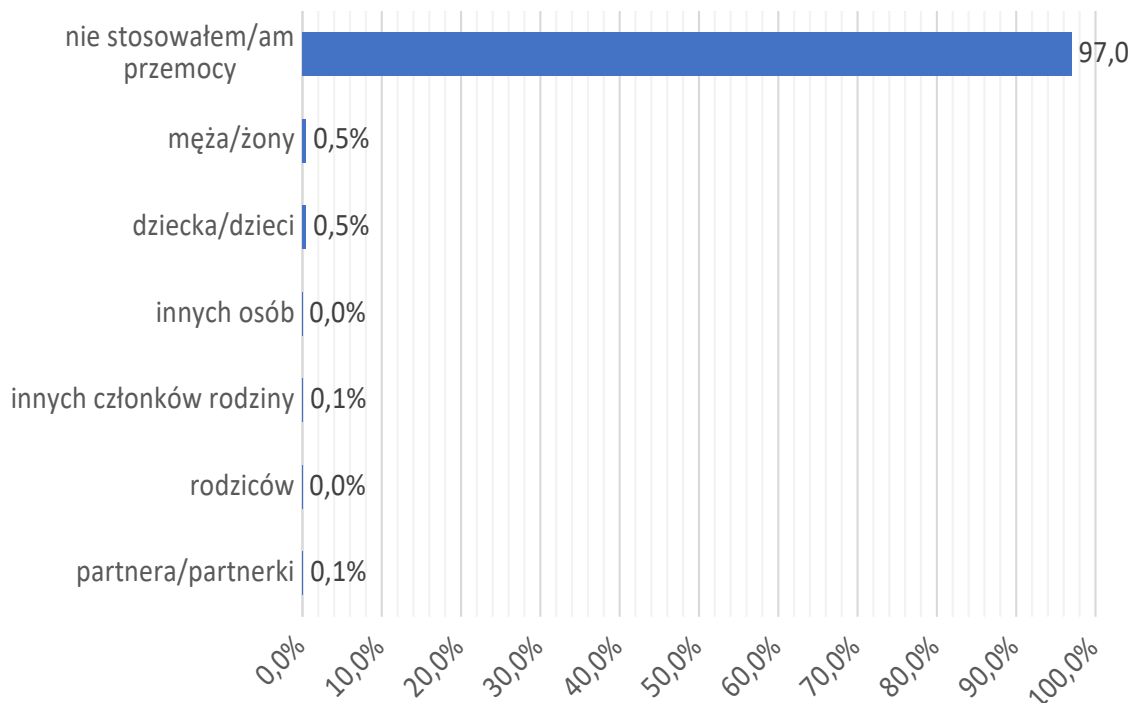
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu respondenci zostali poproszeni o wskazanie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zastosowali oni przemoc wobec drugiej osoby. Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, iż do takich zachowań przyznało się 3,0% badanych, spośród których 0,5% stosowało je wobec dziecka/dzieci i tyle samo względem męża/żony, a po 0,1% wskazało

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

na innych członków rodziny i partnera/partnerkę. Zdecydowana większość mieszkańców Gminy Lubasz nie stosowała przemocy w analizowanym okresie (97,0%).

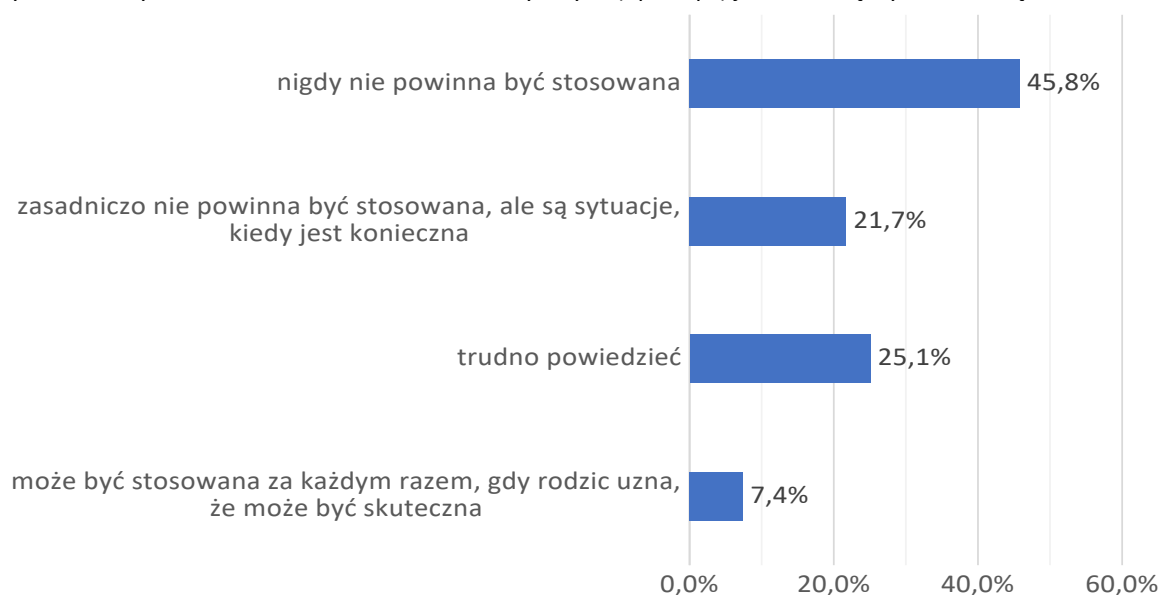
Wykres 19. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc domową N=203

Istotnym aspektem badania dotyczącego problemów społecznych w Gminie Lubasz była również opinia mieszkańców na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci jako metody wychowawczej. W świetle ich odpowiedzi można stwierdzić, iż blisko połowa badanych nie toleruje przemocy jako metody wychowawczej (45,8%), 21,7% ankietowanych uważa, że nie powinna być ona stosowana, jednakże są sytuacje, w których jest konieczna, a w opinii 7,4% respondentów kary fizyczne wobec dzieci mogą być stosowane, jeśli rodzic uzna, że są skuteczne. Jednocześnie aż 25,1% ankietowanych stwierdziło, że trudno jest im określić swoje stanowisko w tej sprawie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

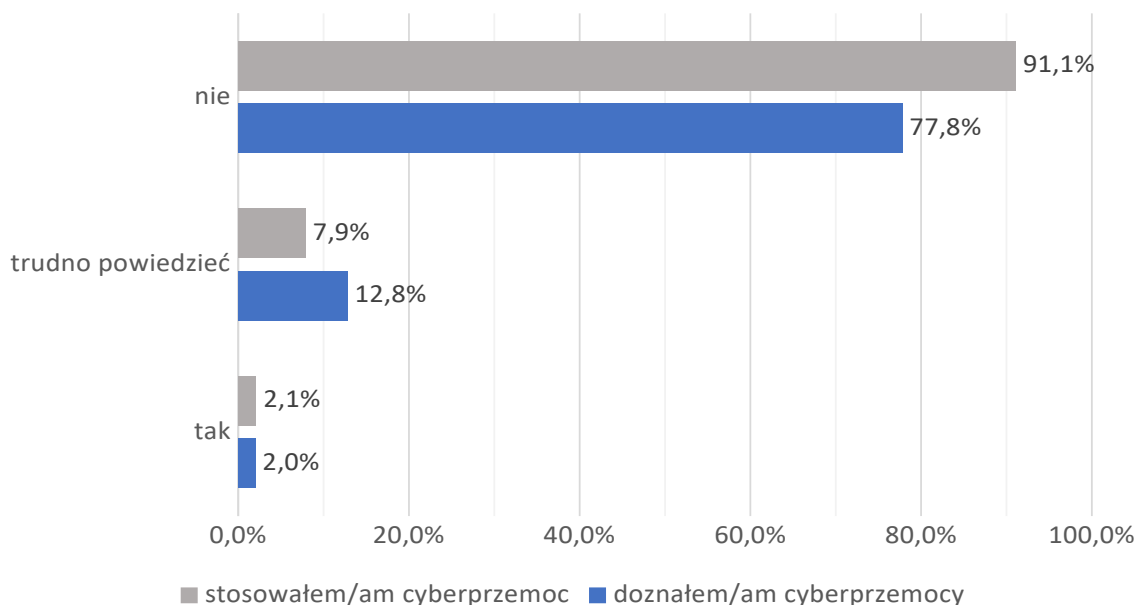
Wykres 20. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=203

Kolejne pytanie z zakresu problemu przemocy ujęte w kwestionariuszu ankiety dotyczyło zjawiska cyberprzemocy i miało na celu oszacowanie skali jej występowania wśród dorosłych mieszkańców Gminy Lubasz. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, czy zdarzyło im się kiedykolwiek doświadczyć oraz stosować cyberprzemoc. Z deklaracji badanych wynika, że takiego problemu doświadczyło 2,0% badanych, a 12,8% miało trudności z odpowiedzią na to pytanie. Do stosowania cyberprzemocy przyznało się 2,1% ankietowanych mieszkańców, a kolejne 7,9% nie potrafiło jednoznacznie określić swojego zdania w tym aspekcie, udzielając odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

Wykres 21. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=203

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

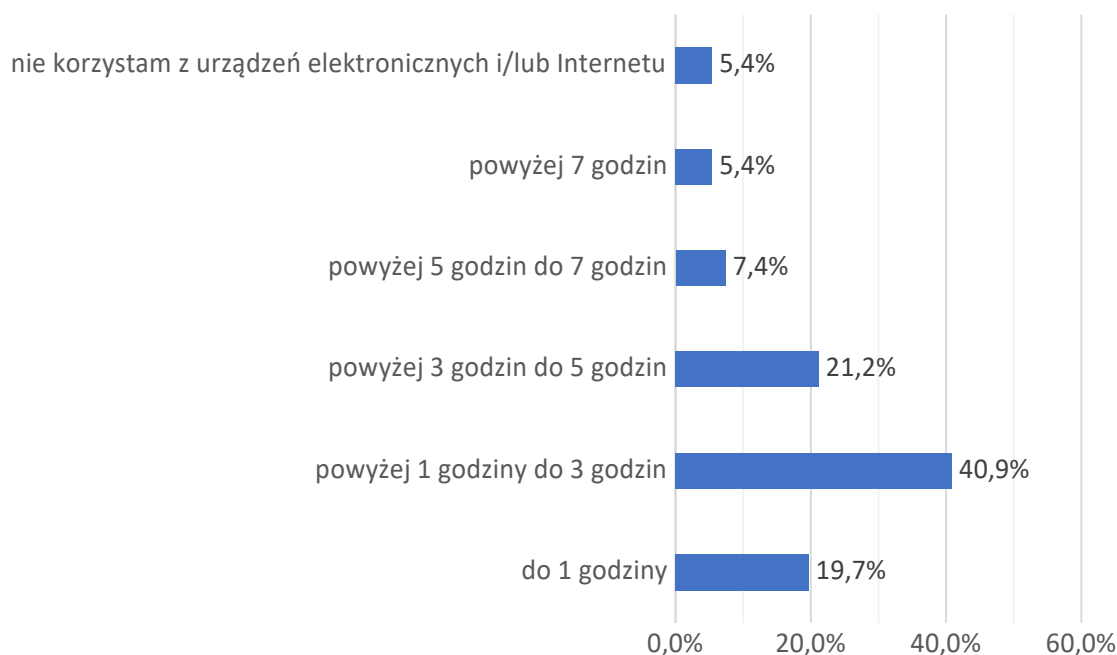

Korzystanie z urządzeń elektronicznych

W następnym obszarze tematycznym zapytano mieszkańców o korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, jaką ilość czasu poświęcają na to w ciągu dnia. Jak wynika z deklaracji, prawie wszyscy respondenci korzystają z tego typu urządzeń i Internetu (nie korzysta 5,4% badanych), przy czym 19,7% respondentów robi to do 1 godziny dziennie, a 40,9% wskazało na przedział od 1 do 3 godzin. Korzystanie z urządzeń pomiędzy 3 a 5 godzinami dziennie zadeklarowało 21,2% respondentów, 7,4% respondentów poświęca na to znaczną ilość czasu, tj. powyżej 5 godzin do 7 godzin, z kolei 5,4% – powyżej 7 godzin.

Wykres 22. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=203

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Odpowiadając na kolejne pytanie mieszkańcy, którzy korzystają z urzędów elektronicznych i/lub Internetu określili, czy zdarza się im poświęcać na to dłużej niż wstępnie zakładali. Jak wynika z zebranego materiału badawczego, 75 respondentów odpowiedziało twierdząco na to pytanie (39,3%), natomiast 67 mieszkańców wskazało, że w ich przypadku takie sytuacje się nie zdarzają (35,1%). 15 ankietowanych stwierdziło, że nie przewiduje określonego czasu (7,9%), a 34 osoby biorące udział w badaniu miało trudność w określeniu takich sytuacji (17,8%). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 20. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urzędów elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=192

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	39,3	75
nie	35,1	67
trudno powiedzieć	17,8	34
nie przewiduję określonego czasu	7,9	15

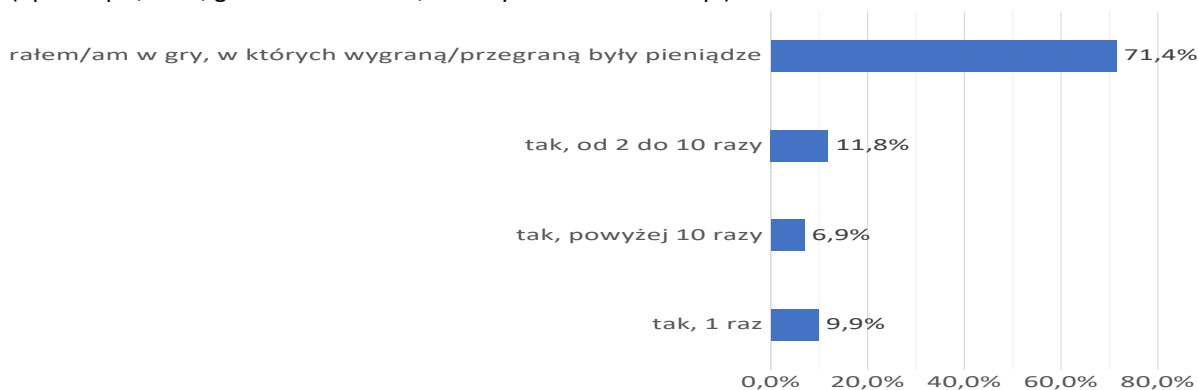
Uczestnictwo w grach hazardowych

W dalszej części badania określona została skala podejmowania zachowań hazardowych przez pełnoletnich mieszkańców. Ankietowani udzielili odpowiedzi na pytanie, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze. Jak wskazuje zebrany materiał badawczy, styczeńność

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

z nimi miało 28,6% respondentów, wśród których 9,9% grało w takie gry 1 raz, 11,8% – od 2 do 10 razy, z kolei 6,9% osób przyznało się do grania w tego typu gry więcej niż 10 razy.

Wykres 23. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/ przegraną były pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=203

Kolejne pytanie dotyczyło motywacji, które kierowały mieszkańcami korzystającymi z gier hazardowych, a mianowicie odnosiło się do tego, czy badani kiedykolwiek grali w tego typu gry z powodu trudności finansowych lub w celu poprawy swojej sytuacji ekonomicznej. 18 ankietowanych potwierdziło zaistnienie takiej sytuacji w swoim życiu (31,6%), 29 osób temu zaprzeczyło (50,9%), z kolei 10 respondentów miało trudność w odpowiedzi na to pytanie (17,5%). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 21. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=57

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	31,6	18
nie	50,9	29
trudno powiedzieć	17,5	10

Inne uzależnienia behawioralne

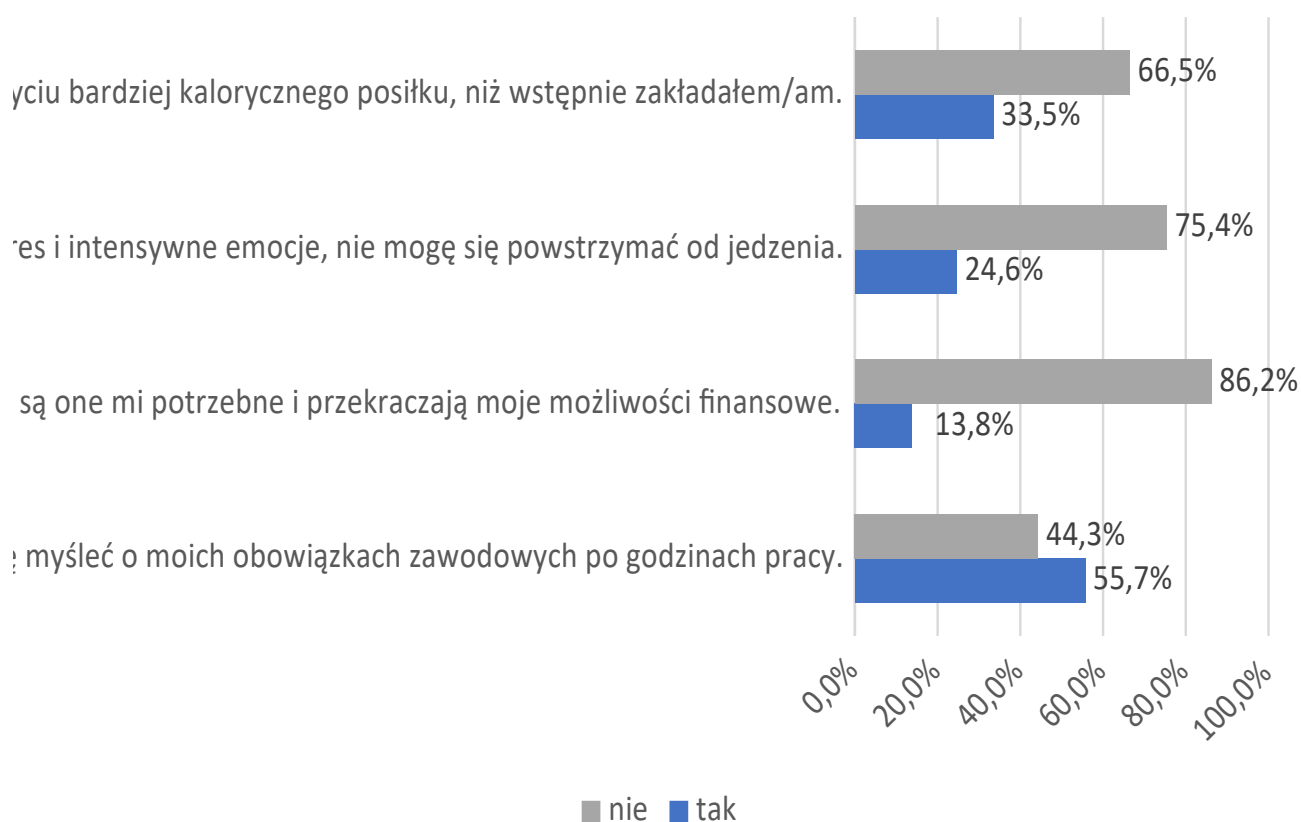
W dalszej części badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców Gminy Lubasz respondenci udzielili również istotnych informacji na temat problemów natury behawioralnej. Zakupoholizm i pracoholizm są przykładami uzależnień behawioralnych, które w okresie ostatnich lat zwiększyły swoją skalę, w szczególności wśród rozwiniętych i sprawnie funkcjonujących społeczeństw, dlatego pytania ujęte w kwestionariuszu ankiety skierowanej do respondentów dotyczyły również występowania tych problemów wśród lokalnej społeczności. Zaburzenia odżywiania również stanowiły jeden z obszarów objętych badaniem, co pozwoliło na zidentyfikowanie ich postrzegania i skali w kontekście innych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

trudności doświadczanych przez respondentów. Uzyskane wyniki przedstawiają się następująco:

- 55,7% badanych często myśli o obowiązkach zawodowych poza godzinami pracy,
- 33,5% ankietowanych ma wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku,
- 24,6% osób biorących udział w badaniu zawsze zajada stres i intensywne emocje,
- 13,8% mieszkańców przyznało, że zdarza im się kupować przedmioty, których nie potrzebują i na które nie posiadają odpowiednich środków finansowych.

Wykres 24. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=203

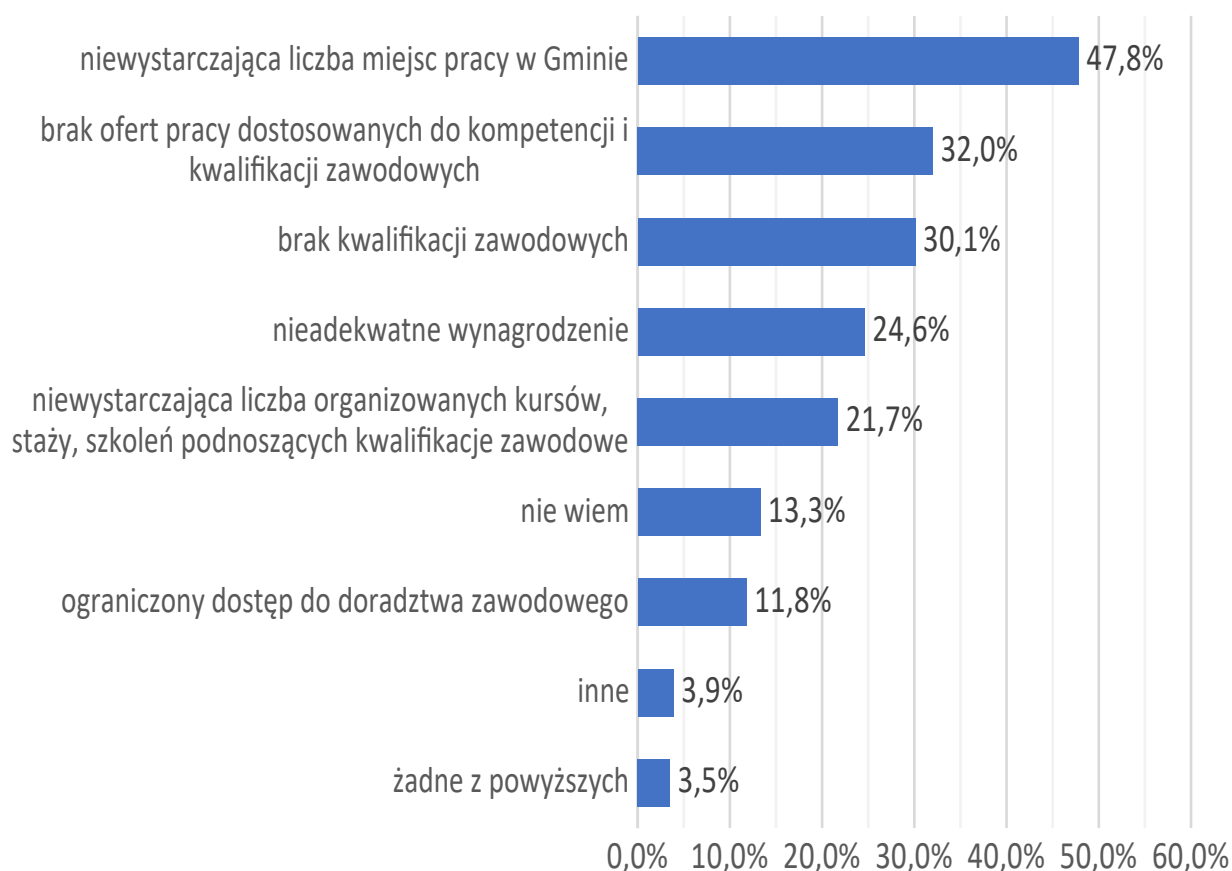
Rynek pracy

W poniższym bloku tematycznym zostanie poruszona kwestia zatrudnienia wśród mieszkańców Gminy Lubasz. W pierwszym pytaniu badani mieli określić z jakimi trudnościami mogą się borykać osoby bezrobotne, poszukujące zatrudnienia na terenie Gminy. Większość mieszkańców uważa, że problem w tym zakresie stanowi niewystarczająca liczba miejsc pracy w Gminie (47,8%) oraz brak ofert pracy dostosowanych do kompetencji (32,0%). Następnie ankietowani wskazywali na brak kwalifikacji zawodowych (30,1%) oraz

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

nieadekwatne wynagrodzenie (24,6%). Badani podkreślali również niewystarczającą liczbę organizowanych kursów, staży, szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe (21,7%). Ponadto część respondentów uważa, że takim problemem jest ograniczony dostęp do doradztwa zawodowego (11,8%). 13,3% ankietowanych nie posiada wiedzy w tym zakresie, w opinii 3,5% uczestników badania żadna ze wskazanych w kafeterii odpowiedzi nie jest odpowiednia. 3,9% respondentów wskazało na inne czynniki np. brak elastycznych form pracy, brak chęci do pracy oraz brak możliwości dojazdu czy również brak prawa jazdy.

Wykres 25. Jakie trudności najczęściej napotykają osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Gminy Lubasz?
N=203

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

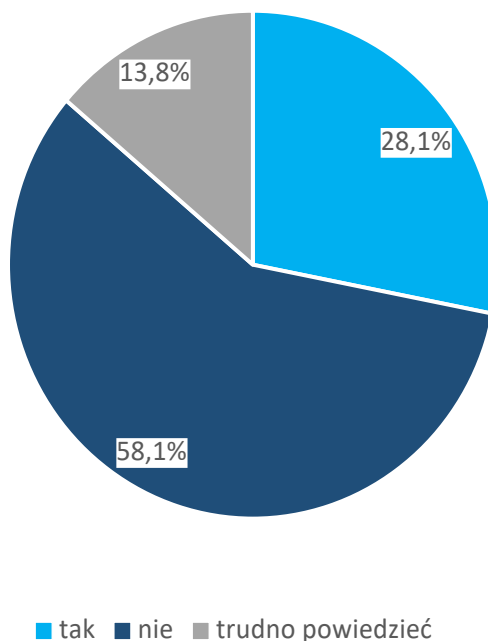
Ubóstwo i wykluczenie społeczne

Następne pytanie dotyczyło tego, czy respondenci doświadczyli w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe. 58,1% osób odpowiedziało przecząco na to pytanie, 28,1% badanych przyznało, że doznało w okresie ostatniego roku

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

takich problemów, z kolei 13,8% respondentów miało trudności w udzieleniu jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

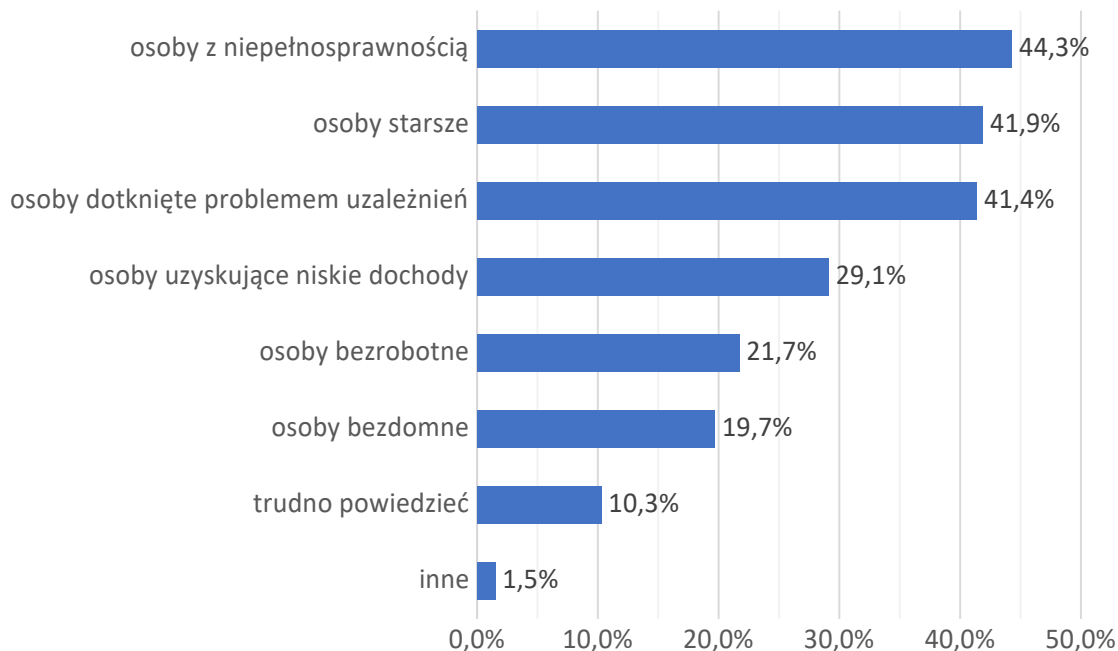
Wykres 26. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe? N=203

W kolejnym pytaniu, mieszkańcy mieli wskazać, jakie ich zdaniem grupy społeczne są najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy Lubasz. Na pierwszym miejscu znalazły się osoby z niepełnosprawnością (44,3%) oraz osoby starsze (41,9%). Niewiele mniej ankietowanych wskazało na osoby dotknięte problemem uzależnień (41,4%) oraz osoby uzyskujące niskie dochody (29,1%). Najmniejsza część odpowiedzi padła na osoby bezrobotne (21,7%) oraz osoby bezdomne (19,7%). Trudności w udzieleniu odpowiedzi miało 10,3% ankietowanych, a 1,5% ankietowanych wskazało na inne grupy społeczne podając jako przykład *osoby dotknięte przemocą domową*.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Wykres 27. Jakie grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy? N=203

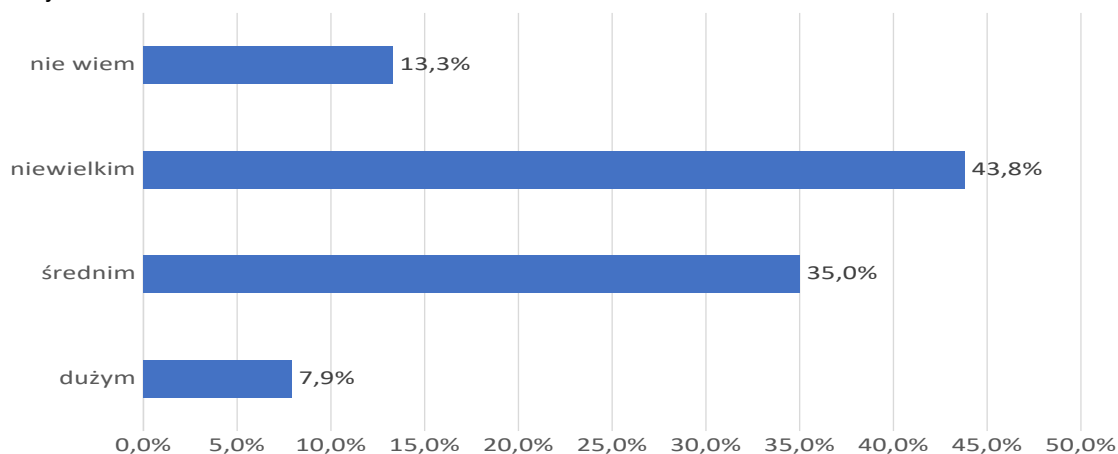

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

Mieszkańcy zostali poproszeni o ocenę stopnia dostosowania infrastruktury technicznej Gminy Lubasz do osób o ograniczonej mobilności. 43,8% respondentów uważa, że jest ona dostosowana w niewielkim stopniu, a 35,0% – w średnim. 7,9% respondentów twierdzi, że w Gminie jest wiele miejsc przystosowanych do osób z niepełnosprawnością, a 13,3% badanych nie posiada wiedzy w tym zakresie.

Wykres 28. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=203

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Zdaniem ponad połowy badanych mieszkańców, najważniejszymi problemami osób starszych w Gminie Lubasz są problemy zdrowotne (58,6%) oraz niewystarczające środki do życia (46,8%). 46,3% badanych wskazało na samotność, izolację, a 29,6% – ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę. W opinii 23,2% ankietowanych takim problemem są bariery architektoniczne oraz brak wsparcia ze strony rodziny (17,2%). 9,6% wyróżniło niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego. Brak wiedzy w tym zakresie zadeklarowało 3,5% respondentów, a 3,0% wybrało odpowiedź inne, tj. brak domów seniora czyli placówki zapewniającej całodzienną opiekę oraz problemy komunikacyjne na terenie Gminy utrudniające przemieszczanie się np. brak autobusów.

Wykres 29. Jakiego Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Gminie? N=203

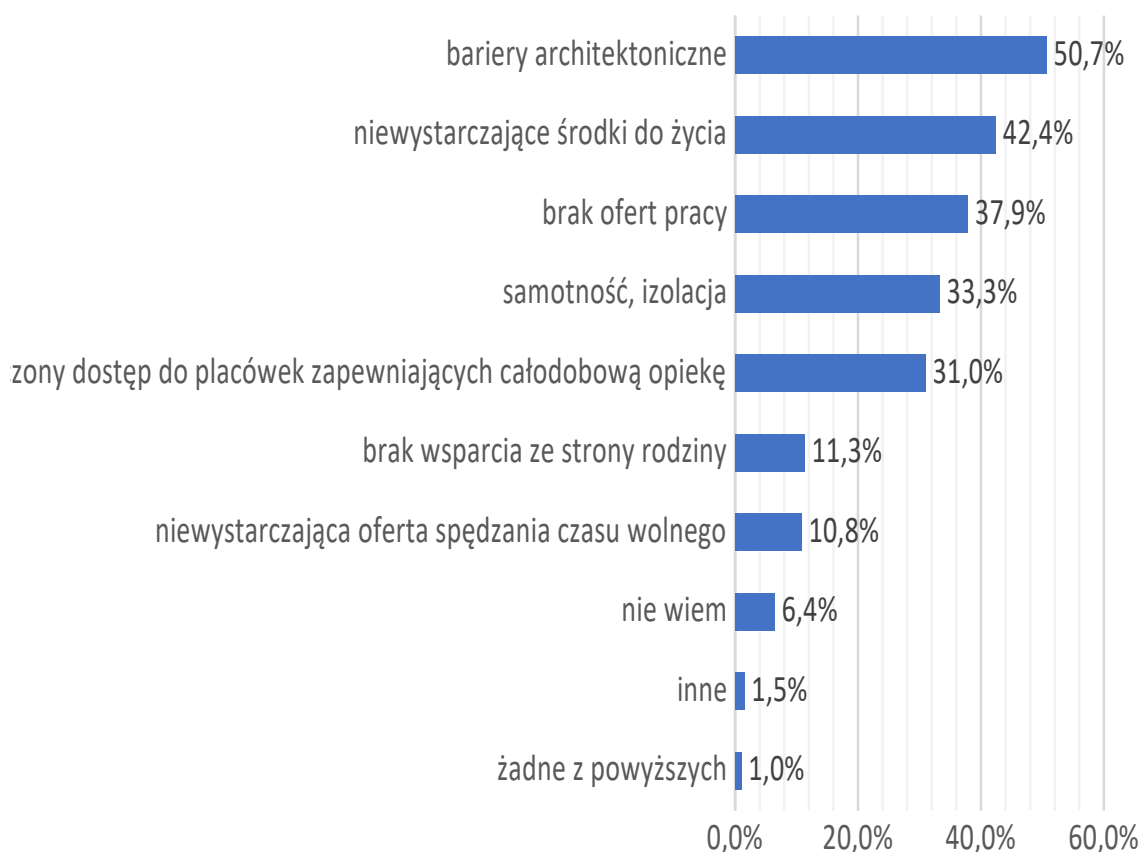
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W badaniu ankietowym poproszono również o wskazanie najistotniejszych problemów dotyczących osób z niepełnosprawnościami. Zdaniem 50,7% badanych głównym problemem są bariery architektoniczne. Na niewystarczające środki do życia wskazało 42,4% badanych, a 37,9% jest zdania, że poważnym problemem jest brak ofert pracy. Na samotność, izolację wskazało 33,3% badanych, a 31,0% było zdania, że trudnością jest

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę. Brak wsparcia ze strony rodziny wybrało 11,3% respondentów. Kolejne 10,8% wskazuje brak ofert spędzania czasu wolnego, 6,4% nie posiada wiedzy w tym zakresie, a 1,0% badanych zaznaczyło odpowiedź „żadne z powyższych”. Natomiast 1,5% respondentów wybrało odpowiedź inne wskazując na ograniczony dostęp do służby zdrowia.

Wykres 30. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Gminie Lubasz?
N=203

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Zdrowie psychiczne

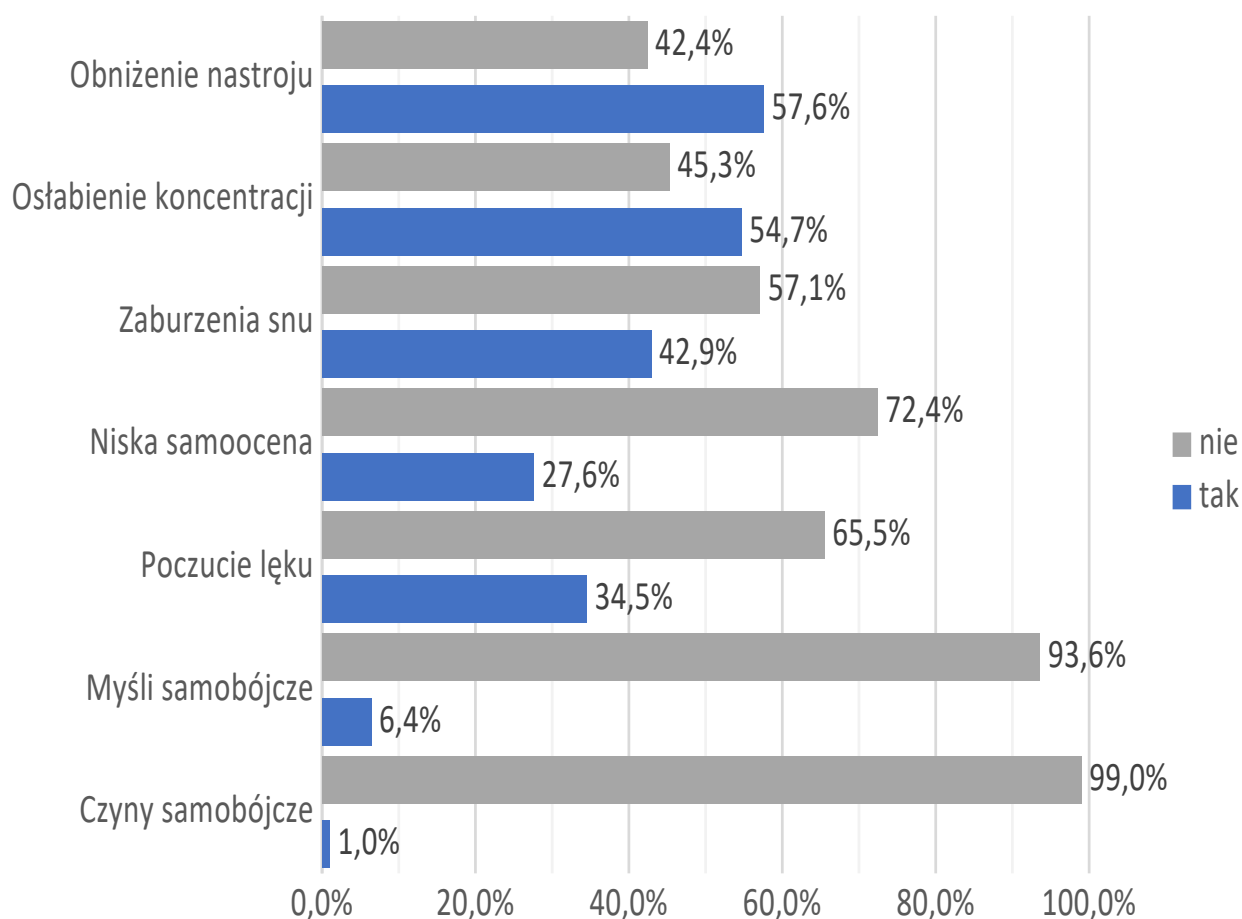
W pytaniu dotyczącym zdrowia psychicznego badani mieszkańcy Gminy Lubasz mieli określić, czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie wymienione stany. Poniżej znajduje się szczegółowy opis wyników:

- obniżenie nastroju zgłosiło 57,6% badanych – to najczęstszy objaw, pojawiający się u niemal połowy ankietowanych,
- osłabienie koncentracji dotyczyło 54,7% osób i była to druga najczęściej wybierana odpowiedź,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

- zaburzenia snu zadeklarowało 42,9% badanych – problemy ze snem są powszechne i mogą wynikać z przewlekłego stresu lub innych trudności emocjonalnych,
- niska samoocena wystąpiła u 27,6% respondentów – to znaczący odsetek, pokazujący, że co trzecia osoba zmagająca się z obniżoną oceną własnej wartości,
- poczucie lęku zgłosiło 34,5% uczestników – prawie jedna trzecia doświadczyła długotrwałego lęku,
- myśli samobójcze wystąpiły u 6,4% osób,
- czynne próby samobójcze zadeklarowało 1,0% badanych.

Wykres 31. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=203

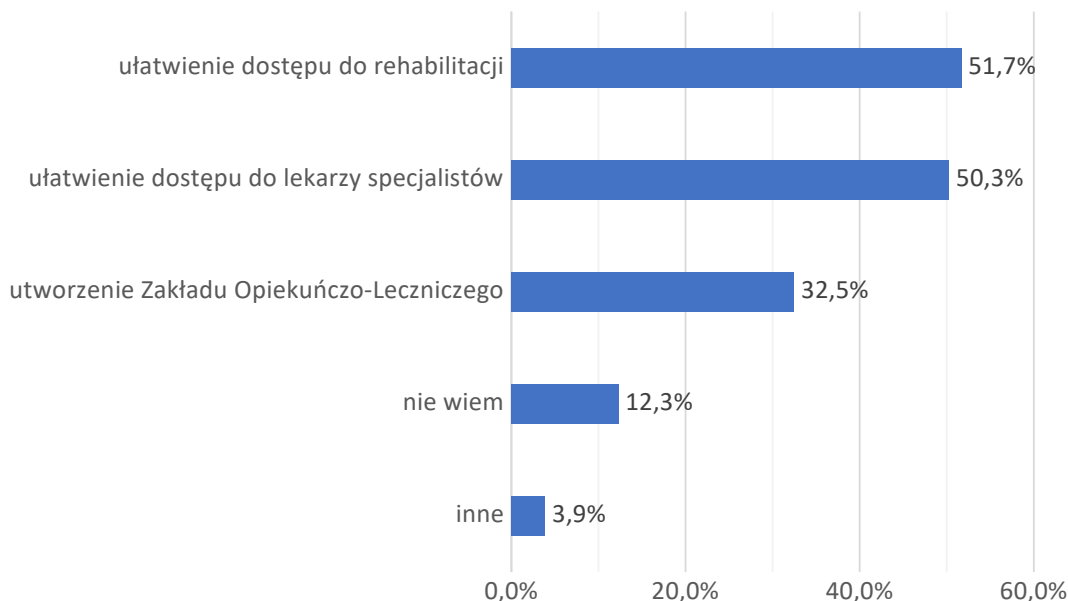
Kolejno badanych zapytano o to jakie są główne potrzeby w obszarze opieki zdrowotnej w Gminie Lubasz. 51,7% badanych odpowiedziało, że ich zdaniem należy ułatwić dostęp do rehabilitacji, a niewiele mniej, bo 50,3%, wspomniało o ułatwieniu dostępu do lekarzy specjalistów, nie podając jednak konkretnych specjalizacji. Na utworzenie Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego wskazało 32,5% respondentów. Wśród badanych aż 12,5% nie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

potrafiło odpowiedzieć na to pytanie, a 3,9% wybrało odpowiedź inne, jednakże bez konkretnego wskazania.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Wykres 32. Jakie są według Pana/i główne potrzeby w obszarze opieki zdrowotnej w Państwa środowisku lokalnym?? N=203

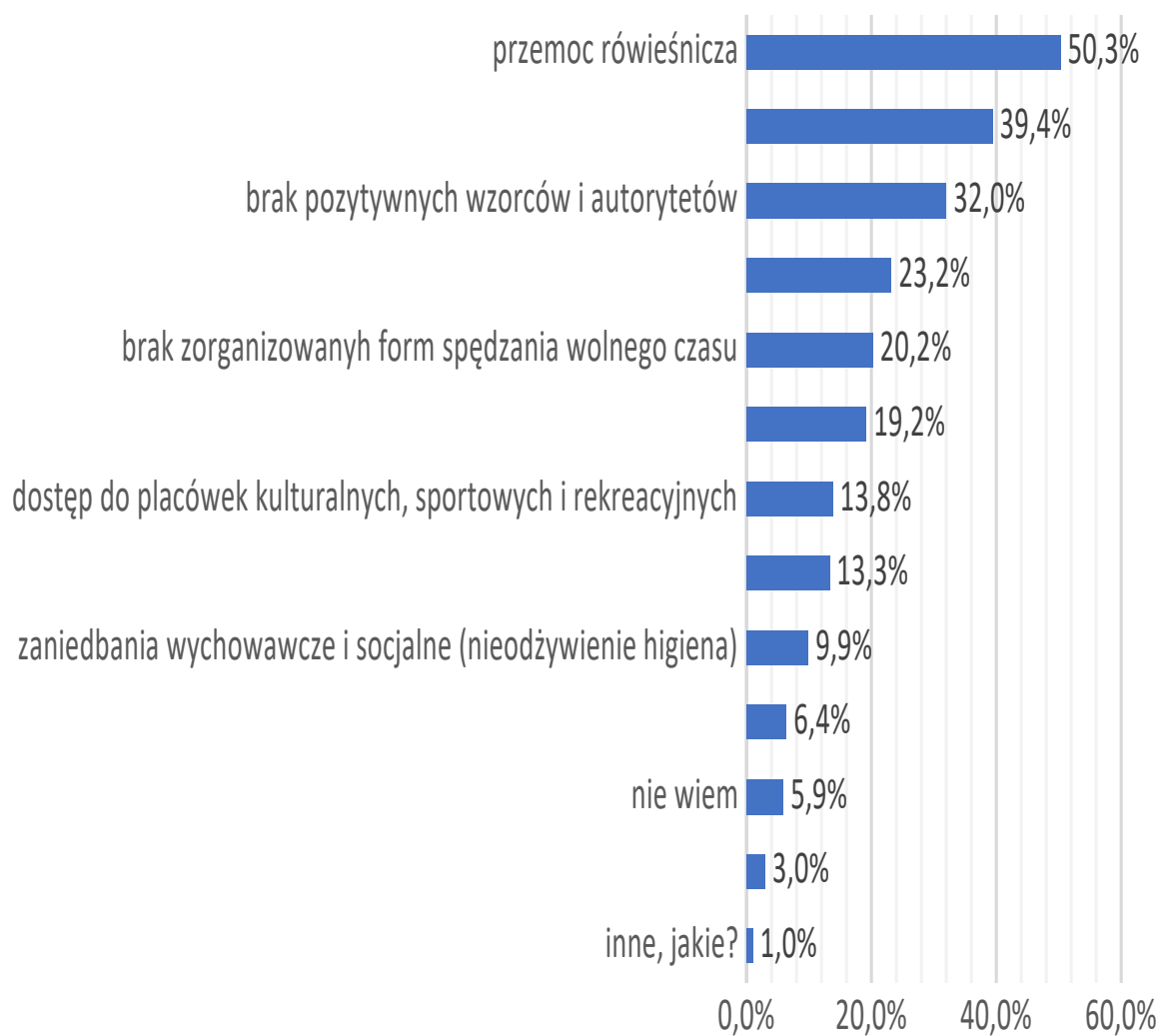

Sytuacja dzieci i młodzieży

Najwięcej ankietowanych odpowiedziało, że istotnym problemem dzieci i młodzieży w Gminie jest przemoc rówieśnicza (50,3%) oraz brak odpowiedniego miejsca na spotkania dla młodzieży (39,4%). 32,0% badanych zadeklarowało, że poważnym problemem jest brak pozytywnych wzorców i autorytetów, a 23,2% wskazało na palenie papierosów. Trudnością dla dzieci i młodzieży w opinii 20,2% ankietowanych mieszkańców jest brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu, a niewiele mniej, bo 19,2% za problem uważa używanie alkoholu. 13,8% badanych mieszkańców Gminy jest zdania, że problemem dla dzieci i młodzieży może być ograniczony dostęp do placówek kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych, a 13,3% wskazało na kwestię przestępczości. Na zaniedbania wychowawcze i socjalne wskazało 9,9% badanych, a 6,4% na przemoc ze strony rodziców. Trudność z odpowiedzią na to pytanie miało 5,9% ankietowanych, żadnej odpowiedzi nie wskazało 3,0% respondentów, a 1,0% wskazał na inne problemy takie jak problemy psychiczne i zaburzenia u dzieci i młodzieży oraz brak reakcji ze strony szkoły i rówieśników na przemoc wobec dzieci.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Wykres 33. Jakiego Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy dzieci i młodzieży w Gminie Lubasz? N=203

Sytuacja społeczna Gminy Lubasz

W oparciu o dane udostępnione przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubasz, Główny Urząd Statystyczny, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz inne podmioty, dokonano szczegółowej diagnozy sytuacji społecznej. Analizy te obejmują opis kluczowych problemów, ich zasięg oraz ocenę dotychczas podejmowanych działań interwencyjnych w odniesieniu do poszczególnych obszarów wskazanych w Strategii.

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodzin mających trudności w pełnieniu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych polega na realizacji zaplanowanych działań, których celem jest przywrócenie im zdolności do samodzielnego radzenia sobie z wyzwaniami. Działania te są realizowane za zgodą rodziny oraz z jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zarówno zasoby własne, jak i dostępne zewnętrzne formy wsparcia. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka (w tym pomocy finansowej).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubasz pełni kluczową rolę w zakresie wspierania rodzin, które borykają się z trudnościami życiowymi. Jednostka ta prowadzi działania mające na celu zaspokojenie podstawowych potrzeb rodzin oraz zapewnienie im warunków umożliwiających życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Podstawowym celem pomocy społecznej jest pomoc osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, której nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

uprawnienia, zasoby i możliwości. Wśród szczegółowych celów pomocy społecznej można wyróżnić:

- umożliwienie człowiekowi życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych,
- wspieranie zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin i ich integracji ze środowiskiem,
- zapobieganie sytuacjom, w których niezbędne jest udzielenie pomocy społecznej (prewencja).

W celu realizacji zadań GOPS współpracuje z różnymi podmiotami i instytucjami w szczególności z:

- organami samorządu Gminy;
- Powiatowym Urzędem Pracy;
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie;
- placówkami służby zdrowia;
- organizacjami Społecznymi, stowarzyszeniami;
- sądami, prokuraturą, policją i placówkami oświatowymi;
- zakładami ubezpieczeń społecznych;
- kościołem;
- innymi podmiotami wspierającymi działalność pomocy społecznej.

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w której występują trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, należy zapewnić wsparcie w formie przydzielenia asystenta rodziny. Dla asystenta rodziny celem jest wsparcie rodzin z problemami wychowawczymi. Każda Gmina ma obowiązek udzielania pomocy rodzinie, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W sytuacji, gdy ośrodek pomocy społecznej otrzyma informację o rodzinie, w której występują problemy z opieką i wychowaniem małoletnich dzieci, zleca przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Kierownik Ośrodka Pomocy na wniosek pracownika socjalnego lub Sądu przydziela rodzinie asystenta rodziny.

W 2022 roku GOPS w Lubaszu zatrudniało 1 asystenta rodziny, z którego pomocy korzystało 12 rodzin. W 2023 roku zatrudniony był również 1 asystent,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

a z jego pomocy skorzystało 8 rodzin, z kolei w 2024 roku było to 2 asystentów, którzy pomagali 16 rodzinom z terenu Gminy.

Tabela 22. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2022-2024

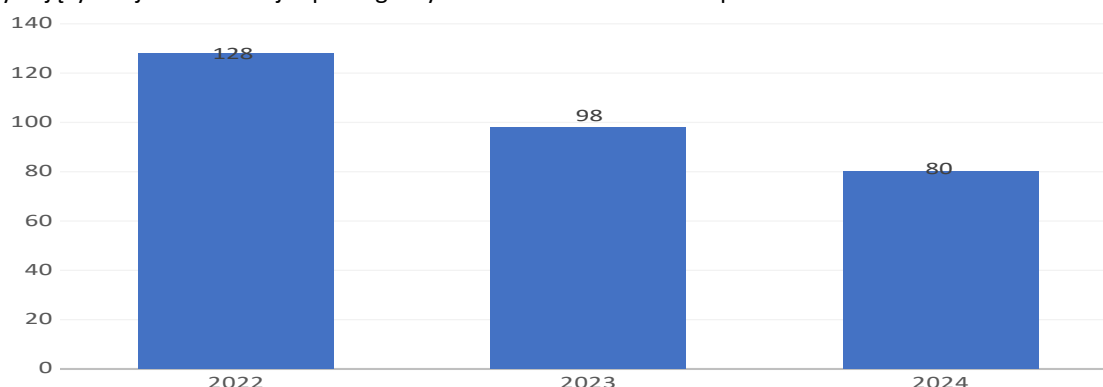
wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba asystentów rodziny	1	1	2
liczba rodzin	12	8	16

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

W roku 2024, jak i w dwóch latach poprzednich w Gminie Lubasz nie było rodzin wspierających, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przewyżnianiu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce racjonalnego gospodarowania budżetem rodzinnym oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Na kolejnym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2022-2024. Można zauważyć, że ze świadczeń tych w 2022 roku korzystało 128 rodzin, w roku 2023 – 98, z kolei w 2024 roku – 80 rodzin. W omawianym okresie dostrzegalny jest zatem systematyczny spadek średniomiesięcznej liczby rodzin korzystających z tego typu świadczeń, co ma związek ze spadkiem wskaźnika przyrostu naturalnego na przestrzeni ostatnich lat, ale również niezmienną się w ostatnich latach poziomem kryterium dochodowego.

Wykres 34. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2022-2024

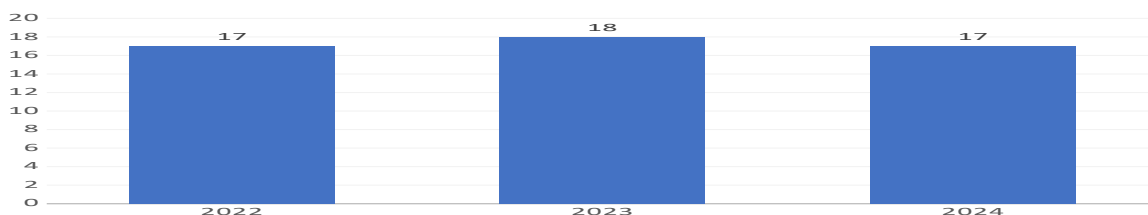
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

W przypadku, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Bazując na przedstawionych poniżej danych można dostrzec, że liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w omawianym okresie była na podobnym poziomie: w 2022 roku było to 17 osób, w 2023 roku – 18, z kolei w 2024 roku ponownie 17 osób.

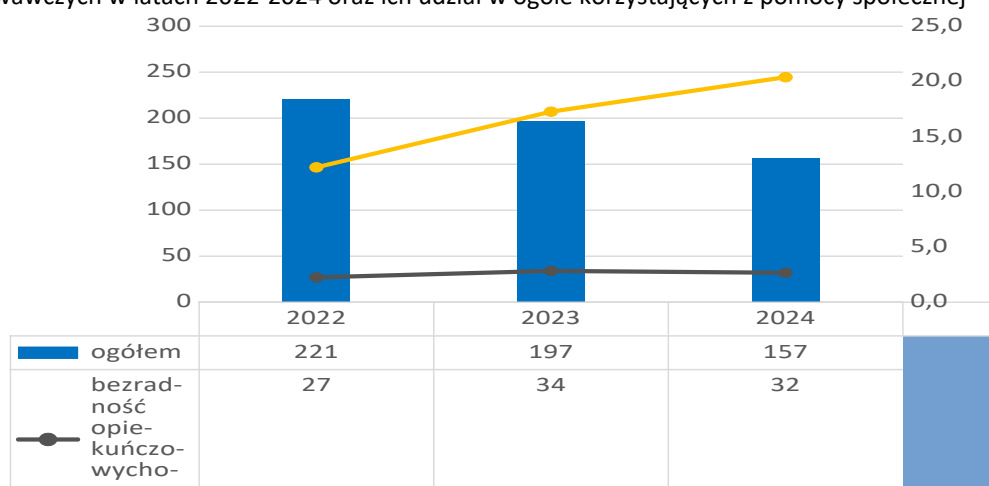
Wykres 35. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Na przestrzeni analizowanych lat liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego uległa wzrostowi z 27 w 2022 roku do 34 w 2023 roku, a następnie spadła do 32 w 2024 roku. Wzrost widoczny jest w przypadku ich udziału w ogólnej liczbie rodzin będących beneficjentami GOPS: w 2022 było to 12,2%, w 2023 roku – 17,3%, a z kolei w ostatnim roku poddanym analizie – 20,4%. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 36. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Ustawa o Wspieraniu Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej nakłada na gminy obowiązek współfinansowania kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Decyzję o umieszczeniu dzieci w rodzinie zastępczej podejmuje Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich w Trzciance wydając w tej kwestii postanowienie. Zgodnie z ww. ustawą, gmina ponosi koszty, odpowiednio: w pierwszym roku pobytu dziecka w rodzinie zastępczej 10% wydatków na opiekę i wychowanie, 30% w drugim roku pobytu, 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Decyzję o odpłatności wydaje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance i obciąża gminę właściwą do miejsca zamieszkania dziecka. W 2024 roku na terenie Gminy Lubasz było sześć rodzin, które pełniły funkcję pieczy zastępczej, natomiast jedna przeprowadziła się do Czarnekowa. W pieczy zastępczej przebywało 8 rodzin. W 2023 roku były cztery rodziny, które pełniły funkcję pieczy zastępczej, natomiast jedna przeprowadziła się do Czarnekowa. W pieczy zastępczej przebywało 5 dzieci. W 2022 roku na terenie Gminy były trzy rodziny, które pełniły funkcję pieczy zastępczej, a w pieczy zastępczej przebywało 4 dzieci. W 2022 roku GOPS poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej na kwotę 15 919 zł, w 2023 roku – 23 796 zł, natomiast w 2024 roku było to 23 796 zł.

Tabela 23. Kwota odpłatności za pobyt dzieci z terenu Gminy Lubasz w pieczy zastępczej w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
kwota odpłatności (w złotych)	15 919	23 796	23 796

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Jednym z elementów polityki prorodzinnej na terenie Gminy jest Karta Dużej Rodziny. Jej głównym celem jest promowanie modelu rodziny wielodzietnej, a także wzmocnienie szans rozwojowych dzieci wychowujących się w rodzinach wielodzietnych dzięki oferowanym ulgom oraz zniżkom przez podmioty publiczne i prywatne, które podpisały umowy z Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej. Karta przysługuje rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie nie mniej niż troje dzieci. Przez rodzica rozumie się także rodzica zastępczego lub osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka. Prawo do Karty Dużej Rodziny przysługuje także dzieciom:

- w wieku do 18. roku życia,
- w wieku do 25. roku życia – w przypadku dzieci uczących się w szkole lub szkole wyższej,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

- bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

Dotyczy to przypadku, gdy w chwili składania wniosku w rodzinie było co najmniej troje dzieci spełniających powyższe warunki. Karta wydawana jest bezpłatnie na wniosek członka rodziny wielodzietnej w 2 formach: tradycyjnej (plastikowej) oraz elektronicznej (wyświetlanej w aplikacji mObywatel). W ramach Programu dla rodzin wielodzietnych o przyznanie Karty Dużej Rodziny w 2024 roku złożono 52 wnioski, w tym wydano kart tradycyjnych oraz elektronicznych w liczbie 117¹⁶. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju.

Ponad to Gmina Lubasz w 2021 roku przystąpiła do programu „Wielkopolska Karta Rodziny”. Program jest dedykowany rodzinom wielodzietnym z województwa wielkopolskiego, posiadającym co najmniej 3 dzieci, a także rodzicom, którzy mieli na utrzymaniu co najmniej 3 dzieci. W ramach Programu oferowane są zniżki przez podmioty uczestniczące w programie „Wielkopolska Karta Rodziny”. Karta jest wydawana bezpłatnie. W roku 2024 wpłynęły 2 wnioski.

Od 1 sierpnia 2024 roku przeprowadzany był nabór wniosków na Bon energetyczny, który jest jednorazowym świadczeniem pieniężnym mającym na celu wsparcie uboższych środowisk. Wprowadzony dodatek miał na celu zrekompensować rosnące ceny prądu. Świadczenie było uzależnione od kryterium dochodowego, w którym przeciętne dochody w 2023 roku nie przekroczyły 2 500 zł na osobę w gospodarstwie jednoosobowym albo 1 700 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym. Wysokość świadczenia była uzależniona od liczby gospodarujących osób we wniosku, jak i rodzaju źródła ciepła. Na tego rodzaju świadczenia wypłacono kwotę w wysokości 208 973,71 zł a skorzystało 538 rodzin.

---

¹⁶ Sprawozdanie GOPS z zakresu i formy udzielonej pomocy w 2024 roku.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

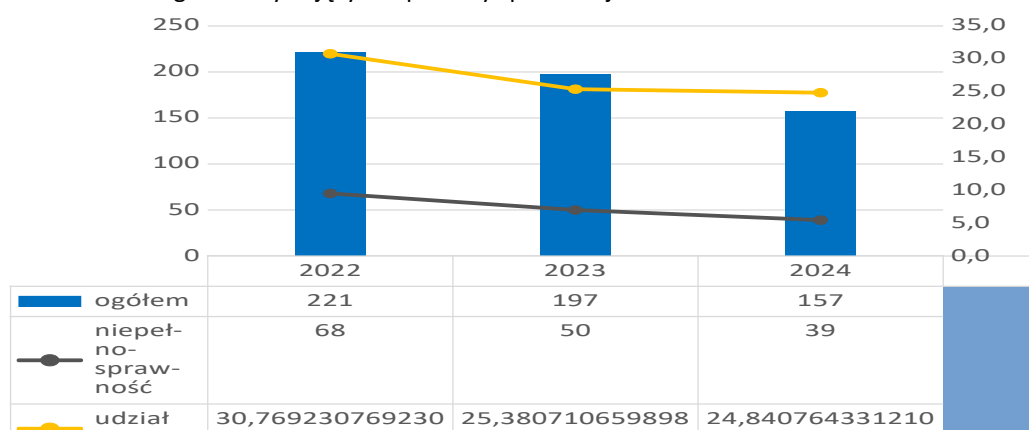
Wsparcie osób z niepełnosprawnością

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawność oznacza *trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy*. Osoby z niepełnosprawnościami można klasyfikować na podstawie różnych kryteriów, takich jak typ schorzenia, moment wystąpienia ograniczeń w życiu oraz stopnia niepełnosprawności. Należy jednak zaznaczyć, że jest to grupa niezwykle zróżnicowana, co sprawia, że wszelkie działania wspierające powinny być dostosowane do indywidualnych potrzeb wynikających z konkretnych trudności i ograniczeń zdrowotnych.

W 2024 roku ze wsparcia GOPS w Gminie Lubasz z powodu niepełnosprawności korzystało 39 rodzin, co stanowiło 24,8% wszystkich rodzin objętych wsparciem. Z prezentowanych danych wynika, że na przestrzeni lat 2022-2024 liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności uległa spadkowi, a największą wartość odnotowano w 2022 roku (68). Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 37. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2022-2024. W omawianym okresie liczba przyznanych świadczeń uległa wzrostowi z 417 w roku 2022 do 464 w 2023 roku, a

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

następnie spadła w 2024 roku na 441. Analogiczne tendencje dostrzegalne są w przypadku kwoty świadczeń. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 24. Zasiłek pielęgnacyjny dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba świadczeń	417	464	441
kwota świadczeń (zł)	90 005,00	100 150,00	95 186,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

W latach 2022-2024 liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz przeznaczona na ten cel kwota uległy wzrostowi. W 2022 roku przyznano 712 świadczeń na kwotę 153 678,00 zł, w 2023 roku – 796 na kwotę 171 809,00, natomiast w 2024 roku – 855 na kwotę 184 543,00 zł.

Tabela 25. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba świadczeń	712	796	855
kwota świadczeń (zł)	153 678,00	171 809,00	184 543,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

W 2024 roku przyznano 550 świadczeń dla osób z niepełnosprawnością powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, a kwota świadczeń kształtowała się na poziomie 118 712,00 zł.

Tabela 26. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba świadczeń	517	582	550
kwota świadczeń (zł)	111 589,00	125 619,00	118 712,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Kolejna tabela zawiera dane dotyczące przyznawanego na przestrzeni ostatnich lat specjalnego zasiłku opiekuńczego (liczba i kwota świadczeń). Zasiłek ten przysługuje w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

W 2022 roku wypłacono 43 świadczenia z powyższego tytułu, w 2023 roku jedynie 2, z kolei w 2024 roku nie wypłacono żadnego zasiłku. Analogiczne tendencje widoczne są w przypadku kwoty omawianych świadczeń. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 27. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba świadczeń	43	2	0
kwota świadczeń (zł)	26 288,00	1 240,00	0,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Ośrodek Pomocy Społecznej w minionym roku, realizował pomoc w formie usług opiekuńczych, które przysługują osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Z usług opiekuńczych w 2024 roku skorzystały 3 rodziny. Koszt usług opiekuńczych wyniósł: 24 814,87 zł, z czego kwota dopłaty osoby korzystającej z usług zgodnie z uchwałą Gminy Lubasz wyniosła 7 607,00 zł.

Tabela 28. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób	4	3	3

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

W 2024 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaszu realizował rządowy program Opieka Wytchnieniowa. Pomoc ta miała zapewnić tytułowe wytchnienie, czyli odpoczynek należny za czas sprawowania opieki rodzicom wychowującym dzieci z niepełnosprawnością. Z programu Opieka Wytchnieniowa mogli skorzystać opiekunowie lub członkowie rodzin, którzy sprawowali bezpośrednią opiekę nad:

- dziećmi do ukończenia 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności;

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

- osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- lub posiadającymi orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Program Opieka Wytchnieniowa adresowany był do gmin i powiatów. Zakładał on finansowe wsparcie samorządów w 100% kosztów poniesionych na realizację zadań Programu. Programem w 2024 roku zostało objętych 5 rodzin, którym przyznano po 134 godziny bezpłatnej opieki dla dzieci z niepełnosprawnością. Koszt opieki wraz z kosztami obsługi wyniósł 34 169,99 zł. W 2023 roku Programem zostały objęte 4 rodziny, którym przyznano po 240 godzin bezpłatnej opieki dla dzieci z niepełnosprawnością. Koszt opieki wyniósł 32 862,00 zł. Z kolei w 2022 roku Programem zostały objęte 3 rodziny, które otrzymały 240 godzin bezpłatnej opieki.

W 2024 roku. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej rozpoczął realizację projektu „Usługi społeczne w Gminie Lubasz” na podstawie wniosku w ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027 nr wniosku FEWP.06.13-IZ.00-0035/23 w partnerstwie z Ośrodkiem Wsparcia Osób Niepełnosprawnych i Niesamodzielnym w Plewiskach.

W ramach projektu zrealizowane zostały następujące zadania:

1. Utworzenie 2 mieszkań wspomaganych dla 2 osób niepełnosprawnych w Kamionce, należących do Gminy Lubasz.
2. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w mieszkaniach wspomaganych – m.in. rehabilitacja, wsparcie psychologa i pracownika socjalnego oraz treningi umiejętności praktycznych (higiena osobista, kontakt z otoczeniem, rozwijanie zainteresowań i in.).
3. Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania (dla 10 osób) - dla najbardziej potrzebujących osób potrzebujących wsparcia świadczone będą usługi opiekuńcze w zakresie zaspokojenia codziennych potrzeb życiowych, opieki pielęgnacyjnej, a także kontaktów z otoczeniem.
4. Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania (dla 10 osób) - dla grupy OPW zaplanowane zostały usługi rehabilitacyjne i psychologiczne.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

5. Szkolenia indywidualne dla 20 opiekunów faktycznych.
6. Wsparcie towarzyszące - w ramach Centrum Pomocy stworzona została możliwość skorzystania z usług tzw. taxi społecznego (dojazd na rehabilitację, do urzędu, i in.) oraz usług tzw. „złotej rączki” (w celu dokonania drobnych napraw remontowych) dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i biorących udział w projekcie.
7. Usługa wypożyczalni - w ramach Centrum Pomocy zostanie zakupiony sprzęt rehabilitacyjny (wózki inwalidzkie, rotory, kule i in.) w celu lepszej dostępności do sprzętu rehabilitacyjnego.
8. Klub Seniora – w celu przeciwdziałania osamotnieniu i marginalizacji zaplanowano zajęcia dla 40 seniorów w ramach Klubu, m.in. warsztaty zajęciowe, zajęcia ruchowe, wyjścia do kina/teatru, spotkania integracyjne poprzez zwiększenie kompetencji 20 opiekunów faktycznych z zakresu opieki nad podopiecznymi.

Odpłatność za usługi opiekuńcze realizowane w ramach zadań własnych reguluje Uchwała Rady Gminy Lubasz. Odpłatność uzależniona jest od dochodu na członka rodziny. W przypadku specjalistycznych usług opiekuńczych, wysokość odpłatności wynika z Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 189 poz. 1598 z późn. zm.) Środki finansowe pochodzą z budżetu wojewody. Koszt specjalistycznych usług opiekuńczych wyniósł: 41 760,00 zł dla 3 rodzin w 2022 roku. W 2023 roku wyniósł: 15.256,00 zł. Z tej formy pomocy skorzystała 1 rodzina. Kluczowe jest to, że SUO pełnią rolę ukierunkowanej, specjalistycznej pracy nad funkcjonowaniem, która łączy elementy terapii, treningów i koordynacji leczenia, tak by osoba z niepełnosprawnością mogła jak najdłużej i jak najpełniej żyć u siebie, w swoim środowisku.

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria.

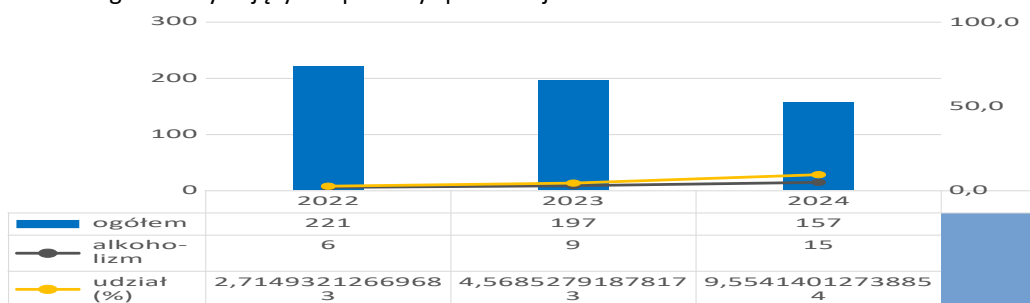
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Trzecim wskaźnikiem choroby są zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny¹⁷.

Działaniami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Zadania przez nią podejmowane wynikają między innymi z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W 2024 roku ze wsparcia GOPS w Lubaszu z powodu alkoholizmu korzystało 15 rodzin, co stanowiło 9,6% wszystkich rodzin objętych wsparciem. Z prezentowanych danych wynika, że na przestrzeni analizowanych lat liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu alkoholizmu wzrosła: w 2022 roku było to 6 rodzin, co stanowiło 2,7% wszystkich rodzin, w 2023 roku – 9, co z kolei stanowiło 4,6% wszystkich rodzin.

Wykres 38. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu alkoholizmu w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach przysługujących jej uprawnień. W 2024 roku liczyła ona 11 członków.

W analizowanym czasie liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy wyniosła 7 w 2022 roku, 5 w 2023 roku oraz ponownie 7 w 2024 roku. W przypadku liczby przeprowadzonych rozmów z członkami rodzin osób uzależnionych: w roku 2022 były to 3 osoby, w 2023 roku nie było żadnej takiej osoby, a w 2024 roku przeprowadzono rozmowy z 4 członkami rodzin osób z problemem alkoholowym. W omawianym okresie odnotowano przypadki skierowania do sądu wniosku o zobowiązanie

¹⁷ Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

do podjęcia leczenia odwykowego. Najwięcej takich przypadków zarejestrowano w 2023 roku. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 29. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	7	5	7
liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	3	0	4
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	12	6

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022,2023,2024 rok.

W omawianym okresie na terenie Gminy Lubasz funkcjonował Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, działający ze środków pochodzących z koncesji przyznawanych na sprzedaż napojów alkoholowych (tzw. korkowe). Jego podstawową funkcją jest udzielanie konsultacji i poradnictwa dla osób zmagających się z problemem uzależnień.

W Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym prowadzona jest działalność obejmująca w szczególności:

- poradnictwo dla osób uzależnionych,
- poradnictwo dla osób używających narkotyków,
- konsultacje indywidualne dla osób uzależnionych od narkotyków i alkoholu,
- konsultacje dla rodzin osób uzależnionych,
- konsultacje dla młodzieży zagrożonej uzależnieniem od narkotyków i alkoholu,
- konsultacje dla osób współuzależnionych, członków rodzin, dotkniętych przemocą domową,
- wzmocnienie działań (w tym także profilaktycznych) prowadzonych w Gminie przez instytucje zajmujące się profesjonalną opieką i doradztwem w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, przeciwdziałania uzależnieniom.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

W 2024 roku w PIK udzielono porad 163 osobom z problemem alkoholowym, 96 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym, 25 osobom doznającym przemocy domowej i 3 mieszkańcom stosującym przemoc domową. Z porad nie skorzystała żadna osoba z problemem narkotykowym i żaden członek rodziny osoby z problemem narkotykowym.

Największą grupą korzystającą z poradnictwa PIK stanowiły osoby z problemem alkoholowym, których liczba w omawianym okresie ulegała wahaniom – od 190 w 2022 roku, przez 223 w 2023 roku, do 163 w 2024 roku. Dorośli członkowie rodzin osób z problemem alkoholowym również stanowili liczną grupę korzystających z porad: w 2022 roku było to 105 osób, w 2023 roku – 90, natomiast w 2024 roku – 96. Liczba osób doznających przemocy domowej w omawianym okresie również ulegała wahaniom: w roku 2022 było to 10 mieszkańców, w 2023 roku – 38, a w 2024 roku – 35 osób. W przypadku liczby osób stosujących przemoc domową: w roku 2022 z poradnictwa alkoholizm nie skorzystała żadna osoba, w 2023 roku było to 6 osób, natomiast w 2024 roku z poradnictwa skorzystały 3 osoby wykazujące zachowania przemocowe. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2022-2024

lp.	wyszczególnienie	2022	2023	2024
1.	osoby z problemem alkoholowym	190	223	163
2.	dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym	105	90	96
3.	osoby doznające przemocy domowej	10	38	25
4.	osoby stosujące przemoc domową	0	6	3
5.	osoby z problemem narkotykowym	0	0	0
6.	dorośli członkowie rodziny osoby z problemem narkotykowym	0	0	0

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok

W 2022 roku w Gminie Lubasz funkcjonował Klub Abstynenta, w 2023 roku istniała jedna samopomocowa grupa wsparcia dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym, a w 2024 jedna grupa samopomocowa dla osób z problemem alkoholowym.

W latach 2022-2024 na terenie Gminy nie prowadzono programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez KCPU, ORE, IPiN.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

W omawianym okresie prowadzono natomiast inne programy profilaktyczne, w których w 2022 roku udział wzięło 530 uczniów oraz 12 nauczycieli/wychowawców. W 2024 roku prowadzono warsztaty profilaktyczne liczące 168 uczniów i 7 nauczycieli. W 2023 roku nie prowadzono takich programów.

W omawianym okresie najczęściej realizowano działania niebędące ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi. W 2024 roku w festynach i innych imprezach plenerowych uczestniczyło 363 uczniów, a w spektaklach 616 osób, z kolei w 2023 roku w spektaklach uczestniczyło 366 uczniów, a w festynach 30 osób.

Tabela 31. Liczba uczestników działań nie będących ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi przeprowadzonych na terenie Gminy Lubasz w latach 2022-2024

Forma działań	2022	2023	2024
jednorazowe prelekcje, pogadanki	0	0	0
spektakle	0	366	616
festyny i inne imprezy plenerowe (poza sportowymi)	0	30	363
imprezy sportowe (turnieje, wyścigi, olimpiady itp. z wyjątkiem pozalekcyjnych zajęć sportowych)	0	0	0
konkursy (plastyczne, literackie, muzyczne itp.)	0	0	0

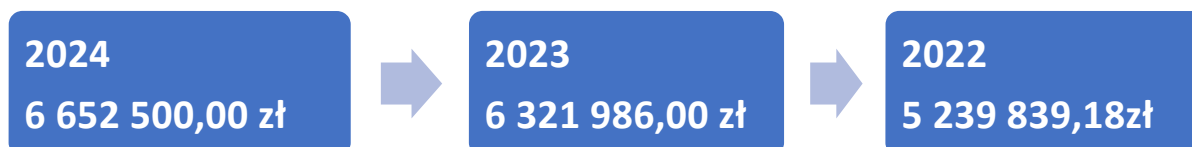
Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok i 2023 rok

Istotnym elementem działań profilaktycznych były również pozalekcyjne zajęcia sportowe, w których w roku 2024 udział wzięło 47 osób, w roku 2023 uczestniczyło w nich 50 osób, a w ostatnim roku poddanym analizie – 187 osób.

W dalszej części przedstawione zostały dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w Gminie Lubasz.

W roku 2024 wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy wyniosła łącznie 6 652 500,00 zł. W 2024 roku w stosunku do 2022 roku łączna wartość sprzedanego na terenie Gminy alkoholu uległa zwiększeniu o ponad 1 mln złotych.

Rysunek 4. Łączna wartość sprzedanego na terenie Gminy Lubasz alkoholu w latach 2022-2024

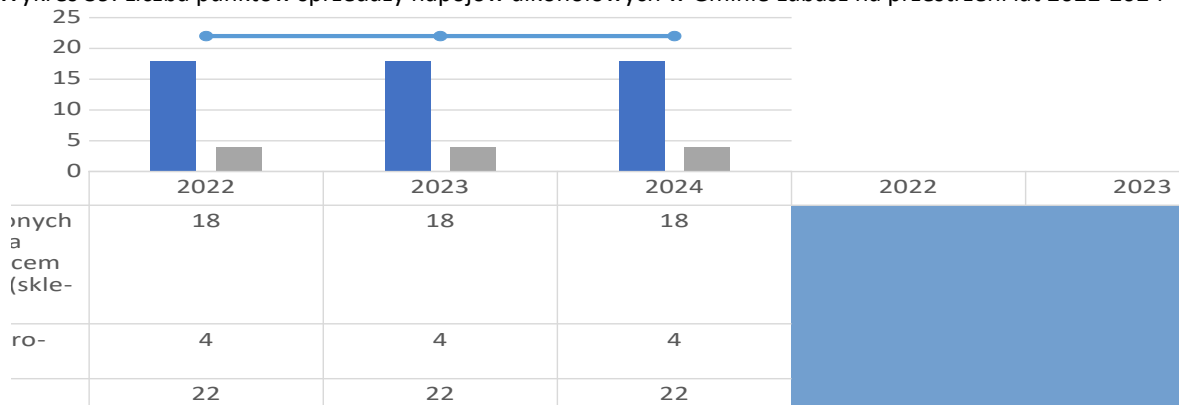

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 2023 oraz 2024 rok.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

W omawianym okresie liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych nie zmieniała się. Na terenie Gminy od 2022 roku istnieje 18 punktów przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 4 lokale gastronomiczne. Szczegółowe dane przedstawia kolejny wykres.

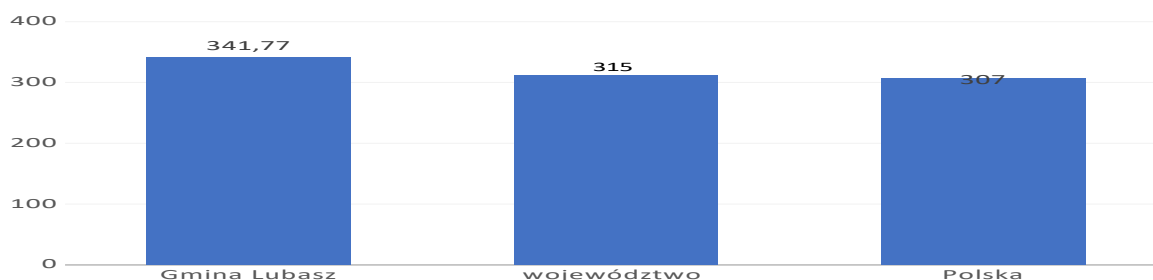
Wykres 39. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Lubasz na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok.

Kolejną analizowaną kwestią dotyczącą rynku napojów alkoholowych jest liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie, w porównaniu do województwa wielkopolskiego oraz do całej Polski¹⁸. Jak wynika z obecnie dostępnych danych przedstawionych na kolejnym wykresie, liczba mieszkańców w Gminie przypadająca na jeden punkt przyjmuje wyższą wartość (342) niż średnia określona dla Województwa (315) oraz całego kraju (307).

Wykres 40. Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Lubasz, województwie wielkopolskim i całej Polsce w 2024 roku

¹⁸ Uwzględnione zostały dane dostępne na czas opracowania Strategii, tj. za 2023 rok.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Źródło: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień w Polsce w samorządach lokalnych. Zestawienia statystyczne.

W dniu 21 września 2024 po raz kolejny nad jeziorem Dużym w Lubaszu odbyło się „Spotkanie Integracyjne dla Osób Niepełnosprawnych” z powiatu Czarńkowsko – Trzcianieckiego pod hasłem przewodnim „Wózki na pokład”. Spotkanie miało na celu pokazanie, że osoba „sprawna inaczej” może wyruszyć w piękny rejs drogą wodną. Inicjatywa zrodziła się dzięki współpracy Wójta Gminy Lubasz ze Stowarzyszeniem Bezpieczny Port w Trzciance, przy współpracy i zaangażowaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubasz. Z kolei w dniu 3 października 2025 roku nad Jeziorem Dużym w Lubasz odbyło się wyjątkowe spotkanie integracyjne pod hasłem „Bliżej Wody”, zorganizowane z myślą o osobach z niepełnosprawnościami z powiatu czarńkowsko-trzcianieckiego oraz uczestnikach projektu „Aktywna Integracja w Gminie Lubasz”, realizowanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubasz. Główną atrakcją były rejsy po Jeziorze Dużym, które dostarczyły uczestnikom niezapomnianych wrażeń i pozwoliły poczuć bliskość natury. Spotkanie „Bliżej Wody” było nie tylko okazją do integracji, ale również do budowania więzi, wzajemnego zrozumienia i wspólnego świętowania różnorodności.

Przeciwdziałanie przemocy domowej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

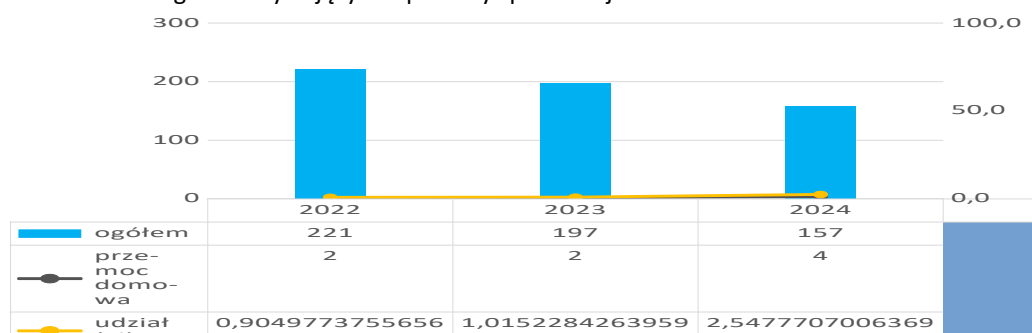
Przemoc to intencjonalne i celowe działanie człowieka mające na celu kontrolowanie i podporządkowanie drugiej osoby. Pod pojęciem przemocy domowej wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej należy rozumieć: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej (...)”.

W 2022 oraz 2023 roku z pomocy GOPS z powodu przemocy domowej korzystały po 2 rodziny, a w roku 2024 – 4 rodziny. Zjawisko przemocy domowej w tym okresie nie stanowiło istotnego udziału w ogólnej liczbie. Dane mogą świadczyć o niskim poziomie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

zgłaszalności przypadków przemocy lub o rzeczywistym ograniczeniu tego zjawiska, co wymaga dalszej analizy np. jakościowej.

Wykres 41. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu przemocy domowej w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy istnieje potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości wdrożenia czynności prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w Gminie Lubasz zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny**, którego celem funkcjonowania jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy domowej. Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Lubasz został powołany Zarządzeniem Nr 29.2024 Wójta Gminy Lubasz z dnia 22.02.2024 r. W skład zespołu zostało powołanych 17 osób. Są to przedstawiciele ośrodka pomocy, policji, szkół, przedszkoli, prokuratury, służby zdrowia oraz sądu rodzinnego. Celem zespołu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie. W minionym roku odbyły się cztery obowiązkowe spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego. W celu bezpośredniej pracy z rodzinami, w których dochodzi do zachowań przemocowych, w ramach Zespołu powoływane są grupy diagnostyczno-pomocowe (wcześniej grupy robocze).

Art. 9a, pkt 13 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej rozstrzyga, iż członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych i nie pobierają z tego tytułu

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

żadnego dodatkowego wynagrodzenia. Natomiast obsługa administracyjna zespołu oraz grup diagnostyczno-pomocowych w całości jest zadaniem ośrodków pomocy społecznej. Rada Gminy Lubasz przyjęła Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego jest zadaniem własnym Gminy, więc środki finansowe na działania grupy zapewnia samorząd Gminy w ramach przekazanego zadania do GOPS w Lubasz.

Mieszkańcy mogą korzystać z pomocy Punktu Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance.

Kolejną analizowaną kwestią są dostępne dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych. W latach 2022-2024 odbywały się po 4 spotkania ZI. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 32. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4
liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych	1	1	1

Źródło: Sprawozdanie roczne z pracy Zespołu Interdyscyplinarnego za okres od 01 stycznia do 31 grudnia za lata 2023-2024, Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w roku 2022

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego.

Na przestrzeni lat 2023-2024 dostrzec można stałą liczbę wszczętych procedur NK. Jedynie w roku 2022 było ich mniej niż pozostałych (16).

Tabela 33. Dane statystyczne dotyczące wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba wszczętych procedur NK	16	19	19

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Źródło: Sprawozdanie roczne z pracy Zespołu Interdyscyplinarnego za okres od 01 stycznia do 31 grudnia za lata 2023-2024, Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w roku 2022

Aktywność i integracja społeczna seniorów

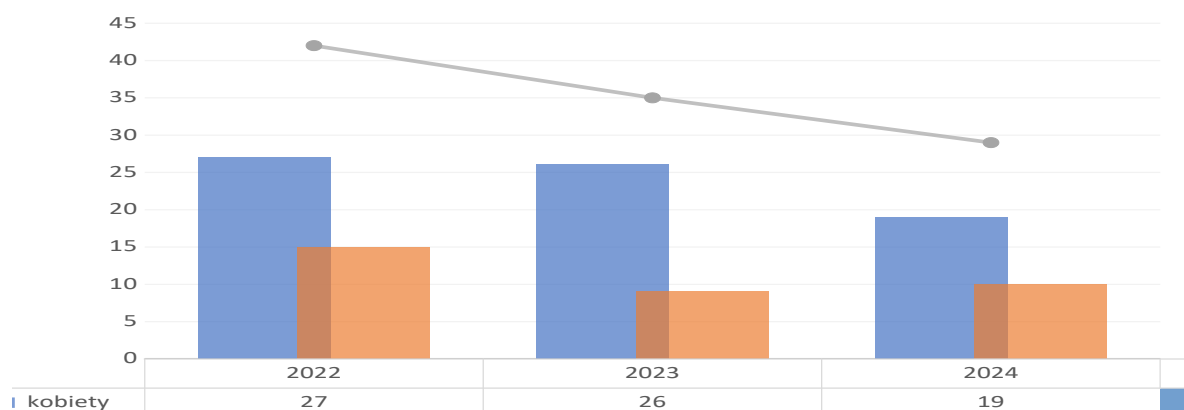
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Proces starzenia się społeczeństwa to wyzwanie wymagające szczególnej uwagi w planowaniu działań społecznych. Seniorzy stanowią ważną część wspólnoty, a ich potrzeby i oczekiwania zasługują na priorytetowe miejsce w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Wspieranie aktywności osób starszych, tworzenie przestrzeni do integracji międzypokoleniowej oraz budowanie oferty, która odpowiada ich zainteresowaniom i potencjałowi, to kluczowe elementy skutecznej polityki społecznej. Dążenie do zwiększenia jakości życia seniorów nie tylko poprawia ich dobrostan, ale także wzmacnia spójność społeczną.

Na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć, że procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle populacji Gminy Lubasz wykazuje tendencje wzrostowe: w 2022 roku było to 18,3%, w 2023 roku – 18,4%, z kolei w 2024 roku – 18,8%.

W 2024 roku z pomocy społecznej korzystało 29 osób w wieku poprodukcyjnym, z czego 19 stanowiły kobiety, a 10 – mężczyźni. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba kobiet w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej była większa niż liczba mężczyzn. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 42. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2022-2024

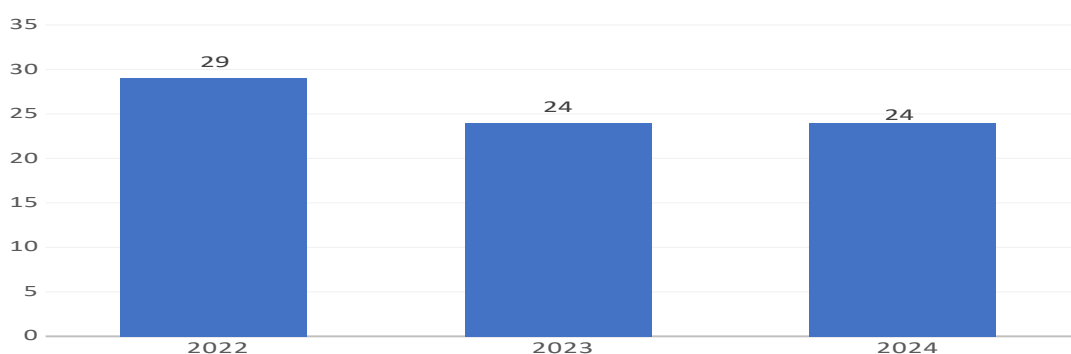

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2022-2024

Osoba, która ukończyła 75 rok życia, jest uprawniona do zasiłku pielęgnacyjnego bez potrzeby weryfikowania jej stanu zdrowia w drodze badania lekarza orzecznika ZUS, jak ma to miejsce wobec pozostałej grupy uprawnionych. Na przestrzeni analizowanych lat widoczne są wahania liczby świadczeń dotyczących zasiłku pielęgnacyjnego dla osoby powyżej 75 roku życia: w 2022 roku było to 29 świadczeń, w 2023 i w 2024 roku wydano ich po 24.

Wykres 43. Liczba świadczeń zasiłku pielęgnacyjnego dla osoby, która ukończyła 75 lat na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2022-2024

Kluczowym zasobem w zakresie wsparcia seniorów są domy pomocy społecznej, świadczące usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności i nie są zdolne do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w Domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70% swojego dochodu. Jeżeli nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą małżonek, zstępni przed wstępnymi, a w przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300% kryterium dochodowego, koszty ponosi gmina. W latach 2022-2024 liczba mieszkańców, za których pobyt w DPS odpłatność ponosiła Gmina uległa wzrostowi: w roku 2022 było to 10 osób, w roku 2023 było to 11 osób a w 2024 roku – 12. Tendencje wzrostowe widoczne są

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

także w przypadku przeznaczanej na ten cel kwoty. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 34. Odpłatność Gminy za pobyt w domu pomocy społecznej na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób przebywających w DPS	10	11	12
kwota świadczeń (w zł)	260 933,00	360 418,00	525 285,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

W dniu 22 maja 2024 roku w Lubaszu miało miejsce otwarcie Klubu Seniora. Został on uruchomiony na podstawie złożonego wniosku w ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie Dla Wielkopolski na lata 2021-2027. Utworzenie Klubu Seniora w miejscowości Lubasz było możliwe dzięki podpisanej umowie między Ośrodkiem Wsparcia Osób Niepełnosprawnych i Niesamodzielnym w Plewiskach a Zarządem Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu. W zawartej umowie Gmina Lubasz jest partnerem natomiast Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaszu pełni funkcję realizatora projektu.

Klub liczy 40 osób z terenu Gminy Lubasz i powstał z myślą o osobach, które ukończyły sześćdziesiąt lat i chciałyby aktywnie spędzać czas, dowiedzieć się czegoś nowego lub poszerzyć swoje zainteresowania. Jego działanie ma na celu promocję zdrowego i aktywnego stylu życia wśród seniorów. Celem Klubu Seniora w Lubaszu jest aktywizacja środowiska seniorów do wspólnego i zorganizowanego spędzania czasu wolnego. W tym celu działania ukierunkowane są na przeprowadzeniu zajęć o charakterze integracyjnym, kulturalno-edukacyjnym, rekreacyjno-sportowym dostosowanym do możliwości uczestników. Zajęcia prowadzone w ramach Klubu nastawione są na zaspokajanie potrzeb towarzyskich poprzez organizowanie różnego rodzaju warsztatów, spotkań i pogadanek oraz na umożliwieniu seniorom udziału w imprezach kulturalnych oraz wycieczkach. Uczestnicy Klubu mają zapewnione 224 godziny warsztatów zajęciowych oraz 112 godzin zajęć gimnastycznych. Ponadto Seniorzy mają zapewnione dwa wyjścia kulturalne np.: teatr lub kino do wyboru oraz spotkania integracyjne.

Rokrocznie obchodzony jest Dzień Seniora (w 2024 roku świętowano w Klubie Seniora z udziałem władz gminy), a poza stałym kalendarzem zajęć prowadzone są rekreacyjne programy plenerowe – np. cykl Nordic Walking Senior realizowany na trasach wokół Lubasza. Uzupełnieniem oferty „miękkiej” są działania środowiskowe i infrastrukturalne powiązane z usługami społecznymi (m.in. mieszkania wspomagane i usługi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

opiekuńcze w projekcie Ośrodka Wsparcia Osób Niepełnosprawnych i Niesamodzielnych), które podnoszą bezpieczeństwo i samodzielność starszych mieszkańców. Gmina łączy klubową aktywizację, kulturę i ruch z komponentem usług opiekuńczych i wsparcia socjalnego, a komunikaty o naborach i wydarzeniach publikowane są na stronach Gminy, GOPS i GOK.

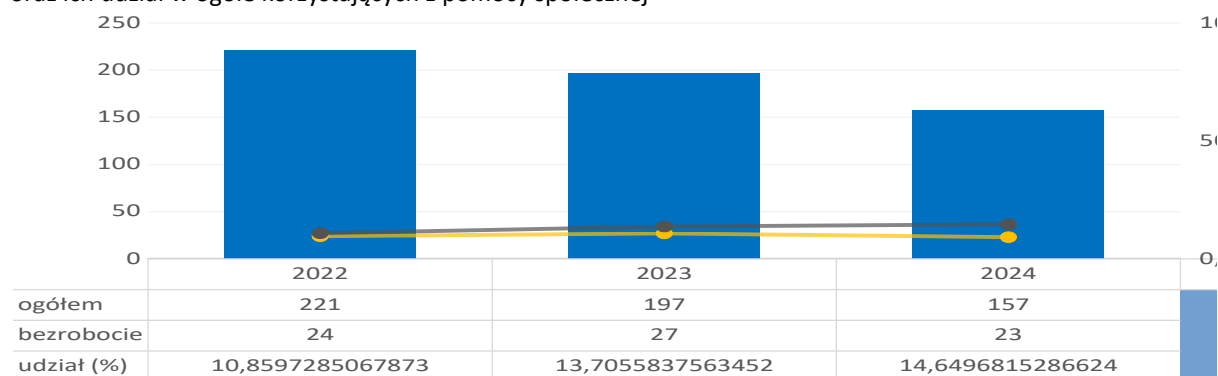
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i zawodowej to istotny element budowania spójnej i aktywnej społeczności lokalnej. Tworzenie warunków do podjęcia pracy, rozwijanie kompetencji zawodowych oraz działania integrujące osoby zagrożone marginalizacją przyczyniają się do wzmacniania ich niezależności i poprawy jakości życia. W rozdziale tym omówiono działania podejmowane na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców, które nie tylko pomagają przezwyciężyć trudności indywidualne, ale również wzmacniają rozwój gospodarczy i społeczny samorządu.

W 2024 roku wsparcia z powodu bezrobocia udzielono 23 rodzinom korzystającym z pomocy społecznej, w 2023 roku – 27 z kolei w 2022 roku były to 24 rodziny. Wskaźnik udziału rodzin z problemem bezrobocia wśród wszystkich korzystających z pomocy społecznej co roku wzrastał osiągając od 10,9% do 14,6%. Szczegółowe dane znajdują się w poniższej tabeli.

Wykres 44. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

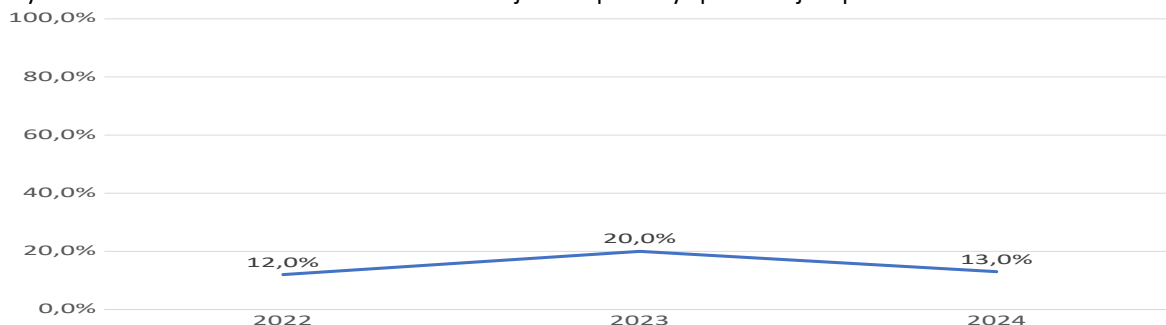

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. Na przestrzeni lat odnotowano niewielki wzrost: w 2022 roku było to 12,0%, w 2023 roku – 20,0%, z kolei w 2024 roku odnotowano spadek do 13,0%.

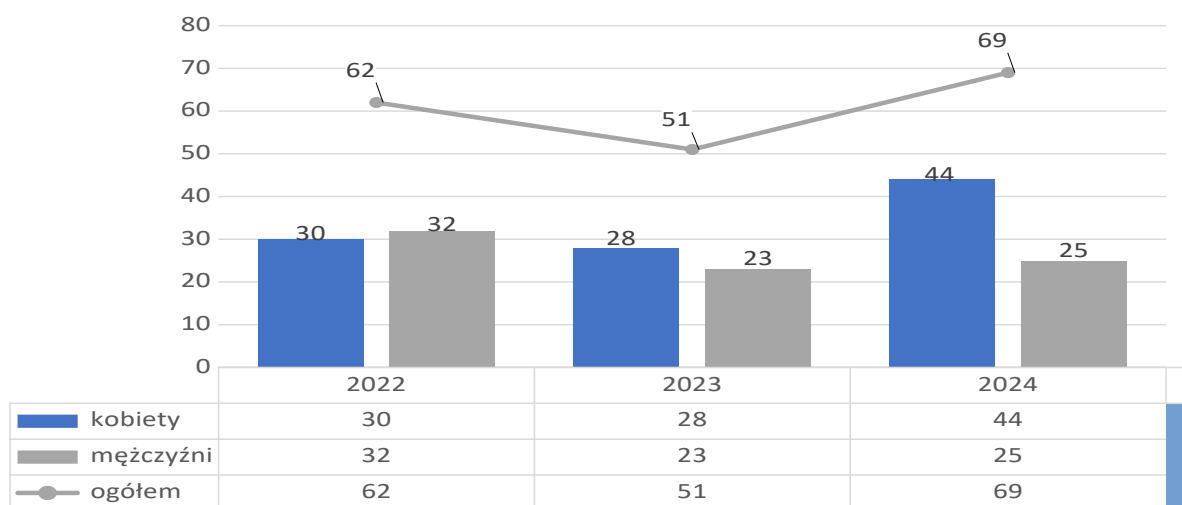
Wykres 45. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Na koniec 2024 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Czarnkowie zarejestrowanych było łącznie 69 mieszkańców Gminy Lubasz, z czego 44 stanowiły kobiety, a 25 – mężczyźni. Spadek liczby osób zarejestrowanych w PUP widoczny jest w okresie 2022-2023, kiedy to liczba bezrobotnych spadła z 62 do 51 osób. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 46. Mieszkańcy Gminy Lubasz zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową można zauważyć, że w omawianym okresie udział osób do 25 roku życia w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy wykazywał tendencje spadkowe z roku 2022 na rok 2023, a różnica wynosiła 2,7 pp. Następnie z roku 2023 na rok 2024 udział ten wzrósł do 23,2%. Wahania widoczne są w przypadku mieszkańców do 30 roku życia: w roku 2022 było to 33,9%, w 2023 roku – 27,5%, a w 2024 roku – 36,2%. W 2022 roku osoby powyżej 50 roku życia stanowiły 27,4% wszystkich osób objętych analizą. W 2023 roku liczba osób w tej kategorii wiekowej utrzymała się na tym samym poziomie. W 2024 roku odnotowano delikatny wzrost— liczba osób powyżej 50 roku życia zwiększyła się do 18, a ich udział procentowy obniżył się do 26,1%. To najniższe wartości dla tej grupy w analizowanym okresie. Szczegółowe dane przedstawia następująca tabela.

Tabela 35. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców Gminy Lubasz w podziale na wiek oraz udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2022-2024

kategoria wiekowa	31 grudnia 2022		31 grudnia 2023		31 grudnia 2024	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
do 25 roku życia	9	14,5	6	11,8	16	23,2
do 30 roku życia	21	33,9	14	27,5	25	36,2
powyżej 50 roku życia	17	27,4	17	33,3	18	26,1

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Długotrwałe bezrobocie odnosi się do sytuacji, w której osoba pozostaje zarejestrowana jako bezrobotna przez ponad 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Zjawisko to stanowi poważne wyzwanie dla rynku pracy, gdyż często wskazuje na brak możliwości lub chęci podjęcia zatrudnienia przez bezrobotnych, a w niektórych przypadkach może być związane z osiąganiem dochodów z nieformalnych źródeł. Długotrwałe pozostawanie bez pracy nie tylko ogranicza rozwój zawodowy jednostki, ale również obciąża systemy wsparcia społecznego i wpływa na integrację społeczną. W związku z tym istotne jest podejmowanie kompleksowych działań aktywizacyjnych, uwzględniających indywidualne potrzeby i potencjał osób dotkniętych tym problemem.

Kolejna tabela przedstawia liczbę długotrwale bezrobotnych mieszkańców Gminy oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP, w porównaniu do danych z powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego. Gmina na przestrzeni tych lat odnotowała lekkie wahania liczby osób długotrwale bezrobotnych: najpierw spadek (z 10 w 2022 roku do 6 w

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

2023 roku), a potem wzrost (15 w 2024 roku). Udział tej grupy wśród wszystkich zarejestrowanych ulegał wahaniom: najpierw spadł z 16,1% w 2022 roku do 11,8% w 2023 roku, a następnie wzrósł w 2024 roku do 21,7%. W skali powiatu liczba długotrwale bezrobotnych wyraźnie wzrosła (z 363 w 2022 roku do 502 w 2024 roku). Udział tej grupy był najwyższy w 2024 roku (35,0%), i potem obniżył się zarówno w 2023 roku, jak i w 2022. Szczegółowe dane widoczne są w kolejnej tabeli.

Tabela 36. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców Gminy Lubasz oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP w porównaniu do Powiatu na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie		31 grudnia 2022	31 grudnia 2023	31 grudnia 2024
Powiat	liczba długotrwale bezrobotnych	363	419	502
	udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych (%)	27,5	29,9	35,0
Gmina	liczba długotrwale bezrobotnych	10	6	15
	udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych (%)	16,1	11,8	21,7

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaszu — to kluczowy zasób dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym: tu rozpoczyna się diagnoza, plan wsparcia i łączenie świadczeń z aktywną integracją (kursy, doradztwo, staże finansowane m.in. z FEW 2021-2027). GOPS prowadzi pracę socjalną, usługi opiekuńcze, asystenturę rodziny i projekty aktywizujące, a następnie koordynuje ścieżkę wejścia na rynek pracy we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Czarnkowie (pośrednictwo, szkolenia, staże, dotacje), PCPR (instrumenty PFRON dla osób z niepełnosprawnościami) i lokalnymi instytucjami (szkoły, GOK, NGO). Dzięki temu jedna instytucja spina w całość pomoc socjalną, wsparcie usługowe i narzędzia rynku pracy, prowadząc mieszkańca „krok po kroku” od kryzysu do samodzielności.

Wsparcie osób z problemem ubóstwa

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Ubóstwo to złożony problem społeczny, który wykracza poza brak wystarczających środków finansowych. Jest to zjawisko prowadzące do wykluczenia społecznego, ograniczenia dostępu do edukacji, ochrony zdrowia czy możliwości rozwoju zawodowego. Ubóstwo nie tylko dotyczy poszczególnych osób, ale także wpływa negatywnie na całe

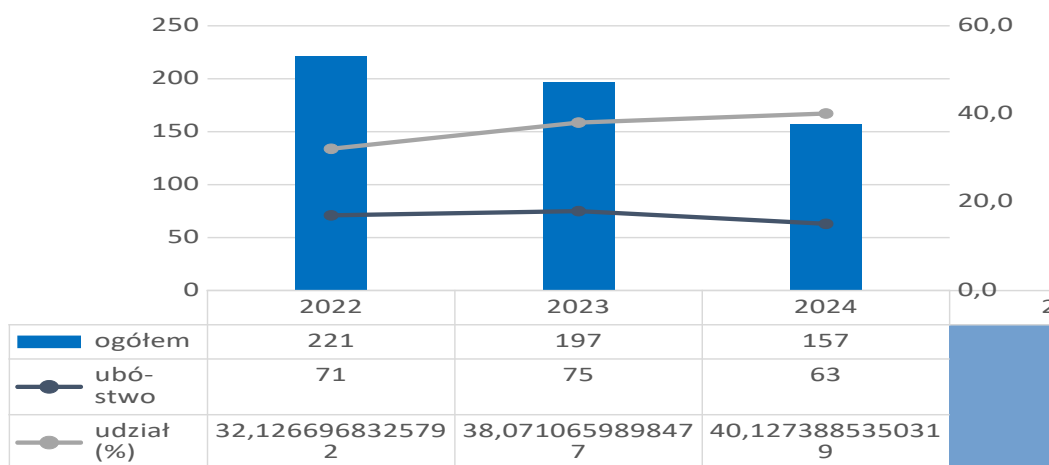
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

społeczności, pogłębiając różnice społeczne i gospodarcze. Analiza poziomu ubóstwa w Gminie Lubasz została przeprowadzona w oparciu o dostępne dane statystyczne dotyczące liczby osób korzystających z pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń. Zgromadzone informacje pozwoliły na kompleksowe zbadanie aktualnej sytuacji, a także na ocenę dynamiki zmian

w tym obszarze na przestrzeni ostatnich lat.

W 2022 roku w Gminie wystąpiła konieczność udzielenia pomocy i wsparcia GOPS z powodu ubóstwa w przypadku 71 spośród 221 rodzin objętych wsparciem z pomocy społecznej, w wyniku czego ich udział kształtował się na poziomie 32,1% wśród wszystkich rodzin korzystających z pomocy. W 2023 roku liczba rodzin będących beneficjentami GOPS z powodu ubóstwa wyniosła 75, a w 2024 liczba ta spadła do 63. Udział procentowy rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa w ogóle korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2022-2024 uległ wzrostowi. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejny wykres.

Wykres 47. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Liczba osób otrzymujących zasiłek stały w 2022 roku to 22 osoby, z kolei w latach 2023-2024 było to kolejno 20 i 23 osoby. Kwota przeznaczona na ten rodzaj zasiłku ulegała wahaniom, wynosząc odpowiednio 162 602,00 zł w 2022 roku, 145 169,00 zł w 2023 roku i 238 127,00 zł w 2024 roku. Zasiłek okresowy w 2022 roku przyznano 61 osobom, w 2023

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

roku 44 osobom, a w 2024 roku 47 osobom. Z zasiłków celowych w 2022 roku korzystało 116 osób, w 2023 roku – 107, a w 2024 roku – 129 mieszkańców Gminy.

Tabela 37. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2022-2024

rodzaj zasiłku	2022		2023		2024	
	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń
zasiłek stały	22	162 602,00	20	145 169,00	23	238 127,00
zasiłek okresowy	61	98 235,00	44	86 028,00	47	85 363,00
zasiłek celowy	116	121 522,00	107	144 173,00	129	135 931,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

GOPS w Lubaszu realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i osób z niepełnosprawnością. Program ten realizowany jest w oparciu o zapisy Uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028.

Na przestrzeni omawianych lat dostrzegalny jest wzrost liczby osób otrzymujących świadczenia pieniężne z 60 w 2022 roku do 129 w 2024 roku. W okresie 2022-2024 dostrzegalne są natomiast wahania liczby przyznanych świadczeń niepieniężnych (z 25 świadczeń w 2022 do 30 w 2024) z czego wszystkie przeznaczone były dla dzieci (25 w 2022 roku, 21 w 2023 roku oraz 30 w 2024 roku).

Tabela 38. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
świadczenie pieniężne	60	78	129
świadczenie niepieniężne:	25	21	30
w tym dzieci	25	21	30

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Osoby uzyskujące niskie dochody lub pozbawione dochodów mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. W roku 2022 dodatki mieszkaniowe przyznano 3 gospodarstwom, w roku 2023 było ich 6, a w roku 2024 liczba przyznanych dodatków spadła do 2 gospodarstw. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Tabela 39. Liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatków mieszkaniowych oraz kwota świadczeń w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba gospodarstw domowych	3	6	2
kwota świadczeń (zł)	2 916	5 612	10 194

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej, zadaniem gminy o charakterze obowiązkowym jest udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowni albo schronisku dla osób bezdomnych w formie decyzji administracyjnej. W sytuacjach kryzysowych, placówka ma obowiązek przyjąć każdą osobę, a następnie podjąć działania zmierzające do ustalenia, gdzie ma docelowo przebywać. W 2024 roku z terenu Gminy trzy osoby zostały umieszczone w następujących Ośrodkach wsparcia:

- 1 osoba przebywała w Stowarzyszeniu MONAR Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT w Pile;
- 1 osoba przebywała w Stowarzyszeniu MONAR Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT w Gościejewie;
- 1 osoba przebywa w STOWARZYSZENIU JESIEŃ w Nowym Jasińcu.

Każda z tych osób ponosi zgodnie z podjętą uchwałą Rady Gminy w Lubaszu odpłatność na poziomie od 50% do 70% (w przypadku ośrodka z usługami opiekuńczymi). Łącznie koszt utrzymania tych osób wyniósł 12 311,00 zł, z czego kwota 6 310,00 zł pochodziła z wpłat od osób umieszczonych w schronisku¹⁹.

Od kwietnia 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaszu rozpoczął działania mające na celu pozyskanie żywności z Piłskiego Banku Żywności, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020. Pomoc w ramach PO PŻ przysługuje, jeśli osoba lub rodzina spełnia przynajmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, t.j.: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa

¹⁹ Sprawozdanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z zakresu udzielonej pomocy w 2024 roku.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 przesłanki obligatoryjnego udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 roku o cudzoziemcach, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej oraz jeśli dochód nie przekracza 2056,40 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej lub 1 590,00 zł w przypadku osoby w rodzinie.

Dostawa objęła 17 produktów przeznaczonych do dystrybucji wśród osób najbardziej potrzebujących, odbiorców końcowych PO PŻ. Za zakwalifikowanie odbiorców końcowych do udziału w PO PŻ odpowiadają ośrodki pomocy społecznej poprzez wydawanie tzw. skierowań. W sierpniu 2023 roku udało się pozyskać bezpłatnie kolejne 500 kg żywności z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Podprogram 2021Plus. Łącznie w 2024 roku pomocą zostało objętych 300 rodzin z terenu Gminy Lubasz.

Zdrowie psychiczne

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zgodnie z definicją Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), zdrowie psychiczne to stan dobrego samopoczucia, który umożliwia radzenie sobie ze stresem, rozwijanie umiejętności, naukę, pracę i aktywny udział w społeczności. Jest kluczowym elementem zdrowia i dobrego funkcjonowania, stanowiąc podstawę podejmowania decyzji, budowania relacji i kształtowania świata, w którym żyjemy. To fundamentalne prawo człowieka, istotne dla rozwoju osobistego i społecznego²⁰. Zdrowie psychiczne stanowi jeden z kluczowych filarów dobrostanu mieszkańców. Wspieranie zdrowia psychicznego oraz przeciwdziałanie problemom z nim związanym to wyzwania, które wymagają kompleksowych działań w zakresie profilaktyki, edukacji i dostępu do odpowiednich form wsparcia. Celem podejmowanych inicjatyw jest nie tylko poprawa jakości życia mieszkańców, ale również

---

²⁰ Mental health, 2022, online: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-strengthening-our-response> [dostęp: 21.09.2025]

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

budowanie świadomości społecznej w zakresie znaczenia zdrowia psychicznego oraz rozwijanie lokalnych zasobów, które mogą skutecznie wspierać osoby w kryzysie.

Jedną z form wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego są **specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi**. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi to forma pomocy środowiskowej przyznawanej decyzją ośrodka pomocy społecznej, która ma umożliwić osobie z rozpoznanymi zaburzeniami funkcjonowanie w domu i społeczności bez konieczności instytucjonalizacji. Ich podstawę prawną stanowi ustawa o pomocy społecznej (w części dotyczącej usług opiekuńczych i specjalistycznych) oraz rozporządzenie wykonawcze określające katalog świadczeń, kwalifikacje realizatorów i sposób organizacji. Adresatami są osoby, u których stwierdzono zaburzenia psychiczne w rozumieniu ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (m.in. choroby psychiczne, niepełnosprawność intelektualna, inne przewlekłe zaburzenia), a celem jest podtrzymanie lub odzyskanie zdolności do samodzielnego życia i zapobieganie nawrotom kryzysów. Mogą one polegać na: usprawnieniu do funkcjonowania w społeczeństwie, pielęgnacji, rehabilitacji fizycznej, terapii psychologicznej i pedagogicznej, wsparciu edukacyjnym, pomocy mieszkaniowej. W 2022 roku ze specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystały w Gminie 3 osoby, a w roku 2023 i 2024 po jednej osobie.

Lokalny łańcuch wsparcia w obszarze zdrowia psychicznego w Gminie Lubasz zaczyna się od lekarzy rodzinnych w POZ w Lubasz – tu odbywa się wstępna ocena, recepty, zwolnienia, podstawowe skierowania oraz decyzja, czy potrzebna jest pilna interwencja czy planowe poradnictwo. Gdy potrzebna jest pomoc wyższej referencyjności, łańcuch przechodzi w poziom powiatowy: mieszkańcy kierowani są do poradni zdrowia psychicznego i psychiatry w Czarnkowie, do rehabilitacji psychicznej i – w razie ostrych stanów – do izb przyjęć/oddziałów w szpitalach ponadpowiatowych. W sytuacjach nagłych, zwłaszcza po zdarzeniach traumatycznych albo przy silnym kryzysie rodzinnym, działa Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR (pomoc psychologiczno-prawna bez skierowania).

Wnioski ze spotkania konsultacyjnego

Podczas warsztatów konsultacyjnych, które odbyły się w Gminie Lubasz zidentyfikowano szereg mocnych stron, problemów oraz kierunków rozwoju lokalnej polityki społecznej. Uczestnicy podkreślali, że Gmina Lubasz dysponuje aktywnymi sołectwami, silnie zakorzenioną tradycją integracji poprzez festyny, pikniki i działalność stowarzyszeń, co

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

tworzy solidne fundamenty dla budowania wspólnoty lokalnej i wsparcia rodzin. Jednocześnie zauważono potrzebę większej integracji międzypokoleniowej oraz rozszerzenia oferty wsparcia seniorów oraz wsparcia psychologicznego dla dzieci i rodziców. Brak psychologów w szkołach oraz niewystarczająca liczba specjalistów w punkcie wsparcia psychologicznego utrudnia skuteczne reagowanie na trudności emocjonalne i wychowawcze.

W obszarze przeciwdziałania przemocy domowej uczestnicy wskazali na dobre funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego i współpracę GOPS z Policją, jednak zwrócono uwagę na brak Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz odpowiedniego miejsca do rozmów z dziećmi. Wysoki poziom kompetencji pracowników i ich zaangażowanie to atut, który jednak wymaga wsparcia organizacyjnego i psychologicznego. Podkreślono także niską zgłaszalność przypadków przemocy spoza instytucji publicznych oraz potrzebę większego zaangażowania przedstawicieli oświaty i wymiaru sprawiedliwości.

W obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami dostrzeżono istotny potencjał w postaci istniejących stowarzyszeń, sali rehabilitacyjnej w Szkole Podstawowej w Lubaszu oraz dostosowanej infrastruktury Urzędu i placówek edukacyjnych. Jednocześnie wskazano na braki w zakresie stałego rehabilitanta, ograniczoną liczbę miejsc w warsztatach terapii zajęciowej i niewystarczającą dostępność transportu publicznego (autobus gminny jest tylko raz w tygodniu). Postulowano zwiększenie oferty zajęć rozwojowych, szkoleniowych i rękodzielniczych oraz rozwój usług opiekuńczych w formie dziennego pobytu.

W ramach polityki senioralnej pozytywnie oceniono działalność Klubu Seniora oraz współpracę GOPS i Urzędu Gminy. Seniorzy uczestniczą w inicjatywach kulturalnych i integracyjnych, m.in. poprzez zespół „Lubaszanki” , „Borówczanki.” i warsztaty międzypokoleniowe. Wskazano jednak, że ograniczony transport publiczny, trudności w dostępie do lekarzy specjalistów oraz brak dziennego i całodobowego ośrodka opieki stanowią istotne bariery dla osób starszych.

W obszarze profilaktyki uzależnień i wsparcia terapeutycznego uczestnicy zwrócili uwagę na obecność specjalistów i funkcjonowanie punktu terapeutycznego oraz Klubu AA. Problemem pozostaje jednak brak terapii systemowej dla rodzin, brak psychologa dziecięcego, ograniczona anonimowość osób korzystających z pomocy i utrudniony dojazd do specjalistów. Szansą rozwojową jest nowy program profilaktyki uzależnień kierowany do różnych grup wiekowych w szkołach oraz wykorzystanie narzędzi wsparcia online.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

W kontekście walki z ubóstwem, bezdomnością i aktywizacją zawodową podkreślono kontynuację dorocznych projektów aktywizacyjnych, współpracę z Bankiem Żywności oraz dobre relacje z Powiatowym Urzędem Pracy. Bariery rozwojowe stanowią brak magazynu i magazynierów w Banku Żywności, niedostateczna oferta edukacyjna i zawodowa oraz niska motywacja osób długotrwale bezrobotnych. Zauważono potrzebę rozwoju streetworkingu i działań środowiskowych skierowanych do osób wykluczonych.

W obszarze zdrowia psychicznego i szerzej rozumianego wsparcia społecznego wskazano na poważne braki w dostępie do lekarzy psychiatrów i psychologów, zwłaszcza dziecięcych, oraz na zjawisko stygmatyzacji osób szukających pomocy. Uczestnicy warsztatów postulowali utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego w Gminie oraz prowadzenie szerokiej profilaktyki zdrowia psychicznego skierowanej zarówno do dzieci i młodzieży, jak i dorosłych. Wskazywano na wykluczenie komunikacyjne dzieci i młodzieży, które nie mają wielu możliwości na aktywne spędzanie czasu wolnego czy uczestnictwa w klubach sportowych bez możliwości przemieszczania się.

Wnioski z warsztatów podkreślają konieczność wzmacniania lokalnych zasobów instytucjonalnych, zwiększania dostępności specjalistów, a także rozwijania działań integracyjnych i środowiskowych. Gmina Lubasz, dysponując zaangażowanym zapleczem organizacyjnym i dobrze współpracującymi instytucjami, ma realne możliwości budowy spójnego systemu wsparcia społecznego opartego na współpracy, profilaktyce i bliskości usług dla mieszkańców.

Część programowa

Programowa część Strategii obejmuje takie elementy jak: **misja i wizja**, dotyczące rozwiązywania problemów społecznych, **wyznaczenie celów strategicznych i operacyjnych, planowane działania, oczekiwane rezultaty, system aktualizacji oraz zasady monitorowania i ewaluacji**. W jej skład wchodzi także ramy finansowe oraz regulacje dotyczące realizacji dokumentu. Podstawą dla prognoz zawartych w tej części była szczegółowa diagnoza społeczna, która umożliwiła ocenę kluczowych uwarunkowań strategicznych. Zgromadzone w ramach analizy dane pozwoliły na wyznaczenie priorytetów działań oraz opracowanie kierunków, które mają na celu skuteczne rozwiązanie zidentyfikowanych problemów społecznych.

Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych

Wizja Strategii służy do opisu obrazu Gminy w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia ona pożądaną obraz Gminy w przyszłości, odzwierciedlając aspiracje społeczności i wyznaczając priorytety w podejmowanych działaniach na rzecz integracji, wsparcia oraz poprawy warunków życia wszystkich grup społecznych.

Wizja rozwiązywania problemów społecznych Gminy Lubasz została stworzona na podstawie analizy sytuacji społecznej oraz identyfikacji kluczowych obszarów problemowych zawartych w diagnozie. Jej sformułowanie umożliwia wyznaczenie Misji, która określa ogólny cel i wskazuje kierunek działań, jakie Gmina planuje podjąć.

Misja

„Tworzymy przyjazną, bezpieczną i solidarną Gminę, w której rodzina, zdrowie i edukacja są w centrum uwagi, a pomoc trafia szybko tam, gdzie jest potrzebna. Wspieramy samodzielność mieszkańców na każdym etapie życia – od dziecka po seniora – łącząc usługi społeczne, zdrowotne i aktywizację zawodową z energią lokalnych szkół, organizacji i sołectw. Budujemy rozwój oparty na współpracy: samorządu, instytucji, NGO, przedsiębiorców i mieszkańców”.

Wizja

„Gmina Lubasz to bezpieczna i przyjazna wspólnota, w której każde dziecko ma równe szanse, dorośli znajdują pracę i rozwój, a seniorzy żyją aktywnie w swoim środowisku. Spójny łańcuch wsparcia – od profilaktyki i zdrowia psychicznego po usługi społeczne i aktywizację zawodową – pomaga mieszkańcom odzyskiwać samodzielność. Korzystając z atutów Puszczy Noteckiej i jezior, rozwijamy kulturę, sport i dostępne przestrzenie, tak by wysoka jakość życia była standardem w każdym sołectwie”.

Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie przeprowadzonej analizy poszczególnych obszarów wyznaczono **cele strategiczne**, mające na celu ograniczenie występowania negatywnych zjawisk społecznych. Dla każdego celu opracowano szczegółowe cele operacyjne, którym towarzyszy opis działań niezbędnych do ich osiągnięcia. Wskazano również odpowiedzialne za ich realizację podmioty, partnerów współpracujących, wskaźniki mierzące postęp, planowane rezultaty oraz potencjalne źródła finansowania. Takie podejście ma na celu zapewnienie kompleksowego i skutecznego wdrażania zaplanowanych działań strategicznych

Kierunki rozwiązywania problemów społecznych

Na podstawie przeprowadzonej analizy poszczególnych obszarów wyznaczono cele strategiczne, mające na celu ograniczenie występowania negatywnych zjawisk społecznych. Dla każdego celu opracowano szczegółowe cele operacyjne, którym towarzyszy opis działań niezbędnych do ich osiągnięcia. Wskazano również odpowiedzialne za ich realizację podmioty, partnerów współpracujących, wskaźniki mierzące postęp, planowane rezultaty oraz potencjalne źródła finansowania. Takie podejście ma na celu zapewnienie kompleksowego i skutecznego wdrażania zaplanowanych działań strategicznych.

1	Wsparcie rodzin i rozwój usług społecznych. Budowanie przyjaznego środowiska wychowawczego poprzez rozwój systemu wsparcia dla rodzin, tworzenie warunków do rozwoju dzieci i młodzieży oraz wspieranie inicjatyw edukacyjnych i społecznych.
2	Aktywne i godne życie seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami. Zwiększanie samodzielności i bezpieczeństwa osób starszych i z niepełnosprawnościami poprzez rozwój usług opiekuńczych, zdrowotnych i integracyjnych sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu Gminy.
3	Kompleksowa profilaktyka i wsparcie w obszarze uzależnień. Tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych, terapeutycznych i reintegracyjnych wspierających osoby dotknięte uzależnieniami oraz ich rodziny, z naciskiem na edukację i współpracę środowisk lokalnych.
4	Skuteczna pomoc i ochrona przed przemocą domową. Wzmacnianie lokalnych mechanizmów przeciwdziałania przemocy poprzez rozwój oferty interwencyjnej i edukacyjnej, wspieranie ofiar oraz zwiększanie skuteczności współpracy instytucjonalnej.
5	Aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców zagrożonych wykluczeniem. Rozwijanie inicjatyw sprzyjających powrotowi na rynek pracy, włączeniu społecznemu i podnoszeniu kwalifikacji osób bezrobotnych i zagrożonych ubóstwem.
6	Rozwój systemu wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego. Zwiększanie dostępności usług psychologicznych i psychiatrycznych oraz wzmacnianie działań wczesnej pomocy i profilaktyki zdrowia psychicznego wśród mieszkańców Gminy.

Cel strategiczny nr 1

Wsparcie rodzin i rozwój usług społecznych.

Budowanie przyjaznego środowiska wychowawczego poprzez rozwój systemu wsparcia dla rodzin, tworzenie warunków do rozwoju dzieci i młodzieży oraz wspieranie inicjatyw edukacyjnych i społecznych.

Cel operacyjny 1: Rozszerzenie oferty edukacyjnej, wychowawczej i psychologicznej w szkołach oraz wsparcie kompetencji rodziców w zakresie wychowania i komunikacji z dzieckiem.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Rozwój poradnictwa rodzinnego i psychologicznego.	Zwiększenie kompetencji rodzicielskich, ograniczenie liczby rodzin wymagających interwencji GOPS, wzrost świadomości mieszkańców o możliwości uzyskania wsparcia na terenie Gminy.	Liczba rodzin objętych poradnictwem. Liczba warsztatów i uczestników warsztatów. Liczba rozpowszechnionych informacji.	UG, GOPS, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, NGO, GKRPA	Budżet Gminy
Inicjowanie utworzenia rodzin wspierających na terenie Gminy.	Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze dzięki pomocy rodziny wspierającej.	Liczba podjętych działań w kierunku utworzenia rodzin wspierających. Liczba nowych rodzin wspierających.	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy
Udzielanie wsparcia rodzinom poprzez pomoc asystenta rodziny.	Poprawa sytuacji rodzin zmagających się z wyzwaniami o charakterze opiekuńczo-wychowawczym.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	GOPS	Budżet Gminy wsparcie budżetu państwa

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Zapewnienie potrzeb bytowych rodzin poprzez udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej i niematerialnej.	GOPS	Budżet Gminy
Organizowanie szkoleń/warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny.	Podniesienie poziomu i jakości usług świadczonych w stosunku do rodzin.	Liczba zorganizowanych warsztatów/szkoleń.	GOPS, GKRPA, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Informowanie rodzin o dostępnych formach wsparcia, takich jak poradnictwo rodzinne, psychologiczne i prawne oraz o możliwościach uzyskania pomocy w sytuacjach kryzysowych.	Wzrost świadomości mieszkańców o możliwości uzyskania wsparcia na terenie Gminy.	Liczba rozpowszechnionych informacji.	GOPS, UG, GKRPA, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Zapewnienie potrzeb bytowych rodzin poprzez udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej i niematerialnej.	GOPS	Budżet Gminy
Organizowanie szkoleń/warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny.	Podniesienie poziomu i jakości usług świadczonych w stosunku do rodzin.	Liczba zorganizowanych warsztatów/szkoleń.	GOPS, ZI, GKRPA, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Utworzenie placówki zapewniającej opiekę nad dziećmi do lat 3.	Zapewnienie stabilnego funkcjonowania żłobka/klubu dziecięcego umożliwiającego godzenie życia zawodowego i rodzinnego. Umożliwienie rodzicom podjęcia zatrudnienia oraz pomoc w realizacji codziennych spraw.	Liczba działających placówek opieki nad dziećmi do lat 3.	UG, NGO, podmioty sektora prywatnego	Budżet Gminy Budżet Państwa

Cel operacyjny 2: Wspieranie inicjatyw integrujących młodzież i rodziny poprzez sport, kulturę i wolontariat.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Rozwój świetlic i klubów młodzieżowych.	Lepsze warunki rozwoju młodzieży, większe zaangażowanie w sport i kulturę.	Liczba uczestników zajęć pozalekcyjnych. Liczba przyznanych stypendiów. Liczba nowo powstałych klubów młodzieżowych.	UG, placówki oświatowe, GOK, kluby sportowe, NGO	Budżet Gminy środki pomocowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Utworzenie Placówki Wsparcia Dziennego dla dzieci i młodzieży.	Powstanie placówki zapewniającej dzieciom i młodzieży wsparcie edukacyjne, psychologiczne i wychowawcze, a także pomoc w odrabianiu lekcji i organizacji czasu wolnego. Poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży, organizacja ich czasu wolnego. Zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	Liczba funkcjonujących Placówek Wsparcia Dziennego.	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy środki pomocowe
Systematyczne doposażanie placówek oświatowych w profesjonalny sprzęt.	Zakup nowoczesnego sprzętu dydaktycznego, komputerowego, sportowego i multimedialnego wspierającego edukację i rozwój uczniów. Podniesienie poziomu edukacji i jakości kształcenia w szkołach.	Liczba podjętych działań w celu doposażenia placówek oświatowych.	UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Współpraca z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do problemów występujących wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin.	Organizacja spotkań z nauczycielami i pedagogami, badania potrzeb oraz reagowanie na bieżące problemy wychowawcze i edukacyjne. Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży.	Liczba placówek oświatowych, z którymi podjęto współpracę.	GOPS, UG, placówki oświatowe	Bez kosztów

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Organizowanie, wspieranie i promowanie wydarzeń oraz inicjatyw skierowanych do rodzin z dziećmi.	Wspieranie wydarzeń lokalnych (festyny, pikniki, turnieje sportowe, warsztaty rodzinne), które integrują mieszkańców i promują zdrowy styl życia. Zwiększenie zaangażowania rodzin w życie społeczności lokalnej oraz wzmocnienie więzi rodzinnych poprzez udział w wydarzeniach integracyjnych i kulturalnych.	Liczba zorganizowanych imprez. Szacunkowa liczba uczestników.	GOPS, UG, NGO, GBP, placówki oświatowe, GOK	Budżet Gminy
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej na terenie Gminy.	Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży oraz rozwijanie form spędzania czasu wolnego przez uczniów. Modernizacja i budowa nowych obiektów sportowych, placów zabaw, boisk, sal gimnastycznych, świetlic oraz obiektów kultury (bibliotek, domów kultury).	Liczba dostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych. Liczba zmodernizowanych i nowo wybudowanych obiektów. Liczba osób korzystających.	UG, NGO, GBP, placówki oświatowe, GOK	Budżet Gminy Budżet Państwa

Cel strategiczny nr 2

Aktywne i godne życie seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.

Zwiększanie samodzielności i bezpieczeństwa osób starszych i z niepełnosprawnościami poprzez rozwój usług opiekuńczych, zdrowotnych i integracyjnych sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu Gminy.

Cel operacyjny 1: Rozwój usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania oraz utworzenie placówki dziennego pobytu dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Rozwój mieszkalnictwa wspomaganego.	Zwiększenie samodzielności i jakości życia osób starszych i z niepełnosprawnościami.	Liczba osób objętych opieką. Liczba godzin usług.	GOPS, NGO, UG	Budżet Gminy, PFRON
Promowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością. Angażowanie mieszkańców, w tym młodzieży i studentów, do wolontariatu wspierającego osoby starsze i z niepełnosprawnościami (np. pomoc w codziennych czynnościach, zakupy, wspólne spędzanie czasu).	Zmniejszenie samotności seniorów, integracja międzypokoleniowa, budowanie postaw solidarności społecznej, przełamywanie barier społecznych.	Liczba wolontariuszy. Liczba godzin wolontariatu. Liczba osób objętych wolontariatem.	GOPS, NGO, GBP, UG, kluby sportowe, placówki oświatowe	Budżet Gminy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Inicjowanie działań służących dostosowywaniu infrastruktury (punktów handlowych, usługowych, kulturowych, sportowych itp.) do potrzeb osób o ograniczonej mobilności. Modernizacja punktów handlowych, usługowych, kulturalnych i sportowych w celu poprawy dostępności (podjazdy, windy, toalety dla osób z niepełnosprawnościami, oznaczenia).	Zwiększona samodzielność osób o ograniczonej mobilności, likwidacja barier architektonicznych, pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym.	Liczba obiektów dostosowanych. Odsetek budynków z udogodnieniami.	UG	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON Fundusze Europejskie
Współpraca z sektorem pozarządowym w obszarze wsparcia seniorów i osób z niepełnosprawnością oraz wspieranie ich działalności. Wspieranie lokalnych NGO poprzez granty, konkursy ofert, wspólne projekty na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.	Silniejsze partnerstwo samorządu z trzecim sektorem, zwiększenie oferty usług społecznych, większa różnorodność działań.	Liczba NGO współpracujących. Liczba wspólnych projektów.	GOPS, NGO, UG, UKS, kluby sportowe	Budżet Gminy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Kontynuowanie, inicjowanie i wdrażanie programów osłonowych na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Realizacja programów osłonowych (np. dofinansowanie leków, usług opiekuńczych, transportu) dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami.	Ograniczenie ubóstwa, większe poczucie bezpieczeństwa socjalnego, poprawa jakości życia osób potrzebujących.	Liczba osób objętych programami. Wartość dofinansowania.	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa Fundusz Solidarnościowy
Zapewnienie specjalistycznego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami poprzez kontynuowanie działalności asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością.	Zwiększona niezależność osób z niepełnosprawnościami, aktywizacja społeczna i zawodowa, odciążenie rodzin.	Liczba osób korzystających z asystenta. Liczba asystentów osobistych osoby z niepełnosprawnością. Liczba godzin usług.	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa Fundusz Solidarnościowy
Zapewnienie wsparcia członkom rodzin lub opiekunów sprawujących opiekę nad osobami z niepełnosprawnością. Organizowanie szkoleń, grup wsparcia, poradnictwa psychologicznego i prawnego dla rodzin i opiekunów osób niesamodzielnych.	Lepsze przygotowanie opiekunów do sprawowania opieki, ograniczenie przeciążenia i wypalenia opiekunów, wzrost jakości opieki nad podopiecznymi.	Liczba uczestników szkoleń. Liczba spotkań grup wsparcia. Liczba osób korzystających z opieki wytchnieniowej.	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy Fundusz Solidarnościowy Budżet Państwa

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych.	Poprawa jakości i dostępności usług, zmniejszenie kolejek oczekujących, większe poczucie bezpieczeństwa osób wymagających opieki.	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi. Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych.	UG, GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON
Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnością i osobom starszym. Wsparcie materialne w postaci zasiłków, paczek żywnościowych, dopłat do leków, sprzętu rehabilitacyjnego i medycznego.	Poprawa sytuacji bytowej osób w trudnej sytuacji, ograniczenie wykluczenia społecznego, zmniejszenie ubóstwa wśród seniorów i osób z niepełnosprawnością.	Liczba osób objętych pomocą. Wartość udzielonego wsparcia.	GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Zapewnienie dostępu do opieki w Domach Pomocy Społecznej dla osób wymagających całodobowego wsparcia i opieki.	Zapewnienie osobom niesamodzielnym całodobowej opieki i wsparcia adekwatnego do ich potrzeb. Skrócenie czasu oczekiwania na przyjęcie do DPS. Poprawa jakości życia mieszkańców DPS oraz ich rodzin.	Liczba osób przebywających w DPS (rocznie). Liczba osób oczekujących na miejsce. Liczba miejsc opiekuńczych dostępnych w DPS na terenie powiatu.	GOPS	Budżet Powiatu Budżet Państwa

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Cel operacyjny 2: Wspieranie działań międzypokoleniowych oraz programów integracji społecznej seniorów i osób z niepełnosprawnościami.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Organizacja zajęć promujących zdrowy i aktywny tryb życia, mających na celu integrację społeczną, a także rozwijanie kompetencji i umiejętności seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.	Wzrost zaangażowania seniorów i osób z niepełnosprawnościami w życie społeczne, poprawa ich kondycji fizycznej i psychicznej oraz rozwój nowych umiejętności i zainteresowań.	Liczba seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w zajęciach.	GOPS, UG, NGO, GBP, UKS, KS	Budżet Gminy Fundusze Europejskie
Promowanie pozytywnego wizerunku seniora i osoby z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej.	Zmiana postaw i zachowań środowiska lokalnego wobec seniorów oraz osób z niepełnosprawnością.	Liczba podjętych działań promujących.	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe, GBP, UKS, KS	Budżet Gminy
Informowanie i kierowanie osób z niepełnosprawnościami na warsztaty terapii zajęciowej w Powiecie.	Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnością, poprzez udział w zajęciach organizowanych przez Warsztat Terapii Zajęciowej.	Liczba uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej.	UG, GOPS	Budżet Gminy Budżet Powiatu PFRON Budżet Państwa
Utworzenie UTW na terenie Gminy.	Organizacja czasu wolnego osób starszych oraz ich integracja społeczna.	Liczba uczestników UTW.	UG, NGO, GOPSG	Budżet Gminy Budżet Państwa, fundusze ministerialne
Rozwój klubów seniora oraz wydarzeń integracyjnych.	Integracja społeczna osób starszych.	Liczba działających klubów seniora. Liczba uczestników klubów.	UG, NGO, GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa, fundusze ministerialne

Cel strategiczny nr 3

Kompleksowa profilaktyka i wsparcie w obszarze uzależnień.

Tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych, terapeutycznych i reintegracyjnych wspierających osoby dotknięte uzależnieniami oraz ich rodziny, z naciskiem na edukację i współpracę środowisk lokalnych.

Cel operacyjny 1: Wprowadzenie zintegrowanych programów profilaktycznych w szkołach i środowisku lokalnym, obejmujących edukację, sport i kulturę.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie wsparcia w formie materialnej i niematerialnej rodzinom zmagających się z problemem uzależnień.	Poprawa sytuacji życiowej i funkcjonowania rodzin borykających się z problemem uzależnień. Zmniejszenie skali ubóstwa w rodzinach dotkniętych uzależnieniami, poprawa warunków życia, lepsze wsparcie psychiczne i prawne.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna. Liczba rodzin objętych pomocą. Wartość pomocy materialnej. Liczba udzielonych porad.	GOPS	Budżet Gminy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Zwiększenie liczby osób podejmujących terapię odwykową, poprawa stanu zdrowia psychicznego i fizycznego osób uzależnionych oraz wzmocnienie ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, a także poprawa jakości życia ich rodzin. Wzrost liczby osób podejmujących leczenie, zmniejszenie liczby nawrotów, większa gotowość do zmiany wśród osób uzależnionych i ich rodzin.	Liczba osób, wobec których podjęte zostały rozmowy motywujące. Liczba osób skierowanych na terapię; liczba spotkań motywacyjnych.	GKRPA, GOPS	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Podjęmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu; kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu.	Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe. Zwiększona skuteczność interwencji wobec osób odmawiających leczenia, ograniczenie negatywnych skutków uzależnienia dla rodzin i społeczności.	Liczba wniosków skierowanych do sądu. Liczba wydanych opinii.	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Kontynuacja działalności PIK na terenie Gminy.	Zapewnienie dostępności do wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin. Większa dostępność pomocy, szybsze kierowanie osób do terapii, wzrost świadomości wśród mieszkańców na temat dostępnych form wsparcia.	Liczba działających PIK w zakresie wsparcia dla osób zmagających się z problemem uzależnień. Liczba osób korzystających z PIK. Liczba godzin konsultacji.	UG, GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Kontynuacja działalności grup wsparcia dla osób z problemem alkoholowym.	Motywowanie oraz utrzymanie w abstinencji osoby uzależnionej/nadmiernie pijącej. Zmniejszenie poczucia izolacji u osób uzależnionych, większa skuteczność w utrzymywaniu abstinencji, rozwój sieci wsparcia rówieśniczego.	Liczba funkcjonujących grup samopomocowych dla osób uzależnionych. Liczba spotkań grupy. Liczba uczestników.	UG, GOPS, GKRPA, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Cel operacyjny nr 2: Rozszerzenie oferty terapeutycznej i grup wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin, w tym zapewnienie pomocy psychologicznej.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Wdrażanie programów profilaktycznych w szkołach, rekomendowanych przez KCPU, ORE oraz IPIŃ dotyczących problemu uzależnień.	Zwiększenie świadomości uczniów na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami. Rozwój psychospołeczny uczniów, zmniejszenie ryzykownych zachowań, rozwój postaw prozdrowotnych.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki. Liczba przeprowadzonych programów. Liczba szkół wdrażających programy.	UG, GKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Prowadzenie warsztatów i innych zajęć edukacyjnych w szkołach, obejmujących tematykę uzależnień oraz organizacja pozalekcyjnych aktywności z elementami profilaktyki.	Zwiększenie świadomości uczniów na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami, lepsza organizacja czasu wolnego, wzmocnienie więzi rówieśniczych i rodzinnych. Rozwój psychospołeczny uczniów.	Liczba warsztatów, uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.	UG, GKRPA, OSP, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Przeprowadzanie szkoleń dla właścicieli i sprzedawców w punktach sprzedaży napojów alkoholowych dotyczących konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.	Spadek dostępności alkoholu dla dzieci i młodzieży. Podwyższenie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży, odpowiedzialna sprzedaż alkoholu, poprawa bezpieczeństwa w gminie	Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprzedawców objętych szkoleniami. Liczba punktów handlowych objętych kontrolą.	GKRPA, UG	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Organizowanie wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin zmagających się z problemami uzależnień.	Ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży. Poprawa kondycji psychicznej i emocjonalnej dzieci poprzez zapewnienie im bezpiecznego środowiska, sprzyjającego nawiązywaniu pozytywnych relacji i rozwoju umiejętności społecznych, wsparcie dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, budowanie zdrowych wzorców zachowań.	Liczba dzieci biorących udział w wypoczynku z programem profilaktycznym.	GKRPA, UG	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Zaangażowanie w ogólnopolskie i lokalne kampanie oraz działania informacyjno-edukacyjne, skierowane do różnych grup społecznych, mające na celu profilaktykę i przeciwdziałanie problemom związanym z uzależnieniami.	Zwiększenie świadomości społecznej na temat przyczyn, skutków i możliwości zapobiegania uzależnieniom. Zaangażowanie w akcje edukacyjne, kampanie społeczne i wydarzenia informacyjne skierowane do mieszkańców w różnym wieku. Większa świadomość społeczna, promowanie zdrowego stylu życia, przeciwdziałanie stygmatyzacji osób uzależnionych.	Liczba zrealizowanych ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych. Liczba uczestników wydarzeń.	GKRPA, GOPS, OSP, UG, NGO, GBP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, GOK	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Organizowanie szkoleń dla członków GKRPA i innych grup zawodowych (m.in. pedagogów, nauczycieli, wychowawców, pracowników socjalnych, policjantów) dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	Podniesienie kompetencji zawodowych uczestników szkoleń w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych. Lepsze rozpoznawanie problemów uzależnień, skuteczniejsze działania profilaktyczne.	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	GKRPA, GOPS, UG, OSP, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie imprez, festynów, konkursów, wydarzeń promujących zdrowy styl życia przy współpracy instytucjonalnej.	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości zdrowotnych oraz korzyści zdrowego stylu życia. Promowanie aktywnych form spędzania czasu, budowanie więzi społecznych, ograniczenie atrakcyjności zachowań ryzykownych.	Liczba zorganizowanych imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia. Liczba uczestników.	GKRPA, UG, NGO, GBP, GOK	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Wzmocnienie działań funkcjonariuszy Policji w zakresie ograniczania dystrybucji substancji psychoaktywnych na terenie Gminy.	Spadek dostępności do nielegalnych substancji psychoaktywnych na terenie Gminy. Zwiększone poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, skuteczniejsza prewencja kryminalna.	Liczba działań podjętych przez funkcjonariuszy Policji.	UM, KPP	Budżet Gminy

Cel strategiczny nr 4

Skuteczna pomoc i ochrona przed przemocą domową.

Wzmacnianie lokalnych mechanizmów przeciwdziałania przemocy poprzez rozwój oferty interwencyjnej i edukacyjnej, wspieranie ofiar oraz zwiększanie skuteczności współpracy instytucjonalnej.

Cel operacyjny 1: Wzmacnianie systemu interwencji kryzysowej.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie pomocy rodzinom doświadczającym przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Ograniczenie zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy. Zwiększone bezpieczeństwo ofiar przemocy, szybsza reakcja instytucji, lepsza koordynacja działań pomocowych.	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”. Liczba wszczętych procedur. Liczba zakończonych procedur.	GOPS, GKRPA, KPP, ZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, NGO	Budżet Gminy
Udostępnianie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na stronach internetowych oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy.	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Większa świadomość społeczna, łatwiejszy dostęp do informacji o formach pomocy, wzrost zgłaszalności przypadków przemocy.	Liczba podjętych działań informacyjnych. Liczba publikacji.	GOPS, UG, GKRPA, ZI, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Organizacja szkoleń dla pracowników instytucji w zakresie obowiązujących przepisów prawa dotyczących przemocy domowej oraz zasad realizacji procedury „Niebieskie Karty”.	Poszerzenie i utrwalenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”, Wyższe kompetencje służb i instytucji, lepsza skuteczność interwencji, mniejsza liczba błędów proceduralnych.	Liczba uczestników szkoleń. Liczba szkoleń	GOPS, GKRPA, KPP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Udzielanie poradnictwa osobom i rodzinom doświadczającym problemu przemocy domowej.	Objęcie osób i rodzin profesjonalnym wsparciem w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Poprawa kondycji psychicznej ofiar, lepsze rozumienie swoich praw i możliwości działania, większe poczucie bezpieczeństwa.	Liczba udzielonych porad. Liczba osób korzystających z poradnictwa.	GOPS, GKRPA, ZI, PIK	Budżet Gminy
Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych.	Ograniczanie zjawiska przemocy domowej, poprzez resocjalizację osób stosujących przemoc domową. Zmniejszenie skali powtarzalnych aktów przemocy, zwiększenie świadomości sprawców, poprawa bezpieczeństwa rodzin.	Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych. Liczba ukończonych programów.	GOPS, GKRPA, ZI	Budżet Gminy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej.	Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej. Ochrona życia i zdrowia ofiar, ograniczenie ryzyka powrotu do sprawcy, stworzenie warunków do odbudowy życia.	Liczba osób korzystających ze schronienia z powodu doświadczania przemocy domowej.	GOPS, ZI, UG, PCPR	Budżet Gminy
Systematyczne monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej.	Dostosowanie działań interwencyjnych i profilaktycznych do zidentyfikowanych potrzeb lokalnej społeczności.	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy domowej. Liczba osób objętych schronieniem. Liczba miejsc w placówkach.	UG, GOPS, GKRPA, ZI, KPP, placówki oświatowe	Budżet Gminy

Cel operacyjny 2: Wzmocnienie działań edukacyjnych i profilaktycznych w szkołach oraz wśród społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udział w kampaniach społecznych o zasięgu lokalnym i ogólnopolskim, ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy domowej.	Zwiększenie świadomości społecznej na temat problemu przemocy domowej. Zmiana postaw społecznych, większa gotowość do reagowania na przemoc.	Liczba działań podjętych w ramach kampanii. Liczba osób uczestniczących w kampanii.	GOPS, GKRPA, ZI, KPP, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej oraz cyberprzemocy, a także komunikacji interpersonalnej i umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.	Podniesienie świadomości uczniów na temat przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy. Rozwój umiejętności rozwiązywania konfliktów w sposób konstruktywny i bez użycia przemocy. Wzrost wiedzy wśród dzieci i młodzieży, zmniejszenie zjawiska agresji rówieśniczej.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach. Liczba zorganizowanych warsztatów.	GOPS, GKRPA, UG, KPP, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Przeprowadzanie akcji informacyjnych wśród mieszkańców w zakresie cyberprzemocy.	Ograniczenie zjawiska cyberprzemocy oraz poszerzenie wiedzy lokalnej społeczności na temat przemocy w Internecie. Lepsze rozumienie zagrożeń związanych z cyberprzemocą, wzrost umiejętności bezpiecznego korzystania z internetu.	Liczba zorganizowanych akcji informacyjno-profilaktycznych z zakresu cyberzagrożeń.	UG, GOPS, KPP, placówki oświatowe	Budżet Gminy

Cel strategiczny nr 5

Aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców zagrożonych wykluczeniem.

Rozwijanie inicjatyw sprzyjających powrotowi na rynek pracy, włączeniu społecznemu i podnoszeniu kwalifikacji osób bezrobotnych i zagrożonych ubóstwem.

Cel operacyjny 1: Realizacja lokalnych programów aktywizacyjnych obejmujących doradztwo, szkolenia zawodowe i staże.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w celu zapewnienia doradztwa zawodowego, organizacji szkoleń dla osób bezrobotnych oraz wspierania ich w podnoszeniu kwalifikacji i zwiększaniu możliwości zatrudnienia.	Ograniczenie skali problemu bezrobocia na terenie Gminy Lubasz. Zwiększenie kwalifikacji, większe szanse na zatrudnienie, zmniejszenie bezrobocia.	Liczba zorganizowanych szkoleń. Liczba osób biorących w nich udział.	UG, GOPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców poprzez prace społecznie użyteczne i interwencyjne oraz roboty publiczne.	Promowanie uczestnictwa mieszkańców Gminy Lubasz pozostających bez pracy, w działaniach takich jak prace społecznie użyteczne i roboty publiczne. Wzrost aktywności zawodowej, poprawa sytuacji materialnej rodzin, nabywanie doświadczenia zawodowego.	Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych.	UG, GOPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Realizowanie działań informacyjnych w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych.	Podniesienie świadomości osób pozostających bez pracy na temat oferowanych form pomocy. Większa wiedza mieszkańców o możliwościach zatrudnienia i wsparcia, aktywniejsze korzystanie z usług rynku pracy.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	GOPS, PUP, UG	Budżet Gminy
Korzystanie w pracy socjalnej z kontraktów socjalnych w celu aktywizacji zawodowej i zwiększeniu szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych.	Zwiększenie udziału osób bezrobotnych w programach aktywizacyjnych opartych na kontraktach socjalnych. Indywidualizacja pomocy, większa skuteczność aktywizacji, przełamywanie bierności zawodowej.	Liczba beneficjentów pomocy społecznej, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne.	GOPS	Budżet Gminy
Prowadzenie doradztwa zawodowego dla dzieci i młodzieży.	Odpowiedni wybór ścieżki kształcenia i kariery przez dzieci i młodzież. Lepsze przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy, świadome wybory edukacyjne i zawodowe.	Liczba osób korzystających z doradztwa zawodowego. Liczba spotkań.	placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Prowadzenie działań motywujących lokalnych przedsiębiorców do zatrudniania osób z niepełnosprawnością oraz dostosowywania warunków zatrudnienia do potrzeb tej grupy.	Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób z niepełnosprawnością z terenu Gminy Lubasz. Większa otwartość rynku pracy, ograniczenie barier społecznych.	Liczba podjętych działań motywujących. Liczba dostosowanych miejsc pracy.	UG, NGO	Budżet Gminy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Cel operacyjny 2: Wzmocnienie współpracy z przedsiębiorcami i instytucjami rynku pracy w zakresie reintegracji zawodowej mieszkańców Gminy.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie niezbędnego wsparcia dla osób w trudnej sytuacji życiowej poprzez dostęp do świadczeń pomocy społecznej.	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców. Ograniczenie ubóstwa, większe poczucie bezpieczeństwa socjalnego.	Liczba osób/rodzin objętych pomocą materialną. Liczba wypłaconych świadczeń.	GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Wsparcie w zakresie dożywiania w postaci zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej – posiłku.	Zaspokojenie podstawowych potrzeb żywieniowych osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Poprawa zdrowia i warunków edukacyjnych dzieci, ograniczenie niedożywienia, wsparcie rodzin ubogich.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie zasiłku. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku, liczba wydanych posiłków.	GOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Kontynuowanie współpracy z Bankiem Żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa.	Zwiększenie liczby mieszkańców objętych wsparciem żywnościowym. Poprawa bezpieczeństwa żywnościowego osób i rodzin zagrożonych ubóstwem. Wzmocnienie współpracy GOPS z organizacjami pozarządowymi i Bankiem Żywności. Zwiększenie świadomości w zakresie racjonalnego gospodarowania żywnością.	Liczba rodzin objętych pomocą żywnościową w ramach PO PŻ. Liczba wydanych paczek żywnościowych.	GOPS, UG, Bank Żywności	Budżet Gminy Budżet Państwa

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Zapewnienie wsparcia uczniom poprzez przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z rodzin o ograniczonych środkach materialnych. Większa motywacja do nauki, ograniczenie rezygnacji z edukacji z powodów finansowych.	Liczba uczniów, którym udzielono pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	UG, GOPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Realizacja zadania własnego w zakresie udzielania schronienia osobom w kryzysie bezdomności.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalnych osobom z problemem bezdomności. Ochrona życia i zdrowia osób bezdomnych, zmniejszenie skali bezdomności, poprawa bezpieczeństwa publicznego.	Liczba osób w kryzysie bezdomności korzystających ze wsparcia schronisk.	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa

Cel strategiczny nr 6

Rozwój systemu wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego.

Zwiększanie dostępności usług psychologicznych i psychiatrycznych oraz wzmacnianie działań wczesnej pomocy i profilaktyki zdrowia psychicznego wśród mieszkańców Gminy.

Cel operacyjny nr 1. Wspieranie działań wczesnej interwencji psychologicznej dla dzieci i młodzieży w szkołach.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych dotyczących dostępnych form wsparcia dla osób zmagających się z problemami zdrowia psychicznego.	Zwiększenie liczby mieszkańców zgłaszających się po pomoc w przypadku problemów natury psychicznej.	Liczba przeprowadzonych działań. Liczba osób korzystających ze wsparcia.	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.	Zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego.	Liczba przeprowadzonych programów/warsztatów. Liczba uczestników.	UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Udzielanie pomocy psychologicznej i psychiatrycznej dzieciom i młodzieży oraz osobom dorosłym.	Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców.	Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologicznej i psychiatrycznej.	GOPS, PIK, placówki oświatowe, NGO, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Opracowanie systemu wsparcia	Wzrost liczby projektów	Liczba dofinansowanych	UG, GOPS, NGO,	Budżet Państwa

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

finansowego i doradczego w celu pozyskiwanie dotacji.	realizowanych przez placówki.	projektów. Wartość dofinansowania	placówki zdrowia psychicznego	Fundusze Europejskie
Cykliczne warsztaty superwizyjne dla kadry z placówek świadczących usługi psychologiczne i psychiatryczne.	Podniesienie kompetencji i dobrostanu personelu.	Liczba zrealizowanych warsztatów. Liczba uczestników.	UG, GOPS, NGO, placówki zdrowia psychicznego	Budżet Gminy Fundusze Europejskie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Ramy finansowe Strategii

Potrzeba określenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jej finansowanie.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu Gminy Lubasz. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- Fundusz Solidarnościowy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości budżetowych Gminy. Realizacja poszczególnych celów wymienionych w dokumencie będzie opierać się na środkach własnych oraz na funduszach pozyskanych z zewnątrz. Prognozy przyjęte do opracowania ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033 bazują na procentowej strukturze wydatków socjalnych z lat 2024-2025, sporządzonej na podstawie analizy zasobów pomocy społecznej. W prognozie na lata 2026-2033 przyjęto roczny wskaźnik wzrostu wydatków na pomoc społeczną na poziomie 2,5%, zgodnie z danymi GOPS w Lubasz.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Tabela 40. Ramy finansowe Strategii

rok	ochrona zdrowia (dział 851)	pomoc społeczna (dział 852)	pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (dział 853)	edukacyjna opieka wychowawcza (dział 854)	rodzina (dział 855)	ogółem
2023	38 769	1 692 577	312 066	0	3 219 258	5 262 670
2024	110 270	1 862 409	339 551	0	235 460	2 547 690
2025 ²¹	160 000	2 067 804	359 550	0	261 174	2 848 428
PROGNOZA						
2026	164 000	2 119 499	368 539	0	267 703	2 919 741
2027	168 100	2 172 487	377 752	0	274 396	2 992 735
2028	172 303	2 226 799	387 196	0	281 256	3 067 553
2029	176 610	2 282 469	396 876	0	288 287	3 144 242
2030	181 025	2 339 530	406 798	0	295 494	3 222 848
2031	185 551	2 398 019	416 968	0	302 882	3 303 419
2032	190 190	2 457 969	427 392	0	310 454	3 386 005
2033	194 944	2 519 418	438 077	0	318 215	3 470 655

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

System wdrażania Strategii

Wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033 zakłada realizację kompleksowego modelu polityki społecznej. Ze względu na długookresowy charakter dokumentu oraz jego perspektywiczne cele, kluczowym aspektem jest regularne monitorowanie, a w przypadku wystąpienia niekorzystnych tendencji – aktualizowanie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026 -2033 wyznacza działania wymagające zaangażowania zarówno społeczności lokalnej, jak i instytucji publicznych oraz prywatnych. Partnerstwo oraz współpraca wszystkich podmiotów stanowią fundament skutecznej polityki społecznej. Ze względu na różnorodność zadań oraz udział wielu podmiotów, realizacja Strategii wymaga sprawnej koordynacji działań oraz ścisłej współpracy wszystkich jednostek zaangażowanych w działania rozwojowe. Głównym inicjatorem i koordynatorem planowanych działań jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, odpowiedzialny za zarządzanie wdrażaniem dokumentu.

²¹ Wartość za rok 2025 pochodzi z prognozy zamieszczonej w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok dla Gminy Lubasz

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Harmonogram wdrażania założeń Strategii przewiduje cztery podstawowe etapy, przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 41. Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Gminy Lubasz o przyjęciu do realizacji dokumentu „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033”.	IV kwartał 2025 r.
Etap II	Koordinacja realizacji działań objętych Strategią.	I kwartał 2026 r. – IV kwartał 2035 r.
Etap III	Monitoring.	na koniec każdego roku w okresie od 2026 r. do 2035 r.
Etap IV	Ewaluacja Strategii.	II kwartał 2036 r.

Źródło: opracowanie własne

System aktualizacji Strategii

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne. Jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. Dyrektor GOPS przy wyborze zadań do realizacji będzie brał pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji dokumentu Strategii GOPS powinien uwzględniać nie tylko istniejącą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033, ale również nowe, nieujęte w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć. Bezpośrednim koordynatorem jest GOPS w Lubasz.

Komunikacja społeczna i promocja Strategii

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji. Partnerzy mają możliwość zgłoszenia zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy. Władze samorządowe w trakcie wdrażania Strategii muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Władze samorządowe mogą wspierać współpracę i utrzymywać stały kontakt zarówno z podmiotami wewnętrznymi, obejmującymi pracowników zaangażowanych bezpośrednio w administrowanie Gminą, wykorzystując ich wiedzę, motywację, umiejętności praktyczne oraz kompetencje interpersonalne, ale też korzystać z technologii i zasobów organizacji.

Jednocześnie kluczowa będzie efektywna komunikacja z otoczeniem zewnętrznym obejmującym: ogół mieszkańców, grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje czy przedsiębiorstwa.

Otoczenie zewnętrzne dalsze to natomiast otoczenie Gminy jako wspólnoty terytorialnej: sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopństwowe. Obszarami działań w zakresie komunikacji społecznej są:

- możliwość wnioskowania zmian zapisów Strategii przed jej uchwaleniem;
- informacja o postępach wdrażania Strategii;
- współpraca z mediami – podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach;
- informacje zamieszczane na stronach internetowych.

Promocja Strategii ma na celu stanowienie i utrzymywanie współpracy między samorządem a społeczeństwem. Informowanie oraz promocja odbywać się będzie poprzez podawanie w prasie lokalnej oraz w Internecie danych na temat zaangażowania finansowego Unii Europejskiej w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Strategii.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Monitoring i ewaluacja

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiąganych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą między innymi przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów). Dane do monitoringu pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UG, Policji, PUP, ze sprawozdań GOPS, GKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji Strategii przygotowywana będzie przez GOPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności.

Końcowa ewaluacja (ex-post) posłuży samorządowi do oceny realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Lubasz, a także będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej w kolejnych latach. W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport ukazujący kumulatywne osiągnięcie założonych celów strategicznych. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu

kumulatywnym, kilkuletnim zostały zrealizowane oraz ukáže realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Wskaźniki monitoringowe, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Zarówno monitoring, jak i ewaluacja, prowadzone będą między innymi w oparciu o niżej przedstawione wskaźniki

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

monitoringowe. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe dotyczą danych dla 2024 roku, natomiast wartości docelowe wskazują oczekiwany rezultat.

Tabela 42. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa (2024 r.)	Oczekiwany rezultat
Wsparcie rodzin i rozwój usług społecznych. Budowanie przyjaznego środowiska wychowawczego poprzez rozwój systemu wsparcia dla rodzin, tworzenie warunków do rozwoju dzieci i młodzieży oraz wspieranie inicjatyw edukacyjnych i społecznych.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	16	wzrost
	Liczba asystentów rodziny.	2	wzrost
	Liczba rodzin wspierających.	0	wzrost
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	20,4	spadek
	Wskaźnik deprywacji lokalnej (%).	2,1	spadek
	Liczba żłobków/klubów dziecięcych.	0	wzrost
	Liczba działających PWD dla dzieci i młodzieży.	0	wzrost
Aktywne i godne życie seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami. Zwiększanie samodzielności i bezpieczeństwa osób starszych i z niepełnosprawnościami i poprzez rozwój usług opiekuńczych, zdrowotnych i integracyjnych sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu Gminy.	Liczba osób w DPS, za których Gmina ponosi odpłatność.	12	spadek
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	24,8%	spadek
	Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych.	3	wzrost
	Liczba osób korzystająca z usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością	0	wzrost
	Liczba rodzin korzystających z Programu Opieka Wytchnieniowa.	5	wzrost
Kompleksowa profilaktyka i wsparcie w obszarze uzależnień. Tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych, terapeutycznych i reintegracyjnych wspierających osoby dotknięte uzależnieniami	Liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.	6	spadek
	Liczba mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie.	342	wzrost
	Liczba uczniów objętych rekomendowanymi programami.	0	wzrost
	Liczba nauczycieli objętych rekomendowanymi programami.	0	wzrost

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Skuteczna pomoc i ochrona przed przemocą domową. Wzmacnianie lokalnych mechanizmów przeciwdziałania przemocy poprzez rozwój oferty interwencyjnej i edukacyjnej, wspieranie ofiar oraz zwiększanie skuteczności współpracy instytucjonalnej.	Liczba rodziców objętych rekomendowanymi programami.	0	wzrost
	Liczba PIK dla osób zmagających się z problemem uzależnień.	1	stabilizacja
	Liczba osób z problemem alkoholowym korzystających z PIK.	163	spadek
	Liczba osób z problemem narkotykowym korzystających z PIK.	0	stabilizacja
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	9,6%	spadek
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	2,5%	stabilizacja
	Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”.	19	spadek
	Liczba spotkań ZI.	4	min. 6 (min. raz na 2 miesiące)
	Liczba osób stosujących przemoc domową korzystających z PIK.	3	spadek
	Liczba osób doznających przemocy domowej korzystających z PIK.	25	spadek
Aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców zagrożonych wykluczeniem. Rozwijanie inicjatyw sprzyjających powrotowi na rynek pracy, włączeniu społecznemu i podnoszeniu kwalifikacji osób bezrobotnych i zagrożonych ubóstwem.	Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej (%).	13,0%	spadek
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	14,6%	spadek
	Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP (%).	21,7	spadek
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	40,1%	spadek
	Liczba osób korzystających z zasiłku stałego.	23	spadek
	Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego.	47	spadek
	Liczba osób korzystających z zasiłku celowego.	129	spadek
	Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	1	spadek
Rozwój systemu wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego. Zwiększanie dostępności usług psychologicznych i psychiatrycznych oraz wzmacnianie działań	Liczba zrealizowanych programów wśród dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego.	b.d.	wzrost

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

wczesnej pomocy
i profilaktyki zdrowia
psychicznego wśród
mieszkańców Gminy.

Źródło: opracowanie własne

Wnioski i podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033 stanowi kontynuację istniejącego systemu wsparcia i tworzy możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. Jej założenia są dostosowane do zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów i potrzeb społecznych i przewidują planowane sposoby ich zaspokajania.

W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia zakłada rozszerzenie i pogłębienie form wsparcia w zakresie pomocy społecznej, a także szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w jej obszarze. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem Strategii zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły

się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
- dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa; działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
- wspieraniu działań prospołecznych i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy,
- promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych, chorych i starszych,
- interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Realizacja głównych założeń dokumentu powinna przyczynić się do podniesienia jakości życia mieszkańców Gminy Lubasz, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

Spis rysunków, wykresów i tabel

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie Gminy Lubasz.....	16
Rysunek 2. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej.....	32
Rysunek 3. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej.....	33
Rysunek 4. Łączna wartość sprzedanego na terenie Gminy Lubasz alkoholu w latach 2022-2024.....	83

Spis wykresów

Wykres 1. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim na przestrzeni lat 2022-2024 w porównaniu do województwa wielkopolskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach).....	19
Wykres 2. Mieszkania na 1 000 mieszkańców w Gminie Lubasz, powiecie czarnkowsko-trzcianeckim i województwie wielkopolskim w latach 2022-2024.....	21
Wykres 3. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w Gminie Lubasz, powiecie czarnkowsko-trzcianeckim oraz województwie wielkopolskim w latach 2022-2024.....	27
Wykres 4. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w Gminie Lubasz powiecie czarnkowsko-trzcianeckim i województwie wielkopolskim na przestrzeni lat 2022-2024.....	38
Wykres 5. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w Gminie Lubasz w latach 2022 - 2024.....	40
Wykres 6. Wskaźnik odpłatność lokalnej na przestrzeni lat 2022, 2023 i 2024.....	40
Wykres 7. Powody udzielania świadczeń w 2024 roku (liczba rodzin).....	42
Wykres 8. Płeć: N=203.....	45
Wykres 9. Wiek: N=203.....	46
Wykres 10. Wykształcenie: N=203.....	46
Wykres 11. Jakiego Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotyczą mieszkańców Gminy Lubasz? N=203.....	48
Wykres 12. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=203.....	49
Wykres 13. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=203.....	50
Wykres 14. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=203.....	51
Wykres 15. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=203.....	52
Wykres 16. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=203.....	53
Wykres 17. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy w swoim domu? N=203.....	54
Wykres 18. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=203.....	54
Wykres 19. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=203.....	56

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Wykres 20. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=203.....	57
Wykres 21. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=203.....	57
Wykres 22. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=203.....	58
Wykres 23. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/ przegraną były pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=203....	59
Wykres 24. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=203.....	60
Wykres 25. Jakie trudności najczęściej napotykają osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Gminy Lubasz? N=203.....	61
Wykres 26. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe? N=203.....	62
Wykres 27. Jakie grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy? N=203.....	63
Wykres 28. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=203.....	63
Wykres 29. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Gminie? N=203.....	64
Wykres 30. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Gminie Lubasz? N=203.....	65
Wykres 31. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=203.....	66
Wykres 32. Jakie są według Pana/i główne potrzeby w obszarze opieki zdrowotnej w Państwa środowisku lokalnym?? N=203.....	67
Wykres 33. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy dzieci i młodzieży w Gminie Lubasz? N=203.....	68
Wykres 34. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2022-2024.....	71
Wykres 33. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2022-2024	72
Wykres 36. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	72
Wykres 35. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	75
Wykres 36. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu alkoholizmu w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	80
Wykres 39. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Lubasz na przestrzeni lat 2022-2024.....	84

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Wykres 38. Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Lubasz, województwie wielkopolskim i całej Polsce w 2024 roku.....	84
Wykres 39. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu przemocy domowej w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	86
Wykres 40. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2022-2024.....	88
Wykres 41. Liczba świadczeń zasiłku pielęgnacyjnego dla osoby, która ukończyła 75 lat na przestrzeni lat 2022-2024.....	89
Wykres 44. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	91
Wykres 43. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2022-2024.....	92
Wykres 46. Mieszkańcy Gminy Lubasz zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2022-2024.....	92
Wykres 45. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	95

Spis tabel

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	9
Tabela 2. Struktura ludności Gminy Lubasz wg płci na lata 2022-2024.....	17
Tabela 3. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w Gminie Lubasz w porównaniu do powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego i województwa wielkopolskiego na przestrzeni lat 2022-2024	17
Tabela 4. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności Gminy Lubasz w latach 2022-2024 (w procentach).....	18
Tabela 5. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Gminie Lubasz na przestrzeni lat 2022-2024.....	19
Tabela 6. Zasoby mieszkaniowe Gminy Lubasz na przestrzeni lat 2022-2024.....	20
Tabela 7. Liczba uczniów w placówkach oświatowych w Gminie Lubasz w latach 2022-2024 (bez oddziałów przedszkolnych).....	24
Tabela 8. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2025 roku uczniów z Gminy Lubasz, powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego i województwa wielkopolskiego (dane w %).....	25
Tabela 9. Wyniki egzaminu maturalnego w 2025 roku uczniów z Gminy Lubasz, powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego i województwa wielkopolskiego (dane w %).....	25
Tabela 10. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej Gminy Lubasz w porównaniu do powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego w 2024 roku.....	29
Tabela 11. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne.....	34
Tabela 12. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w Gminie Lubasz na przestrzeni lat 2022-2024.....	37
Tabela 13. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2022-2024.....	41
Tabela 14. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń niepieniężnych i pieniężnych w latach 2022-2024.....	41

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Tabela 15. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=150.....	49
Tabela 16. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=150.....	50
Tabela 17. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=29.....	55
Tabela 18. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=29.....	55
Tabela 19. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=193.....	59
Tabela 20. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=58.....	59
Tabela 21. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2022-2024	71
Tabela 22. Kwota odpłatności za pobyt dzieci z terenu Gminy Lubasz w pieczy zastępczej w latach 2022-2024.....	73
Tabela 24. Zasiłek pielęgnacyjny dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2022-2024.....	76
Tabela 25. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2022-2024.....	76
Tabela 26. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2022-2024.....	76
Tabela 27. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2022-2024.....	77
Tabela 28. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2022-2024.....	77
Tabela 29. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024.....	81
Tabela 29. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2022-2024.....	82
Tabela 30. Liczba uczestników działań nie będących ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi przeprowadzonych na terenie Gminy Lubasz w latach 2022-2024.....	83
Tabela 32. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2022-2024.....	87
Tabela 33. Dane statystyczne dotyczące wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2022-2024	87
Tabela 35. Odpłatność Gminy za pobyt w domu pomocy społecznej na przestrzeni lat 2023-2024....	89
Tabela 36. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców Gminy Lubasz w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2022-2024.....	93
Tabela 35. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców Gminy Lubasz oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP w porównaniu do Powiatu na przestrzeni lat 2022-2024	93
Tabela 38. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2022-2024.....	95
Tabela 39. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2022-2024.....	96
Tabela 40. Liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatków mieszkaniowych oraz kwota świadczeń w latach 2022-2024.....	96

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubasz na lata 2026-2033

Tabela 41. Ramy finansowe Strategii.....	134
Tabela 42. Harmonogram wdrażania Strategii.....	135
Tabela 43. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych.....	138

Bibliografia

1. Bendyk E., Buras P., Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie. Zadania na nowy czas, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022.
2. Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
3. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
4. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.
5. Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.
6. Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019.
7. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok.
8. Pikuła N.G., Grewiński M., Zdebska E., Glanc W., Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa, Kraków 2020.
9. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień w Polsce w samorządach lokalnych w 2023 roku. Zestawienia statystyczne.
10. Raport o stanie Gminy Lubasz za 2022, 2023 i 2024 rok.
11. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok.
12. Sprawozdanie z działalności GOPS w Lubaszu za 2022, 2023 i 2024 rok.
13. Sprawozdanie roczne z pracy Zespołu Interdyscyplinarnego za okres od 01 stycznia do 31 grudnia za 2023 i 2024 rok.
14. Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w roku 2022.
15. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.
16. Szatur-Jaworska B., Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej.
17. Sztumski J., Wstęp do metod i technik badań społecznych, Katowice 2005.
18. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1214).
19. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939).
20. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673).

Źródła internetowe:

1. GUS – Bank Danych Lokalnych: www.bdl.stat.gov.pl.
2. Mapa Egzaminów: www.mapa.wyniki.edu.pl.
3. Mental health, 2022, online: www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-strengthening-our-response [data dostępu: 21.09.2025]

Uzasadnienie

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest najważniejszym dokumentem w zakresie polityki społecznej, którego realizacja powinna przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców i doprowadzić do integracji społecznej.

Art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, którym celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lubasz na lata 2026-2033r określa cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działania, których realizacja przyczyni się do rozwiązania bądź zminimalizowania problemów społecznych występujących na terenie Gminy Lubasz.

Wdrażanie Strategii opierać się będzie na realizacji pięciu celów strategicznych:

- 1) integracji społecznej - przeciwdziałaniu zjawisku wykluczenia społecznego (ubóstwo, bezrobocie);
- 2) poprawie warunków życia i funkcjonowania osób starszych, długotrwale lub ciężko chorych w gminie Lubasz,
- 3) ograniczeniu problemu uzależnień na terenie gminy Lubasz,
- 4) zmniejszeniu skali zjawiska przemocy domowej w gminie Lubasz,
- 5) wspieraniu i aktywizacji osób niepełnosprawnych w gminie Lubasz.

Głównym narzędziem wykorzystywanym przy opracowaniu Strategii była analiza SWOT, która oceniała potencjał Gminy Lubasz w aspekcie słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń.

Integralną część Strategii stanowi diagnoza problemów społecznych sporządzona na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Lubasz. opracowana Strategia stanowi dokument wyjściowy do inicjowania i wdrażania rozwiązań mających na celu poprawę sytuacji życiowej osób i grup społecznych wymagających okresowego i długofalowego wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i pomocy w rozwiązywaniu problemów społecznych.

Monitorowanie realizacji Strategii Rozwiązywaniu Problemów Społecznych Gminy Lubasz na lata 2026-2033 planowane jest poprzez okresową ocenę stopnia osiągnięcia określonych kierunków priorytetowych i stopnia realizacji zaplanowanych przedsięwzięć.

Proces monitorowania będzie polegał na systematycznym obserwowaniu zachodzących zmian oraz gromadzeniu i opracowaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Istotne znaczenie dla zobrazowania i zobiektywizowania zmian zachodzących na terenie gminy będzie miała również weryfikacja wartości wskaźników zdefiniowanych dla poszczególnych celów Strategii.

Za wykonanie zbiorczych sprawozdań, gromadzenie i upowszechnianie zbiorczych danych z zakresu monitorowania Strategii Rozwiązywania problemów Społecznych odpowiedzialny będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaszu. Zadaniem Ośrodka będzie nadzór nad wdrażaniem Strategii, koordynowanie działań związanych z realizacją Strategii oraz opracowanie i zgłaszanie propozycji zmian, które należy wprowadzić.